

POHJOISMAINEN VASTARINTALIIKE VENÄJÄN PROPAGANDAN VÄLITTÄJÄNÄ

Miksi Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-suhtautuminen muuttui vuosien 2014–
2015 aikana ja miten se näkyi?

Jaakko Nummijärvi
Pro gradu -tutkielma
Turun yliopisto
Filosofian, poliittisen historian ja
valtio-opin laitos
Poliittinen historia
Kevät 2021

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaan tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin Originality Check -järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO

Filosofian, poliittisen historian ja valtio-opin laitos

NUMMIJÄRVI, JAAKKO: Pohjoismainen vastarintaliike Venäjän propagandan välittäjänä. Miksi Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-suhtautuminen muuttui vuosien 2014–2015 aikana ja miten se näkyi?

Pro-gradu, 111 s.

Poliittinen historia

Kevät 2021

Itä-Ukrainan sodan alkamisen jälkeen, erityisesti vuosien 2014 ja 2015 aikana, lehdistössä käsiteltiin usein eurooppalaisen äärioikeiston yhteyksiä Venäjälle. Pohjoismaiden osalta uutisointi koski monesti Pohjoismaista vastarintaliikettä (PVL). Näistä lähtökohdista myös tämän tutkimuksen runko alkoi kehittyä, sillä uutisointi nosti esiin kysymyksiä siitä, miksi Venäjä herättää kiinnostusta äärioikeistossa. Tutkimuksessa havaittiin, että Itä-Ukrainan sodan alkamisen (huhtikuussa 2014) jälkeen PVL:n ideologia muuttui nopeasti Venäjää kohtaan jyrkän kriittisestä selkeän myönteiseksi. Tämä muutos näkyi parhaiten julkaisutoiminnassa ja erityisesti Ruotsin osaston julkaisut muutuivat nopeasti Venäjä-mielisiksi. Tässä tutkimuksessa käsitelläänkin järjestön Venäjä-suhtautumisen muutosta eli sitä, miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen ja miten muutos näkyi.

Primääriaineistona ovat Pohjoismaisen vastarintaliikkeen internetjulkaisut, joissa ideologian muutos tulee esille. Primääriaineistoon sovelletaan tutkimusmetodina Pierre Bourdieun kenttäteoriaa, jonka avulla vastataan ensimmäiseen tutkimuskysymykseen, miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen. Toista tutkimuskysymystä eli Venäjä-mielisyyden näkymistä järjestön sisällä ja sen ulkopuolella selvitetään kenttäteorian lisäksi tutkimuskirjallisuuden ja järjestön julkaisutoiminnan avulla.

Tutkimustuloksena havaittiin, että Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-suhteen muutokseen vaikutti Itä-Ukrainan sota. Tämä johtui siitä, että Venäjän päättäväiset sotatoimet liberaalin Euroopan asettamien pakotteiden ahdistamana edustivat kaikkea sitä vastakkainasettelua, mitä PVL itsekin katsoo edustavansa eli muun muassa militanttiutta ja vastakkaisuutta ympäröivää liberaalia yhteiskuntaa kohtaan. Venäjä-mielisyys tuli esille järjestön sisällä muuttuneena myönteisenä suhtautumisena Venäjän hallinnon toimiin sekä käyttämällä yhä enemmän uutislähteenä Venäjän propagandaa levittävää RT-mediaa. Nämä PVL:n jakamat RT-medialta peräisin olevat uutiset ja niihin liittyvät Venäjä-mieliset artikkelit kohdistuvat järjestön jäseniin ja kannattajiin, jotka ovat osa väkivaltaista äärioikeistoa ja jonka toiminta näkyy väkivaltarikollisuutena, väkivaltaisina mielenilmauksina ja halveksuntana eri etnistä taustaa olevia kohtaan. Tämän seurauksena Venäjä-mielisyys näkyy ulospäin järjestön artikkelien välittämässä maailmankuvassa eli todellisuuskäsityksessä. Tällöin järjestön kanssa saman ideologian sisäistänyt lukija ymmärtää ja tulkitsee maailmaa Venäjän hallinnon propagandan kautta.

Asiasanat: Pohjoismainen vastarintaliike, Venäjä, Venäjä-mielisyys, sisäinen vakaus, sisäinen turvallisuus, ääriliike, äärioikeisto, Pierre Bourdieu, habitus, kenttäteoria

Sisällys

1. Johdanto	1
1.1 Johdatus aiheeseen	1
1.2 Tutkimus ja tavoitteet	4
1.3 Kirjallisuus ja aiempi tutkimus	7
1.4 Metodi	9
1.5 Käsitteet	14
2. Ideologia	20
2.1 Yleisesti Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä	20
2.2 Puheiden retoriikka	23
2.3 Internetjulkaisujen sisältö	27
3. Toiminta	30
3.1 Väkivallan rooli toiminnassa	30
3.2 Yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa	38
4. Venäjä-mielisyyden muutos	44
4.1 Sivuston nordfront.se sisällön laadullinen tarkastelu	44
4.2 Sivuston vastarinta.com sisällön laadullinen tarkastelu	53
4.3 Sivuston nordfront.se määrällinen tarkastelu	54
5. Miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen?	61
6. Missä Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys näkyy?	68
6.1 Propagandan edelleen jakaminen	68
6.2 Minne Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys kohdistuu?	76
7. Johtopäätökset	82
Lähteet:	87
Kirjallisuus	87
Viranomaisasiakirjat	89
Tutkimukset ja artikkelit	91
Internetlähteet	93
Muut	107

1. Johdanto

1.1 Johdatus aiheeseen

Eurooppalaisen äärioikeiston yhteyksistä Venäjälle on kirjoitettu lehdistössä viime vuosien aikana huomattavan paljon. Aiheen käsittely lisääntyi erityisesti Itä-Ukrainan sotaa eli vuotta 2014 seuranneina vuosina. Kirjoitukset ovat koskeneet sekä eurooppalaisten äärioikeistopuolueiden että -järjestöjen Venäjä-suhteita. Aiheina ovat olleet puolueiden osalta esimerkiksi ranskalaisen Kansallisen rintaman Venäjältä saama vaalirahoitus ja kreikkalaisen Kultaisen aamunkoiton myönteiset lausunnot erityisesti Krimin valtauksen liittyen. Venäjä-mielisiä lausuntoja Krimin valtauksen liittyen antoivat myös muut äärioikeistolaiset puolueet, kuten italialainen Forza Italia ja unkarilainen Jobbik.¹ Vuonna 2015 huomiota herätti puolestaan Pietarissa järjestetty äärioikeiston keskustelufoorumi, joka kokosi Pietariin laajasti eurooppalaista äärioikeistoa, niin järjestöjä kuin puolueitakin. Lehtitietojen mukaan tapaamisen tarkoitus oli edistää äärioikeiston yhtenäisyyttä.² Suomen ja muiden Pohjoismaiden osalta Venäjään liittyvä uutisointi koski usein Pohjoismaista vastarintaliikettä (PVL)³ ja järjestön yhteyksiä Venäjälle. Pohjoismainen vastarintaliike esimerkiksi osallistui myös edellä mainittuun Pietarissa järjestettyyn foorumiin ja kutsui venäläistä äärioikeistoa Suomessa itsenäisyyspäivänä järjestettävään mielenilmaukseen. Varsinaisen kanssakäymisen lisäksi lehdistössä tuotiin esille myös PVL:n ja erityisesti järjestön Ruotsin osaston Venäjää tukevia kannanottoja. Kannanotoissa esimerkiksi Ruotsin osaston johtoon kuuluva henkilö kertoi näkevänsä

---

¹ Esimerkkejä artikkeleista: YLE, Putinin suuri peli, 14.2.2016, <https://yle.fi/uutiset/3-8669346>; MTV, Venäjä tukee Euroopan ääriliikkeitä oikealta ja vasemmalta, 17.3.2015, <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/venaja-tukee-euroopan-aariliikkeitä-oikealta-ja-vasemmalta/4914244>; Iltasanomat, Onko tässä Venäjän todellinen suunnitelma? He ovat Putinin salaiset kaverit Euroopassa, 12.12.2014, <https://www.is.fi/ulkomaat/art-2000000848379.html>. Sivut tallennettu 22.2.2019.

² YLE, "Miehet eivät ole enää miehiä" - äärioikeisto tahtoo paluuta perinteisiin arvoihin, 24.3.2015, <https://yle.fi/uutiset/3-7886053>; Kansainväliset verkostot, 15.5.2016, <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/05/15/kansainvaliset-verkostot>; Euroopan äärioikeisto Pietarissa: tukea Putinin Ukraina-politiikalle, 22.3.2015, <https://yle.fi/uutiset/3-7882879>. Sivut tallennettu 22.2.2019. Lisäksi: Foorumi käsitellään syvemmin luvussa *Yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa*.

³ Nimen *Pohjoismainen vastarintaliike* kirjoitusasusta: Pohjoismainen vastarintaliike kirjoittaa omissa julkaisuissaan nimensä muodossa *Pohjoismainen Vastarintaliike*. Lisäksi tutkimuskirjallisuuden perusteella ainakin Sallamaa kirjoittaa nimen samassa muodossa. Kuitenkin lehdistössä vakiintunut muoto on *Pohjoismainen vastarintaliike*. Lisäksi myös tässä tutkimuksessa tarkastelluissa oikeuden asiakirjoissa on vastaava kirjoitusasu kuin lehdistössä. Tästä syystä tässä tutkimuksessa käytetään kirjoitusasua *Pohjoismainen vastarintaliike*.

Ruotsin ennemmin Venäjän kuin Ruotsin nykyhallinnon alaisuudessa. Lisäksi osaston johto suhtautui väheksyvästi Venäjän Itä-Ukrainan sodan myötä Euroopalle aiheuttamaan turvallisuushkaan.⁴ Ruotsin osaston Venäjä-mielisyydestä on maininnut myös järjestön Suomen osaston perustaja mutta siitä myöhemmin eronnut Esa Henrik Holappa. Holappa mainitsee eroamisensa jälkeen vuonna 2016 Ylen haastattelussa, että Ruotsin osastossa Venäjää kritisoivat halutaan vaientaa täysin leimaamalla heidät juutalaismyönteisiksi, mikä kansallissosialistisessa järjestössä on merkittävä loukkaus ja epäluottamuksen osoitus.⁵

Näistä lähtökohdista myös tämän tutkimuksen runko alkoi kehittyä, sillä yhteistyöstä uutisointi nosti esiin kysymyksiä siitä, miksi Venäjä herättää kiinnostusta äärioikeistossa. Tutkimuksen kannalta Pohjoismainen vastarintaliike vaikutti sopivalta tutkimuskohteelta, koska järjestö oli noussut esille aihetta käsittelevissä artikkeleissa ja sen toiminta oli vakiintunut Suomen lisäksi Ruotsiin, Tanskaan ja Norjaan.⁶ Tutkimuksen teon aikana Suomen osastoa kohtaan oli Poliisihallituksen toimesta tehty oikeuteen kanne järjestön toiminnan lopettamiseksi. Kanteen perusteena oli järjestön toiminnan luonne, jossa väkivallan katsottiin olevan keskeistä, ja syyskuussa 2020 korkein oikeus lakkauttikin Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Suomen osaston. Kuitenkin tässä tutkimuksessa on huomioitu myös Suomen osaston toiminta ennen sen lakkauttamista, sillä tutkimus kohdistuu aikavälille, joka ulottuu vastarintaliikkeen perustamisesta aina vuoden 2018 loppuun saakka.⁷

---

⁴ Esimerkkejä artikkeleista: Sveriges Radio: "Oroande kontakter mellan svenska och ryska högerextremister", 26.3.2015, <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3993&artikel=6125701>; Iltasanomat, Suomen Vastarintaliikkeellä outoja taustoja: Kattojärjestöllä yhteydet Venäjälle, 4.8.2015, <https://www.is.fi/kotimaa/art-200000971530.html>; Iltalehti, Uusnatseja Venäjältä kutsutaan Suomeen: "Joulukuun 6. päivä, kaikki kansallismieliset, tervetuloa!", 16.11.2017, <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/201711162200539315>. Sivut tallennettu 22.2.2019.

⁵ YLE, Entinen natsijohtaja avoimena Ylen haastattelussa: "Minun täytyy määritellä nyt elämäni uudestaan", 15.5.2016, <https://yle.fi/uutiset/3-8882095>. Tallennettu 22.2.2019.

⁶ Pohjoismainen Vastarintaliike, Yksi järjestö - Pohjoismainen Vastarintaliike, 6.6.2016, <https://www.vastarinta.com/yksi-jarjesto-pohjoismainen-Vastarintaliike/>. Tallennettu 14.12.2018.

⁷ Korkein oikeus, 22.9.2020, <https://korkeinoikeus.fi/fi/index/ajankohtaista/tiedotteet/2020/pohjoismainenvastarintaliike-yhdistyslakkautettava.html>. Tallennettu 16.10.2020.

Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-suhteita selvitetessä ensimmäiset havainnot yhteistyöstä venäläisten järjestöjen kanssa tulivat esille Ruotsin osaston verkkosivuilla. Sivuilta löytyy artikkeli kesältä 2012, jolloin vastarintaliikkeen jäsen sai kunniakirjan nationalismien edistämisestä.

Kunniakirjan myönsi venäläisen Russian Imperial Movement -järjestön edustaja.⁸ Oletettavaa on, että yhteistyö on alkanut jo vuotta 2012 aiemmin. Seuraavat havainnot ajoittuvat vuoteen 2015, jolloin vastarintaliikkeen edustaja matkasi Pietariin äärioikeiston konferenssiin⁹ ja myöhemmin Venäjältä tehtiin vastavierailu Ruotsiin.¹⁰ Nämä Venäjä-suhteet olivat herättäneet jo aiemmin huomioita mediassa, mutta vuonna 2017 tapahtunut kolmen pommi-iskun sarja sai ehkä suurimman huomion. Pohjoismaisen vastarintaliikkeen kolme jäsentä tekivät kolme pommi-iskua Ruotsissa, joissa iskujen lisäksi huomio kiinnittyi siihen, että kaksi tekijöistä oli saanut aseellista koulutusta Venäjällä ennen tekoaan.¹¹

Tutkimusaihetta hahmotettaessa ilmeni mielenkiintoinen muutos, joka koski PVL:n suhtautumista Venäjän hallintoon. Ennen vuotta 2014 Pohjoismaisen vastarintaliikkeen suhtautuminen Venäjän hallintoon kohtaan oli nimittäin ollut hyvin kriittistä, mutta vuoden 2014 aikana tämä alkoi muuttua. Järjestötasolla kanssakäymistä oli ollut jo aiemmin ja suhtautuminen yhteistyöhön oli ollut myönteistä jo ennen vuotta 2014, mutta niin sanottua virallista Venäjää kohtaan oli koettu merkittävää kielteisyyttä. Suhtautumisen muutos tuli esille järjestön internetsivujen sisällössä, jotka aiemmin olivat luoneet kuvaa presidentti Vladimir Putinista ja Venäjän hallinnosta juutalaismyönteisenä, mikä vastarintaliikkeen näkökulmasta oli erittäin paheksuttavaa. Lisäksi Venäjän toimet sisä- ja ulkopoliitikassa tuomittiin. Muutoksen jälkeen virallisen Venäjän toimia ei nähty enää paheksuttavina, juutalaisuusnäkökulma ei noussut esille kielteisesti ja Venäjän toimet

---

⁸ The International Russian Conservative Forum, kotisivu, <http://realpatriot.ru/en/>. Tallennettu 21.2.2019.

⁹ Pohjoismaisen Vastarintaliike, International Conservative Forum, 25.3.2015, https://www.nordfront.se/international-conservative-forum.smr_ Tallennettu 14.12.2018.

¹⁰ Pohjoismaisen Vastarintaliike, Henrik Pihlström och Robert Eklund får diplom från Ryssland 17.9.2012, <https://www.nordfront.se/henrik-pihstrom-och-robert-eklund-far-diplom-fran-ryssland.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹¹ Göteborgs Tingsrätt: Målno B 618-17 aktbil 207, sivut 1, 113, 146-147 ja 495-505; Aktbil 274, sivu 1; Aktbil 208, sivu 1; Aktbil 209, sivu 1.

kansainvälisessä politiikassa saivat myönteisen vastaanoton.¹² Tämä havainto muutoksesta oli keskeinen koko tutkimuksen kannalta ja tästä alkoi hahmottua tutkimuskysymys, joka liittyi Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyyden syntyyn.

1.2 Tutkimus ja tavoitteet

Viime vuosina on julkaistu paljon kirjallisuutta koskien eurooppalaisen äärioikeiston suhdetta venäläisiin järjestöihin ja Venäjään. Kyseinen kirjallisuus käsittelee usein tapauskeskeisesti yhteistyötä eli sitä, missä tavattiin, mistä puhuttiin ja mitä siitä seurasi.¹³ Nämä yksittäiset kohtaamiset ja tapahtumat eivät ole kuitenkaan tämän tutkimuksen ydin, vaan tutkimuksen kannalta keskeistä on ollut selvittää, miksi Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys syntyi ja missä se näkyy? Näillä kysymyksillä paneudutaan siis järjestötason asenteen muutokseen ja sen konkreettiseen ilmenemiseen.

Tutkimuksen alussa käsitellään Pohjoismaisen vastarintaliikkeen ideologia, joka tulee esille järjestön puheiden, uutisten ja erilaisten artikkeleiden kautta. *Ideologia*-luku toimii myös johdantona *Venäjä-mielisyyden muutos* -lukuun, jossa selvitetään otsikon mukaisesti se, miten Venäjä-mielisuuden muutos tulee esille. *Toiminta*-luku keskittyy puolestaan järjestön näkyvän toiminnan esittelyyn, jonka avulla hahmotetaan järjestön ja sen jäsenten luonnetta yhdessä ideologian kanssa. Toiminnassa keskeistä on väkivalta, jonka perusteella myös Suomen osaston toiminta kiellettiin syksyllä 2020¹⁴. Yhdistettäessä väkivalta järjestön ideologiaan, joka on vastakkainen pohjoismaisten liberaalien yhteiskuntien perusolemukselle, piirtyy järjestön luonne.

---

¹² Katso tämän tutkimuksen luku *Venäjä-mielisyyden muutos*.

¹³ Katso esimerkiksi teokset:

Laruelle, Marlene (toim.): *Eurasianism and the European Far Right. Reshaping the Europe-Russia Relationship*. Lexington Books, London 2015.

Rydgren, Jens (toim.): *The Oxford Handbook of The Radical Right*. Oxford University Press, New York 2018.

Mammone, Andre; Godin, Emmanuel; Jenkins, Brian (toim.): *Mapping the Extreme Right in Contemporary Europe*. Routledge, New York 2012.

¹⁴ Korkein oikeus, 22.9.2020,

<https://korkeinoikeus.fi/fi/index/ajankohtaista/tiedotteet/2020/pohjoismaisenvastarintaliike-yhdistyslakkautettava.html>. Tallennettu 16.10.2020.

Järjestön luonnetta käsitellään luvussa *Miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjämielinen?* Luonteen ymmärtämiseen on tutkimuksessa käytetty metodina sosiologi Pierre Bourdieun kehittämää teoriaa habituksesta, kentästä ja pääomasta.¹⁵ Bourdieun kenttäteorian avulla on mahdollista ymmärtää, miten Pohjoismaisen vastarintaliikkeen kiinnostus Venäjän hallintoa kohtaan on syntynyt ja missä se vastarintaliikkeen toiminnassa näkyy. Venäjä-mielisyyden näkymistä ei tarkastella pelkästään välittömänä näkymisenä esimerkiksi järjestön internetsivuilla, vaan tarkastelussa on otettu huomioon myös se, mihin yhteiskunnan osaan järjestön toiminta kohdistuu.

Tutkimuksen primääriaineisto koostuu suurilta osin Pohjoismaisen vastarintaliikkeen eri osastojen (Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska) internetlähteistä ja oikeuden pöytäkirjoista. Internetlähteiden tarkastelussa käytetään myös ohjelmistollista tarkastelua koskien Ruotsin osaston uutissisältöä. Ohjelmistona on Ahrefs-niminen ohjelmisto, joka esitellään myöhemmin. Primäärilähteiden osalta tutkimuksessa käytetään pääsääntöisesti Ruotsin ja Suomen osastojen sisältöä, mutta huomioidaan myös Tanskan ja Norjan osastojen internetlähteitä. Rajaus johtuu siitä, että tutkimuksessa on havaittu Ruotsin ja Suomen sivustojen sisällön olevan kattavimmat, kun internetsisältöä tarkastellaan useiden vuosien ajalta. Tosin Suomen osaston osalta vaikuttaa, että sivuston www.vastarinta.com päivittäminen päättyi oikeusprosesseista johtuen 31.5.2019.¹⁶ Tällä ei ole kuitenkaan tutkimuksen kannalta merkitystä, koska tutkimuksen aikaväli on pääosin ennen tätä. Tutkimus kohdistuu järjestön perustamisesta aina vuoden 2018 loppuun.

---

¹⁵ Teoriasta lisää tämän tutkimuksen alaluvussa *Metodi*. Yleiskuvaus Bourdieusta henkilönä: Oxford Bibliographies, <http://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199756384/obo-9780199756384-0083.xml>. Tallennettu 22.2.2019.

¹⁶ Pohjoismainen Vastarintaliike, Suomen osasto 31.5.2019, <https://www.vastarinta.com/>. Tallennettu 22.10.2020.

Tutkimuksessa on tehty myös toinen rajausta, joka alkaa luvusta kuusi, *Missä Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys näkyy?* Tätä lukua edeltänyt vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyyden synnyn syiden tutkiminen on ollut mahdollista selvittää koko järjestön osalta, koska se perustuu järjestön ja sen jäsenten ideologiaan sekä toimintaan, joka on yhtenäistä kaikissa maissa. Kuitenkin luvussa kuusi käsiteltyä Venäjä-mielisyyden näkymistä ei ollut mahdollista tutkia kaikkien osastojen osalta. Tämä johtuu siitä, että tutkimuksesta olisi tullut liian laaja, mikäli näkyminen olisi selvitetty riittävän yksityiskohtaisesti kaikkien osastojen osalta. Ilman rajausta vaihtoehtona olisi ollut jättää kyseinen aihe kokonaan käsittelemättä, mutta tällöin tutkimus olisi jäänyt olennaisilta osin keskeneräiseksi. Tutkimus olisi vastannut vain kysymykseen, miksi Venäjä-mielisyys syntyi, mutta ei ollenkaan siihen, miten se näkyy. Nyt näkyminen on selvitetty Ruotsin osaston osalta ja syntyminen koko järjestön osalta. Tutkimuksen rajaamiselle koskemaan Ruotsin osastoa on myös toinen peruste, joka esitellään seuraavaksi.

Tutkimuksen painottumista Ruotsin osastoon voidaan perustella nimittäin myös sillä, että järjestö on ollut ja on kaikista Pohjoismaista merkityksellisin juuri Ruotsissa, jossa järjestö perustettiin vuonna 1997 nimellä Ruotsin vastarintaliike. Ensimmäisen vuosikymmenen ajan järjestö toimi ainoastaan Ruotsissa, josta se levisi vuonna 2008 Suomeen, jolloin perustettiin Suomen vastarintaliike. Suomen osaston perustamisen jälkeen syntyi myös Norjan vastarintaliike. Vuonna 2016 järjestö yhtenäisti nimensä Pohjoismaiseksi vastarintaliikkeeksi ja tällöin myös järjestöjen kansallisista osista alettiin yhä selkeämmin käyttää nimitystä osasto, esim. Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Suomen osasto.¹⁷ Huolimatta nimen melko myöhäisestä yhtenäistämisestä järjestöä on kuitenkin voitu pitää yhtenä järjestönä, jonka johto on ollut Ruotsissa. Yhden järjestön perustelu ja Ruotsin johtoasema on tullut esille muun muassa siinä, että Ruotsin osasto on ohjannut muiden osastojen toimintaa ja esimerkiksi Suomen osaston toimintatavat ja retoriikka on otettu

---

¹⁷ Pohjoismainen Vastarintaliike, Yksi järjestö - Pohjoismainen Vastarintaliike, 6.6.2016, <https://www.vastarinta.com/yksi-jarjesto-pohjoismainen-Vastarintaliike/>.

Ruotsista.¹⁸ Tästä syystä myös tutkimuksessa on perusteltua painottaa Ruotsin osaston tutkimista, siltä osin kuin rajauksille on ollut tarvetta.

Tutkimuskysymykset ovat näin ollen:

1. Miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen?
2. Missä Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys näkyy?

Kuten aiemmin tässä luvussa on selitetty, ensimmäinen tutkimuskysymys koskee koko järjestöä ja toinen kysymys Ruotsin osaston toimintaa. Toisaalta Ruotsin osasto on järjestön merkittävin toimija, joten ei ole mielekästä muotoilla tutkimuskysymystä tarkemmaksi, koska se tekisi siitä liian laajan ja vaikeasti ymmärrettävän. Lisäksi vastauksissa tutkimuskysymyksiin on ilmaistu täsmällisesti se, mitä vastaus koskee, joten erehdyksen vaaraa ei ole.

1.3 Kirjallisuus ja aiempi tutkimus

Tutkimuskirjallisuus ja muu käytetty tutkimus sisältävät monipuolisesti ääriilikkeitä käsittelevää materiaalia. Lisäksi tutkimuskirjallisuuteen kuuluu myös Venäjän ulkopoliittikkaan liittyvää kirjallisuutta, jota käytetään taustoitettaessa tutkimuksessa merkittävässä roolissa olevan RT-median¹⁹ osuutta Venäjän propagandan tuotannossa, jota Pohjoismainen vastarintaliike käyttää artikkeleidensa lähteinä²⁰. RT-median taustoittamiseen liittyvää kirjallisuutta tässä tutkimuksessa on muun muassa Helsingin yliopiston Aleksanteri-instituutin tutkijoiden Bettina Renzin ja Hanna Smithin julkaisu *Russia and Hybrid Warfare - Going beyond the Label* (2016), joka käsittelee Venäjän hallinnon monipuolisia toimintatapoja ulkopoliittikan edistämässä, joihin kuuluu myös RT-median käyttö. Samalla temalla jatkaa myös Ulkopoliittisen instituutin teos *Fog of Falsehood. Russian Strategy of Deception and the Conflict in Ukraine* (2016).

---

¹⁸ Turun hovioikeus, sivu 29.

¹⁹ RT-mediasta katso tutkimuksen alaluku: *Propagandan edelleen jakaminen*.

²⁰ Katso luku: *Missä Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys näkyy?*

Äärioikeistoa käsittelevää kirjallisuutta tutkimuksessa edustaa muun muassa Tapio Tammisen teos *Kansankodin pimeämpi puoli* (2015). Kyseinen teos on Tieto-Finlandia-palkinnon voittaja vuodelta 2015.²¹ Teos käsittelee laajasti ruotsalaista äärioikeistoa, rotuajattelua ja sen historiaa Ruotsissa. Tämän takia teos toimii hyvänä tutkimuskirjallisuutena arvioitaessa Pohjoismaisen vastarintaliikkeen ideologian eroja ja yhtäläisyyksiä verrattuna ruotsalaisen rotuajattelun historiaan.²² Daniel Sallamaan tutkimuksessa *Ulkoparlamentaarin äärioikeistoliikkeitä ja maahanmuuttovastaisuus 2010-luvun Suomessa* puolestaan käsitellään kokonaisvaltaisesti äärioikeistoliikkeitä ja maahanmuuttovastaisuutta 2010-luvun Suomessa. Pohjoismaista vastarintaliikettä koskevassa osuudessa käsitellään myös järjestön ulkomaisia yhteyksiä. Tähän liittyen esille on nostettu muun muassa Suomen osaston ristiriitainen suhtautuminen Venäjään ja toisaalta Russian Imperial Movementin vierailu Ruotsissa vuonna 2015 vastarintaliikkeen vieraana.²³

Ulkomaisesta kirjallisuudesta hyvän yleiskuvan eurooppalaisen äärioikeiston suhteesta Venäjään tarjoaa teos Laruelle, Marlene (toim.): *Eurasianism and the European Far Right. Reshaping the Europe-Russia Relationship* (Lexington Books, London 2015). Kyseinen teos ei kuulu tutkimuskirjallisuuteen, mutta tarjoaa kattavan käsityksen äärioikeistolaisen ajattelijan Aleksandr Duginin erittäin laajoista suhteista eurooppalaiseen äärioikeistoon ja niiden suhtautumisesta Venäjään. Toinen vastaava hyvä yleisteos koskien ruotsalaista äärioikeisto on pitkään aihetta tutkineen Heléne Lööwin teos *Nazismen i Sverige 2000-2014* (Ordfront Förlag, Stockholm 2015). Teos käsittelee Pohjoismaisen vastarintaliikkeen ja muiden kansallissosialistisiksi määriteltyjen järjestöjen historiaa Ruotsissa.²⁴

---

²¹ Atena Kustannus, <https://atena.fi/atena>, tallennettu 7.5.2019.

²² Tamminen (2015), sivut 7-10.

²³ Sallamaa (2018), sivut 51-52.

²⁴ Uppsala universitet, Stora historieriset till Heléne Lööw, 15.11.2015, <http://www.uu.se/nyheter-press/nyheter/artikel/?id=5594&typ=artikel>, tallennettu 7.5.2019.

Tässä tutkimuksessa selvitetään myös Pohjoismaisen vastarintaliikkeen yhteyksiä venäläisiin äärioikeistolaisiin järjestöihin osana Venäjä-mielisyyttä. Tähän liittyvää tutkimusta on tehnyt muun muassa Ulkopoliittisen instituutin tutkija Veera Laine, jonka teos *Managed Nationalism, Contemporary Russian Nationalistic Movements* (2015) käsittelee venäläisiä ääriliikkeitä ja nationalismia. Teoksessa on myös arvioitu Venäjän valtion suhtautumista maassa olevaan äärioikeistoon. Lisäksi tässä tutkimuksessa on käytetty venäläisen SOVA-keskuksen tuotantoa. SOVA-keskus on venäläinen voittoa tavoittelematon järjestö, joka tutkii nationalismia ja ulkomaalaisvastaisuutta Venäjällä. Keskus julkaisee raportteja ja tutkimusta sekä englanniksi että venäjäksi. SOVA-keskus on tehnyt yhteistyöprojekteja oman ilmoituksensa mukaan muun muassa Euroopan komission, Ison-Britannian suurlähetystön ja Venäjän valtion kanssa. Järjestön aineistoa on käytetty myös paljon lähteenä venäläisiä ääriliikkeitä koskevassa kirjallisuudessa. Lisäksi järjestöä ovat siteeranneet useat mediat, muun muassa BBC ja The Guardian artikkeleissaan. Euroopan parlamentti puolestaan on käyttänyt keskuksen aineistoa useasti parlamentin tiedonhankinnassa. SOVA-keskuksen tuotanto on edellä mainittujen perusteiden johdosta arvioitu luotettavaksi.²⁵

1.4 Metodi

Seuraavaksi esitellään tämän tutkimuksen tutkimusmetodi, joka on Pierre Bourdieun kenttäteoria. Bourdieun teorian merkitys on tutkimuksen kannalta tärkeä, sillä se auttaa selittämään Venäjä-mielisyyden syntyä ja sen syitä. Teoria tulee parhaiten esille tutkimuksen pääluvuissa viisi ja kuusi, sillä esimerkiksi johtopäätöksissä esille tuodaan teorialla saadut tulokset, mutta teorian käsitteitä ei enää käytetä tulosten yhteydessä.

---

²⁵ SOVA-Center, About us, <https://www.sova-center.ru/en/about-us/>. Tallennettu 21.2.2019. BBC, hakusivusto, <https://www.bbc.co.uk/search?q=sova+center>. Tallennettu 21.2.2019. Järjestön tuottaman aineiston käyttöä on mahdollista tarkastella Google-hakukomennoilla: Google.com site-hakukomento: sova center site:europarl.europa.eu ja sova center site:theguardian.com. Tallennettu 21.2.2019.

Kenttäteorian pääsisältö on, että kaikki inhimillinen toiminta sisältää sekä tiedostettua että tiedostamatonta toimintaa. Tämä toiminta, joka näkyy yhteiskunnissa ja sosiaalisissa suhteissa, on rakentunut mennessä ajassa vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Kenttäteoria antaa myös mahdollisuuden tutkia vaikuttamista sen kautta, millaisessa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa yksilöt ovat olleet ja millaiseksi se on heidät muovannut yksilön sitä tiedostamatta tai sen tiedostaen. Kenttäteorian kolme keskeisintä käsitettä ovat kenttä, habitus ja pääoma, joiden kautta kenttäteoriaa avataan tarkemmin.²⁶

Bourdieuuta on myös kritisoitu. Esimerkiksi teoksesta *Televisio* häntä kritisoitiin tuloksettomuudesta eli siitä, että median vallan ja rakenteen tutkimuksessa Bourdieu ei olisi tuonut esille mitään uutta, vaan näkökulma olisi vain aiempien tulosten toistoa. Kuitenkin teoksen aiheuttamaa monipuolista keskustelua journalistiikan kentästä voidaan jo itsessään pitää merkittävänä. Lisäksi Bourdieu luo systemaattisen rakenteen journalistiikan tutkimiselle.²⁷

Habitus ja kenttä

Yksilön habitus muodostuu yksilön sosiaalisen kanssakäymisen perusteella eli habitus on historian tulosta ja heijastaa tässä ajassa sitä, mitä yksilö on kokenut aiemmin. Habitus voi näkyä yksilöstä ulkoisina tunnusmerkkeinä, kuten raskaan fyysisen työn väsyttämänä kehona, mutta habitus on ennen kaikkea sisäistä, joka tulee esille yksilön ajattelussa ja toiminnassa, joko tiedostamatta tai tiedostaen. Habitusta voi kuvata myös yksilön todellisuuskäsitykseksi eli tavaksi, jolla yksilö ymmärtää ympäröivää yhteiskuntaa.²⁸ Yksilön habitus heijastaa hänen toiminnassaan ja ajatuksissaan sitä sosiaalista kanssakäymistä, jossa hänen habituksensa on muodostunut. Tätä sosiaalista kanssakäymistä eli yhteisöä kutsutaan kentäksi. Jos ajatellaan esimerkiksi luokkayhteiskuntaa, niin mikäli henkilön yhteisön eli kentän muodostaa työväenluokka, niin hänen

---

²⁶ Bourdieu (1990), sivut 56-58, Bourdieu (1986), sivu 246.

²⁷ Rodney (2005), sivut 1-2.

²⁸ Vertaa alla *Käsitteet*: Maailmankuva.

todellisuuskäsityksensä, ajattelunsa ja toimintansa tuo esille tätä luokkaa. Samoin toisinpäin eli kun yksilön habitus vastaa kenttää, niin yksilö pystyy toimimaan kentällään luonnikkaasti, eli ajattelu ja todellisuuskäsitys vastaa yhteisön todellisuuskäsitystä.²⁹

Yksilön habitus vastaa myös saman kentän muiden yksilöiden habitusta, esimerkiksi työläinen työväenluokan kenttää ja aatelin aateliston kenttää. Yhteisön habitus siis muodostuu yksilöiden kautta. Tästä voidaan myös johtaa päätelmä, että mikäli havaitaan habitus, niin tällöin kyseessä on kenttä. Päätelmää tukee myös se, että huolimatta ryhmän samanlaisesta habituksesta, habitus ei synny organisoidun tai ohjatun työn tuloksena, vaan se on kollektiivisen toiminnan seurausta. Toisaalta kollektiivista toimintaa voidaan myös ohjailia. Lisäksi huomioitavaa on myös, että ryhmän yksilöissä voi olla persoonallisia piirteitä ja siihen liittyviä eroja, vaikka kaikkien habitus olisi sama. Kuitenkin yksilölliset erot ovat kentän sisäisiä. Kollektiivisen toiminnan seuraus tulee ottaa huomioon myös, kun tarkastellaan instituutioiden menestymistä kentällä. Mikäli instituutio ei vastaa kentällä toimiessaan ryhmän habitusta, niin se ei voi menestyä kentällä.³⁰

Habitus ja kenttä ovat siis kiinteässä yhteydessä toisiinsa. Tämän suhteen toimintaa voidaankin tarkastella kaksisuuntaisena toimintana. Ensimmäiseksi voidaan todeta, että kenttä rakentaa habituksen ja tällöin habitus on kentän ruumiillistuma. Esimerkiksi aatelin kuvastaa fyysisesti ja henkisesti sitä kenttää, jossa hän elää. Toisaalta habitus edistää kentän rakentumista, sillä habituksen kautta yksilö kokee elämänsä eli kentän, jossa hän elää, mielekkäänä, johon hänen kannattaa uhrata voimiaan ja aikaansa.³¹

---

²⁹ Bourdieu (1990), sivut 55-58, Bourdieu ja Waquant (1992), sivut 126-128.

³⁰ Bourdieu (1990), sivut 57-61, 66.

³¹ Bourdieu ja Waquant (1992), sivut 126-127.

Pääoma

Pääomalla tarkoitetaan mahdollisuutta toimia kentällä, eli yksinkertaistettuna se, jolla on paljon sellaista pääomaa, jolla on arvoa kentällä, omaa myös hyvät edellytykset toimia ja käyttää valtaa kentällä.³² Bourdieun teoriassa keskeisiä pääomia ovat taloudellinen pääoma ja symbolinen pääoma. Taloudellisella pääomalla tarkoitetaan talouteen ja tuotantokykyyn liittyviä edellytyksiä tietyllä kentällä. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, kuinka paljon yrityksellä on varaa mainostaa tuotettaan, tai sitä, mitkä ovat tehtaan tuotantomäärät. Bourdieun teoriassa taloudellinen pääoma ei kuitenkaan ole yhtä keskeistä kuin symbolinen pääoma.³³

Symbolinen pääoma on ei-taloudellista pääomaa, joka tuo mahdollisuuden toimia kentällä. Symbolinen pääoma jaetaan kahteen muotoon eli sosiaaliseen pääomaan ja kulttuuriseen pääomaan. Sosiaalisella pääomalla tarkoitetaan laajasti erilaisia yhteyksiä, verkostoitumista ja vaikkapa sitä, miten instituutio tavoittaa kentällään olevat yksilöt. Nämä yhteydet voivat olla esimerkiksi koulu, valtion media tai vaikkapa valtion ja yksilön välinen suhde. Sosiaalisen pääoman voimakkuus riippuu sosiaalisen verkoston laajuudesta, eli siitä, kuinka suureen joukkoon yksilöitä vaikuttaja voi vaikuttaa. Toisaalta pelkkä laajuus ei riitä, vaan vaikuttaminen edellyttää myös vaikutuskykyä eli mahdollisuutta vaikuttaa sosiaaliseen verkostoon. Mikäli vaikuttajalla on sekä laaja sosiaalinen verkosto että hyvä kyky vaikuttaa siihen, niin tällöin voidaan sanoa, että vaikuttajalla on sosiaalista pääomaa. Sosiaalinen pääoma ei tästä johtuen ole milloinkaan täysin itsenäistä, vaan se on yhteydessä kulttuuriseen ja/tai taloudelliseen pääomaan tai erikoistuneisiin pääomiin. Toisin sanoen, vaikka vaikuttajalla olisi laaja sosiaalinen verkosto, sen hyödyntäminen voi edellyttää esimerkiksi taloudellista pääomaa. Lisäksi sosiaalisen verkoston hankinta edellyttää aktiivisia toimenpiteitä eli se ei muodostu itsestään. Tämä muodostuminen saattaa puolestaan edellyttää esimerkiksi kulttuurista pääomaa eli rakenteita, joissa voidaan verkostoitua. Toisaalta sosiaalinen

---

³² Bourdieu ja Waquant (1992), sivut 98-99.

³³ Bourdieu (1986), sivut 242-243.

pääoma voi olla muutettavissa myös taloudelliseksi pääomaksi, mikäli esimerkiksi verkostojen ansiosta voidaan hankkia tuotantoon liittyvää pääomaa. Keskeinen elementti tämän tutkimuksen kannalta sosiaalisessa pääomassa on se, että sosiaalinen pääoma edellyttää, että yhteisön, ryhmän tai organisaation jäsenten tulee mieltää itsensä saman ryhmän jäseneksi ja ryhmänsä edustajiksi. Vasta tällöin he ovat sitoutuneet samaan sosiaaliseen pääomaan yksilöinä ja ryhmänä.³⁴

Kulttuurinen pääoma on laaja käsite, joka ilmentyy yhteisössä rakentuneena mielen ja toiminnan käyttäytymisenä, jonka siirtyminen tapahtuu perintönä huomaamatta ja tehokkaasti. Tästä johtuen kulttuurisen pääoman tehokkuus on juuri sen kyvyssä siirtyä eteenpäin. Toisaalta kulttuurinen pääoma voi olla myös kulttuurin hyödyke, joka voidaan käsittää kirjoina tai elokuvina, mutta yhtä hyvin myös teollisuutena ja koneina, kunhan kulttuurin hyödyke voidaan perustella juuri kyseisen kulttuurin kyvyksi tuottaa kyseinen hyödyke. Kulttuuriseen pääomaan liittyy myös institutionaalinen kulttuurinen pääoma, jota rakennetaan instituutioiden myötä. Tyypillinen institutionaalinen kulttuurinen pääoma on koulutus. Tähän institutionaaliseen piirteeseen vaikuttavat instituutioissa valtaa käyttävät yksilöt ja poliitikot. Esimerkiksi koulu luo kulttuuria instituution kautta, jossa instituution vaikuttajina ovat muun muassa poliitikot opetussuunnitelman kautta ja opettajat. Toisaalta myös media, muistomerkit ja vaikkapa maalaukset voivat siirtää kulttuurista pääomaa eteenpäin.³⁵

Pääomien lajit eivät kuitenkaan rajoitu kolmeen päälajiin taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen, vaan näiden lisäksi on kentällä tarvittavia erityisiä pääomia, jotka ovat tietyille kentälle ominaisia pääomien muotoja, kuten esimerkiksi tieteentekijöiden kentässä pääoma voi olla muilta tieteentekijöiltä saatua arvostusta. Toisaalta myös eri pääomia saatetaan käyttää samalla kentällä kamppailtaessa vallasta tai muusta päämäärästä. Tämän takia olennaista pääomien osalta on

---

³⁴ Bourdieu (1986), sivut 243, 248-252.

³⁵ Bourdieu (1986), sivut 243-248, 258.

käytettävyyden ja määrän lisäksi myös pääoman kestävyys ajassa eli se, että pääoma vastaa kulloistakin arvostusta kentällä.³⁶ Erityisten pääomien lisäksi on olemassa myös metapääoma, joka käsitetään pääomana, jonka vaikutus ulottuu kaikille kentille. Tässä tutkimuksessa ei ole havaittu metapääomaa.³⁷

Pääomiin liittyvä kamppailu on myös keskeinen osa pääoman käsitettä. Kamppailulla pääomista tarkoitetaan tilannetta, jossa toimijat kamppailevat pääomien hallinnasta. Esimerkiksi tietentekijöiden kentällä pääomana voidaan pitää arvostusta, jota pyritään saamaan erityisen laadukkaita ja huomioituja tutkimuksia tekemällä. Tällä tavoin toimija pyrkii erottumaan muista ja siten hankkimaan kentän arvostusta itselleen ja parhaimmillaan saamaan mahdollisimman kiistattoman auktoriteetin roolin kentällään. Toisin sanoen toimija saa muut kentän yksilöt lähemmäs toimijaa itseään ja siten hänen pääomansa (arvostus) kasvaa kentällä muita suuremmaksi. Toimijan onnistuessa muiden yksilöiden huomiokyky kapenee ja he alkavat jakaa vain toimijan näkemyksen.³⁸

1.5 Käsitteet

Venäjä-mielinen

Käsite ”Venäjä-mielinen” on johdettu sanoista ”Venäjä” ja ”-mielinen”. Loppupääte ”-mielinen” tarkoittaa Kielitoimiston sanakirjan mukaan tietynlaista ”mielentilaa, luonteenlaatua, suhtautumistapaa tms.”. Esimerkkeinä kielitoimisto mainitsee muun muassa sanat ”kansallis-”, ja ”suomenmielinen”.³⁹ Mielinen-loppupääte näissä yhteyksissä kuvaa myönteistä suhtautumista johonkin. Venäjä-mielinen siis kuvaa myönteistä suhtautumistapaa Venäjään. Tässä tutkimuksessa ”Venäjä-mielinen” -käsite on rajattu koskemaan myönteistä suhtautumista Venäjän valtionhallintoa

---

³⁶ Bourdieu ja Waquant (1992), sivut 98-99, 108; Bourdieu (1996), sivut 39-40.

³⁷ Bourdieu ja Waquant (1992), sivu 114.

³⁸ Bourdieu (1990), sivut 137-139; Bourdieu (1996), sivut 22, 40; Bourdieu (1986), sivu 251.

³⁹ Kielitoimisto, -mielinen, <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/-mielinen?source=suggestion>. Tallennettu 20.10.2020.

kohtaan. Tällä rajauksella kavennetaan käsitettä pois suhtautumisesta yleisesti venäläisyyteen tai venäläistä äärioikeistoa kohtaan, johon suhtautuminen on Pohjoismaisessa vastarintaliikkeessä ollut erilainen kuin suhtautuminen Venäjän valtionhallintoon.⁴⁰

Propaganda

Propagandalla tarkoitetaan järjestelmällistä toimintaa, jossa pyritään vaikuttamaan ihmisten käsityksiin ja asenteisiin. Olennaista on se, että propagandaa välittävällä taholla on päämäärä, johon se propagandallaan pyrkii. Tämän jälkeen valitaan ne keinot, joilla päämäärä pyritään saavuttamaan. Keinoja voivat olla monipuolinen viestintä, symbolien käyttö, kirjallisuus jne. Propagandan sisältö puolestaan tuotetaan käyttämällä valikoiden hyväksi tosiasioita, mielipiteitä, symboleita ja tarvittaessa suoranaisia valheita.⁴¹

Propaganda mielletään lähtökohtaisesti haitalliseksi, vaikka vastakkaisiakin näkökulmia on esitetty. Vastakkainen näkökulma, jossa propaganda voidaan käsittää myös positiivisena, liittyy tilanteisiin, joissa propagandan vaikutuksien katsotaan olevan positiivisia. Kuitenkin yleisin määritelmä on, että propaganda on haitallista toimintaa, jossa tietoisesti pyritään vaikuttamaan asenteisiin ja mielipiteisiin tehokkain mahdollisin keinoin ilman, että kohde välttämättä ymmärtää kyseessä olevan propagandan. Keinot ja propagandan sisältö valikoidaan sen mukaan, mikä kulloisessakin tilanteessa palvelee parhaiten tarkoitusta.⁴²

Maailmankuva

Metodiosuudessa yllä esiteltiin habitus, joka vaikuttaa myös siihen, miten yksilö tulkitsee ympäröivää maailmaa ja miten hän muodostaa maailmankuvansa. Tässä tutkimuksessa on siitä

---

⁴⁰ Katso tämän tutkimuksen alaluku: *Yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa*.

⁴¹ Britannica Academic, Propaganda 21.10.2020, <https://academic-eb-com.ezproxy.utu.fi/levels/collegiate/article/propaganda/109443>. Tallennettu 21.10.2020.

⁴² Wood (2016), sivut 381-383.

huolimatta määritelty myös erikseen maailmankuvan käsite, joka tosiasiasa sisältyy habitukseen ja muodostuu osana sitä. Kuitenkin maailmankuva käsitteenä on selkeä ja siinä missä habitus on laaja yksilön toimintaa selittävä tekijä, joka parhaimmillaan näkyy yksilöstä myös fyysisesti, niin maailmankuva on tarkkarajainen käsite todellisuuskäsityksestä. Maailmankuva on siis yksilön todellisuuskäsitys, henkinen mielentila, jonka kautta hän ymmärtää ja tulkitsee ympäröivää maailmaa. Maailmankuva kehittyy yksilölle yhteisössä, jossa hän on vuorovaikutuksessa muiden yksilöiden kanssa. Maailmankuva on siis yksilön sosiaalisen vuorovaikutuksen tulosta siitä yhteisöstä, johon hän kuuluu. Tähän liittyen yksilö voi tiedostaa maailmankuvansa eli ymmärtää, miksi hän tulkitsee maailmaa tietyllä tavalla. Toisaalta yksilö ei välttämättä tiedosta kaikessa ajattelunsa rakenteita, jolloin maailmankuvaan liittyy myös tiedostamattomia piirteitä.⁴³

Maailmankuva on siis yksilölle ympäröivän maailman ymmärtämisen perusta. Tällöin maailmankuvan ymmärtäminen auttaa ymmärtämään myös yksilön toimintaa. Toiminnan ja maailmankuvan ymmärtämisessä puolestaan on huomioitava, että koska maailmankuva muodostuu yksilölle yhteisössä, niin tällöin maailmankuva heijastaa sitä yhteisöä, johon yksilö kuuluu, samaan tapaan kuin habitus. Maailmankuva on siis osa habitusta ja tarkempi alakäsite yksilön todellisuuskäsitykselle.⁴⁴

Ideologia

Ideologia on tiedostettu yksilön ja yhteisön yhdessä tunnustama vakaumus, jota poliittisessa tai muussa toiminnassa pyritään toteuttamaan. Ideologia tuodaan usein selkeästi esille yhteisön toiminnassa ja se myös pyritään perustelemaan uskottavasti. Tästä johtuen ideologia onkin maailmankuvaa paremmin havaittavissa ja kuvailtavissa oleva toiminnan ja ajattelun rakenne.⁴⁵

---

⁴³ Hyrkkänen (2002), sivut 104-106; vertaa yllä *Metodi*.

⁴⁴ Hyrkkänen (2002), sivut 104-106; vertaa yllä *Metodi*.

⁴⁵ Hyrkkänen (2002), sivut 78-79.

Sisäinen vakaus

Tutkimuskysymykseen vastaamiseen liittyy sisäisen vakauden käsite. Sisäisen vakauden käsite on hyvin lähellä sisäisen turvallisuuden sekä yhteiskuntarauhan määritelmiä. Suomen sisäministeriö esimerkiksi liittää sisäistä turvallisuutta käsittelevässä internetportaalissa sekä sisäisen turvallisuuden strategiassaan kaikki kolme näkökulmaa yhteen. Sisäministeriön mukaan yhteiskunnan vakauteen vaikuttavat rikosten, häiriöiden ja tapaturmien lisäksi myös kansalaisten luottamus viranomaisiin, yleinen järjestys ja turvallisuus, väestön keskinäiset suhteet, maahanmuuton hallinta, terrorismi ja muut väkivaltaiset ääriliikkeet sekä ulkomainen tiedustelutoiminta ja tähän liittyvä vihamielinen vaikuttaminen.⁴⁶ Lisäksi sisäiseen vakauteen kuuluvat turvallisuuden tunteeseen haitallisesti vaikuttavien kansallisten tai kansainvälisten ilmiöiden torjunta. Tätä puolestaan edistävät muun muassa ”turvallinen koti-, asuin- ja työympäristö, toimivat peruspalvelut, väestön yhdenvertaisuus, hyvin suunniteltu liikenneympäristö, avun saanti silloin kun sitä tarvitaan, ja varmuus siitä, että rikoksiin syyllistyneet joutuvat edesvastuuseen teoistaan.”⁴⁷

Monipuolisen käsityksen sisäisestä vakaudesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä saa myös Yhdysvaltalaisen Fund Of Peace -järjestön tekemästä tutkimuksesta. Kyseinen järjestö julkaisee aktiivisesti tutkimusta valtioiden vakauteen liittyvistä aiheista sekä vuosittain laajan tutkimuksen, jossa ovat listattuna maailman vakaimmat valtiot.⁴⁸ Tätä tutkimusta myös Tilastokeskus käyttää omissa julkaisuissaan.⁴⁹ Järjestö tarkoittaa sisäisellä vakaudella valtion kykyä ylläpitää fyysistä

---

⁴⁶ Sisäministeriö, Sisäisen turvallisuuden portaali, <https://sisainturvallisuus.fi/yhteiskuntarauha-ja-vakaus>. Tallennettu 19.3.2019. Hyvä elämä - turvallinen arki, Valtioneuvoston periaatepäätös sisäisen turvallisuuden strategiasta, sivut 10-11.

⁴⁷ Hyvä elämä - turvallinen arki, Valtioneuvoston periaatepäätös sisäisen turvallisuuden strategiasta, sivut 10-11.

⁴⁸ The Fund for Peace, Data, <http://fundforpeace.org/fsi/data/>; Indeksit, <http://fundforpeace.org/fsi/category/analysis/fragile-states-index-2018-analysis/>. Tallennettu 21.2.2019.

⁴⁹ Tilastokeskus, Suomi maailman kärjessä, <https://www.stat.fi/ajk/satavuotiassuomi/suomimaailmankarjessa.html>. Tallennettu 21.2.2019.

kontrollia alueellaan ja monopolia laillisen voimankäytön suhteen. Vakaudella tarkoitetaan myös valtion lainsäädäntöön perustuvaa päätöksentekokykyä, kykyä järjestää julkisia palveluita sekä toimintaa suhteessa muihin valtioihin ja kansainvälisiin yhteisöihin. Näihin pääkohtiin vaikuttavat puolestaan valtion kyky kantaa veroja, korruptio, syrjintä, vaino, epätasa-arvo, valtion talouden tila, ympäristöongelmat, väestökehitys ja rikollisuuden määrä. Lisäksi valtion vakauteen vaikuttavat kielivähemmistöihin, uskontoihin, etnisyyteen, yhteiskuntaluokkiin ja heimoihin liittyvät ongelmat ja konfliktit.⁵⁰ Sisäinen vakaus siis kuvaa valtion sisäisiä oloja, jotka näkyvät valtion toimintakykyä suhteessa kansalaisiin, ympäröiviin valtioihin ja kansainvälisiin instituutioihin. Vakaus tarkoittaa myös valtion toiminnan laillisuuden toteutumista sekä monipuolisesti yhteiskunnan oloja, jotka vaikuttavat kansalaisten ihmis- ja perusoikeuksiin, turvallisuudentunteeseen ja oikeudenmukaiseen kohteluun.

Liberaali demokratia

Tutkimuksessa mainitaan usein käsitteet liberaali demokratia, liberaalit arvot ja muutoinkin käsitellään vastakkaisuuksia esimerkiksi Venäjän ulkopoliittikan ja liberaalien poliittisten arvojen välillä. Liberaalilla demokratialla tarkoitetaan perustuslailla rajoitettua valtion valtaa, jonka tarkoituksena on suojata kansalaisia vallan väärinkäytöltä. Liberaaliin demokratiaan kuuluvat myös poliittisten toimijoiden välinen kilpailu, vapaa tiedonvälitys ja markkinatalous. Lisäksi tässä tutkielmassa vastakkainasettelun kautta liberaalin demokratian arvoihin liitetään kuuluviksi erilaisten vähemmistöjen oikeuksien turvaaminen.⁵¹

---

⁵⁰ The Fund for Peace, metodologia, <http://fundforpeace.org/fsi/methodology/>; usein kysytyt kysymykset, <http://fundforpeace.org/fsi/frequently-asked-questions/what-does-state-fragility-mean/>; Tilastokeskus, Suomi mailman kärjessä, <https://www.stat.fi/ajk/satavuotiasuomi/suomimaailmankarjessa.html>. Tallennettu 21.2.2019.

⁵¹ Mikkola ym. (2018), sivut 31-33.

Äärioikeisto

Äärioikeistolla tarkoitetaan ryhmää, jonka ideologiaan kuuluu voimakas maahanmuuttovastaisuus ja rasismi sekä tähän liittyvä käsitys ihmisistä eriarvoisina. Ihmisten eriarvoisuus liitetään äärioikeistolaisessa ideologiassa usein etniseen taustaan. Ideologiaan kuuluu myös voimakas kansallismielisyys, demokratiavastaisuus ja ajatus vahvasta valtion kontrollista yksilön elämässä.⁵² Tutkimuksessa käytetään myös käsitettä *väkivaltainen äärioikeisto*, jolla tarkoitetaan ryhmää ja/tai ryhmän jäseniä, jotka edellä mainitun lisäksi käyttävät tai hyväksyvät toiminnassaan väkivallan ideologiansa edistämiseksi. Tutkimuksessa myös kansallissosialistiset aatteet kuuluvat äärioikeistokäsitteen alle.

---

⁵² Caiani (2017), sivu 2.

2. Ideologia

Tässä luvussa esitellään Pohjoismaisen vastarintaliikkeen ideologia tutkimuskirjallisuuden sekä järjestön julkaiseman poliittisen manifestin kautta, minkä jälkeen tarkastellaan vastarintaliikkeen ideologiaa puheiden sekä järjestön internetsivujen sisällön avulla. Luvussa kolme puolestaan käsitellään puolestaan järjestön toimintaa, toiminnan suhdetta väkivaltaan ja järjestön kansainvälistä yhteistyötä muun äärioikeiston kanssa. Tämä luku yhdessä luvun kolme kanssa, joka käsittelee PVL:n toimintaa, alustavat lukua neljä *Venäjämielisyiden muutos*. Luvussa neljä syvennyttään Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyyden muutoksen tarkasteluun ja siihen, miten muutos tulee esille. Toisaalta luvun neljä painotus on myös enemmän Ruotsin osastossa, kun taas tässä luvussa avataan yleisemmällä tasolla Pohjoismaista vastarintaliikettä ja sen ideologiaa. Luvut viisi ja kuusi vastaavat puolestaan tutkimuskysymyksiin eli siihen miksi PVL:stä tuli Venäjämielinen ja missä se näkyy?

2.1 Yleisesti Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä

Pohjoismainen vastarintaliike toimii tällä hetkellä Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa. Suomen osalta järjestön toiminta päättyi lopullisesti korkeimman oikeuden päätökseen syyskuussa 2020. Suomen osaston toiminta sisältyy kuitenkin tutkimusajanjaksoon, joka päättyy vuoden 2018 loppuun. Pohjoismaisen vastarintaliikkeen perusti vuonna 1997 Klas Lund, joka vaikutti aiemmin muissa äärioikeistolaisissa ryhmissä kuten Vitt Ariskt Motstånd -järjestössä.⁵³ Ensimmäisen vuosikymmenen ajan järjestö toimi ainoastaan Ruotsissa ja tällöin siitä käytettiin nimeä Ruotsin vastarintaliike. Vuonna 2008 perustettiin Suomen vastarintaliike ja hieman myöhemmin Norjan vastarintaliike.⁵⁴ Vuonna 2015 järjestön hallintoa uudistettiin siten, että vaikka järjestöllä on edelleen yksi johtaja, joka vuodesta 2015 on ollut Simon Lindberg, niin hallinto käsittää sittemmin

---

⁵³ Sallamaa (2018), sivu 40.

⁵⁴ Pohjoismainen Vastarintaliike, Yksi järjestö - Pohjoismainen Vastarintaliike, 6.6.2016, <https://www.vastarinta.com/yksi-jarjesto-pohjoismainen-Vastarintaliike/>.

myös yhteispohjoismaisen valtuuskunnan, johon kuuluu kustakin jäsenmaasta kaksi edustajaa.⁵⁵

Hallinnon uudistuksen jälkeen vuonna 2016 järjestö muuttikin nimensä Pohjoismaiseksi vastarintaliikkeeksi ja tällöin myös järjestöjen kansallisista osista alettiin yhä selkeämmin käyttää nimitystä ”osasto”, esim. ”Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Suomen osasto”.⁵⁶ Yhteisen nimen melko myöhäisestä muutoksesta huolimatta yhteistyö eri osastojen välillä on ollut aina tiivistä. Kuitenkin Ruotsin osasto on ollut johtavassa asemassa suhteessa muihin.⁵⁷

Ideologian tarkastelun aloitan Ruotsin ja Suomen osastojen internetsivuilla julkaistun poliittisen manifestin kautta, joka molemmilla osastoilla on sisällöltään samankaltainen.⁵⁸ Manifesti alkaa seuraavasti: ”Teksti tuo konkreettisesti esille maailmankatsomuksemme arvot sekä selventää, mitä kansallissosialistinen politiikka todella tarkoittaisi 2000-luvun Euroopassa.”⁵⁹ Kyseinen sitaatti tuo tiivistetyksi esille järjestön ideologian yleiskuvauksen, joka on Pohjoismaisen vastarintaliikkeen tulkinta siitä, mitä toteutuessaan kansallissosialismi olisi 2000-luvulla. Vastarintaliikkeen tulkintaan kansallissosialismista on ottanut kantaa myös Daniel Sallamaa tutkimuksessaan *Ulkoparlamentaarinen äärioikeistoliikehdintä ja maahanmuuttovastaisuus 2010-luvun Suomessa*. Tutkimuksessa on tuotu esille, että järjestön kansallissosialistiseen ideologiaan kuuluvat natsi-Saksalle tyypilliset piirteet kuten juutalaisvastaisuus sekä rodulliset ja rodun puhtauteen liittyvät näkökulmat, jotka muodostavat myös kansallissosialistisen ideologian keskiön. Tutkimuksessa kiinnitetään myös huomiota järjestön militanttiin luonteeseen, joka tulee esille muun muassa fyysisissä kamppailuharjoitteissa, jotka puolestaan ovat yhteydessä järjestön vallankumouksellisuuden tavoitteeseen.⁶⁰

---

⁵⁵ Sallamaa (2018), sivu 40.

⁵⁶ Pohjoismainen Vastarintaliike, Yksi järjestö - Pohjoismainen Vastarintaliike, 6.6.2016, <https://www.vastarinta.com/yksi-jarjesto-pohjoismainen-Vastarintaliike/>.

⁵⁷ Turun hovioikeus, sivu 29.

⁵⁸ Vertaa: Suomen osasto, Poliittinen manifesti, <https://www.vastarinta.com/vastarintaliike/vastarintaliikkeen-poliittinen-manifesti/> ja Ruotsin osasto, Poliittikkamme, <https://www.nordfront.se/var-politik.smr>.

⁵⁹ Suomen osasto, Poliittinen manifesti, <https://www.vastarinta.com/vastarintaliike/vastarintaliikkeen-poliittinen-manifesti/>. Tallennettu 14.12.2018.

⁶⁰ Sallamaa (2018), sivut 41-42, 49.

Järjestön kansallissosialistisessa politiikassa on korostettu yhdeksää politiikan aluetta, jotka tuodaan esille manifestissa. Näitä alueita ovat maahanmuuton voimakas vastustaminen ja ”alkuperäisen verenperimän” vaaliminen, jolla tarkoitetaan pohjoismaalaisen geeniperimän ylläpitoa estämällä maahanmuuton kautta tapahtuva väestön sekoittuminen. Voimakas rodullisuuden korostaminen vastaa hyvin natsi-Saksan käsitystä rodullisen puhtauden vaalimisesta. Samoin natsi-Saksalle tyypillinen juutalaisvastaisuus tulee esille manifestissa. Tämä näkyy muun muassa kapitalistisen järjestelmän vastustamisessa, joka nähdään sionistisena eli juutalaisena salaliittona ja rikollisuutena, jota tulee vastustaa.⁶¹ Sinänsä rotujen eriarvoisuuteen perustuva käsitys tai ylipäätään rodun puhtauden vaaliminen ei ole ennenkuulumatonta ruotsalaisessa yhteiskunnassa. Tapio Tammisen teoksessa *Kansakunnan pimeämpi puoli* tuodaan esille, että Ruotsissa on sekä ennen toista maailmansotaa että sen jälkeen harjoitettu niin sanottua eugeniikkaa. Tällä tarkoitetaan rodun jalostamista siten, että lisääntyminen on estetty osalta sairaista henkilöitä, kuten esimerkiksi epilepsiaa, tiettyä fyysistä sairautta tai esimerkiksi skitsofreniaa sairastavilta. Lisäksi eugeniikan piiriin kuuluivat Ruotsissa kehitysvammaiset henkilöt. Eugeniikkaa esiintyi myös muissa Pohjoismaissa, mutta Ruotsin osalta toiminta oli järjestelmällisempää ja poliittisesti laajalti hyväksyttyä. Käytännön tasolla eugeniikka tarkoitti sitä, että esimerkiksi vuoteen 1968 saakka epileptikot saivat luvan avioliittoon ainoastaan sterilisaatioon suostumalla, vaikka jo 1950-luvulla oli olemassa tutkimustietoa, että epilepsia ei ole perinnöllistä. Lukumäärien osalta muun muassa vuonna 1945 tehdystä yhteensä 1747 sterilisaatiosta oli 1318 eugeniikkaan liittyviä. Eugeniikan käytön sterilisaatioissa katsotaan päättyneen vuonna 1975.⁶² Tätä lähihistorian taustaa vasten Pohjoismaisen vastarintaliikkeen käsityksiä rodun puhtaudesta ei siis voida pitää ainutlaatuisina, eikä ajallinenkaan välimatka vuodesta 1975 ole kovin pitkä vastarintaliikkeen perustamiseen eli vuoteen 1997.

---

⁶¹ Suomen osasto, Poliittinen manifesti, <https://www.vastarinta.com/vastarintaliike/vastarintaliikkeen-poliittinen-manifesti/>. Tallennettu 14.12.2018.

⁶² Tamminen (2015), sivut 110-116.

Rotuihin liittyvän ideologian lisäksi manifestiin kuuluvat ylikansallisten instituutioiden kuten Euroopan unionin vastustaminen ja näistä instituutioista erkaantuminen sekä nykyisen demokraattisen järjestelmän korvaaminen yhteispohjoismaisella hallinnolla, joka perustuisi rodullisesti yhtenäiseen alueeseen. Tiedotusvälineiden kritiikki on myös osa manifestia. Kritiikki kohdistuu muun muassa uutissisällön totuudenmukaisuuteen ja käsitykseen juutalaisen eliitin kontrolloimasta mediasta. Manifestissa tuodaan esille myös ihmisen luontosuhteen tärkeyttä yhdessä omavaraisuuteen pyrkimisen kanssa. Nykyinen kaupungistuminen nähdään kielteisenä kehityksenä yhdessä materialistisen kuluttamisen kanssa. Lisäksi manifestissa korostetaan vahvan armeijan roolia sekä tuomiovallan ja lainsäädäntövallan erottamista. Nykyinen lainsäädäntö onkin vastarintaliikkeen käsityksen mukaan epäoikeudenmukainen Pohjoismaiden kantaväestöä kohtaan.⁶³ Edellä jäseneltyjä ideologian eri osa-alueita vaikuttaakin yhdistävän salaliittoihin perustuva ajatusmaailma, jossa hallitsijasuvut sekä ”maailmanpolitiikkaa hallitsevat etniset verkostot” käyttävät todellista valtaa.⁶⁴

2.2 Puheiden retoriikka

Seuraavaksi käsitellään kolmea vastarintaliikkeen puhetta, jotka kaikki ovat pitäneet järjestössä johtavassa asemassa olevat jäsenet. Puheita ei ole niiden pituuden takia liitetty kokonaisuudessaan tutkimukseen, vaan niistä on nostettu esille usein toistuvia teemoja. Lisäksi puheiden määrä on tietoisesti pidetty suppeana, koska tarkoituksena ei ole täyttää tutkimusta suorilla lainauksilla. Kuitenkin ideologian osalta esiteltyt lainaukset ovat riittäviä antamaan yleiskäsityksen retoriikasta, käsitellyistä teemoista ja järjestön ideologiasta siten, kuin se puheissa esiintyy. Puheet on kirjoitettu tekstimuotoon ja julkaistu vastarintaliikkeen internetsivuilla. Ajankohdaltaan puheet sijoittuvat

---

⁶³ Sallamaa (2018), sivut 41-46 ja Suomen osasto, Poliittinen manifesti, <https://www.vastarinta.com/vastarintaliike/vastarintaliikkeen-poliittinen-manifesti/>. Tallennettu 14.12.2018.

⁶⁴ Pohjoismainen Vastarintaliike, Vastarintaliikkeen poliittinen manifesti, <https://www.vastarinta.com/Vastarintaliike/Vastarintaliikkeen-poliittinen-manifesti>. Tallennettu 14.12.2018.

vuoden 2014 jälkeiseen aikaan ja ne edustavat aikakautta, jolloin muun muassa suhtautuminen Venäjään on ollut yleispiirteiltään myönteistä.

Sitaatteja Pohjoismaisen vastarintaliikkeen valtuuston puheenjohtajan Simon Lindbergin 1.1.2017 julkaistusta vuoden 2016 uudenvuodenpuheesta: *”Sitä mukaa kun kasvamme, tulee myös paine meitä kohtaan lisääntymään. Voimme toisaalta myös nähdä lisääntyneen painostuksen todisteena nousustamme. Meidät nähdään nyt totisesti uhkana vallitsevalle järjestelmälle. Olemme sionistien silmissä heidän pahimpia vihollisiaan, olemme globalistien painajaisuni. Poliitikot ja muut kansanpetturit halaavat tavallistakin kovemmin pehmolelujaan kasteltuaan ensin sänkynsä. Ja tämä on heille aivan oikein!”*

...

”Olemme toden teolla saaneet tuulta purjeisiimme, ja meillä menee nyt hyvin. Liikkeemme edistyy ja politiikkamme alkaa saada tunnustusta. Valkoiset kansat ympäri maailman taistelevat itsensä vapaiksi sionismin kahleista; tätä olemme todistaneet niin Britanniassa Brexitin yhteydessä kuin USA:ssa Trumpin tultua valituksi presidentiksi. Selvennykseksi sanon vielä, että Brexit ei tarkoita brittien siirtymistä kansallissosialismiin ja että Trump on vielä kaukana Hitlerin veroisesta johtajasta. Tarkoitan, ettei maailma ensin juurikaan uskonut Brexitin ajamiseen tai Trumpin nousuun Yhdysvaltain presidentiksi. Nämä kuitenkin tapahtuivat, ja se on historiallisesti katsottuna melkoisen ainutlaatuista.”⁶⁵

Sitaatteja Simon Lindbergin 7.1.2018 julkaistusta vuoden 2017 uudenvuodenpuheesta:

”Ehdottomasti vakavin hyökkäys meitä kohtaan on tapahtunut tietysti Suomessa, missä Pirkanmaan kärjäoikeus runnoi läpi järjestön toiminnan kiellon perusteenaan se, että toimintamme on ilmeisesti ”hyvien tapojen vastaista” ...”

---

⁶⁵ Pohjoismainen Vastarintaliike, Simon Lindbergin uudenvuodenpuhe, 11.1.2017, <https://www.vastarinta.com/simon-lindbergin-uudenvuodenpuhe/>. Tallennettu 14.12.2018.

”Myös valtamedia on osoittanut pelkäävänsä edistysaskeliamme ja lisännyt kierroksia koneistoonsa sen mukaisesti. Meistä on kirjoitettu enemmän kuin terroriteoista, luonnonkatastrofeista tai sodista...”

...

”Nähdäkseni tiellämme on nyt kaksi ruotsidemokraatteja koskevaa estettä. Ensimmäinen on se, että ruotsidemokraattien äänestäjät luulevat puolueen olevan radikaalimpi kuin mitä se todellisuudessa onkaan. He eivät ole ymmärtäneet, että ruotsidemokraattien politiikka johtaa lopulta kansamme häviämiseen maapallolta ja ettei puolue halua edes lopettaa joukkomaahanmuuttoa tai lähettää muukalaisia kotimaihinsa. He haluavat vain vähentää maahanmuuttoa. Toisen syyn sanon olevan kaikkein suurin: hyvin tavallinen ajattelutapa on, ettei PVL tule koskaan kuitenkaan oikeasti pääsemään eduskuntaan ja että meille osoitettu ääni olisi siksi hukkaan heitetty. En hämmästyisi, vaikka jotkut teistä, jotka nyt luette tätä puhetta, ajattelisitte näin. Suurin este tiellämme eduskuntaan on siis tämä.”⁶⁶

Suomen osaston johtajan Antti Niemi 24.10.2018 julkaistu puhe, joka pidettiin Helsingissä liittyen muun muassa järjestön kieltämiseen: *”Olemme kokoontuneet osoittamaan mieltämme Suomen kansaa ja valkoista rotua vihaavaa kansainvälistä miehityshallintoa vastaan. Ulkomailta rahoituksensa, lakinsa ja aseensa saava miehityshallinto kukoisti 1900-luvun jälkipuoliskolla, kun kansalaiset onnistuttiin vaivuttamaan poliittiseen apatiaan jatkuvan talouskasvun, leivän ja sirkushuvien avulla...”*

...

”Suomea vihaava miehityshallinto ymmärsi, että maahantunkeutujien valtava määrä sekä leivän ja sirkushuvien loppuminen olivat räjähdysherkkä yhdistelmä. Ne olivat synnyttäneet jo

---

⁶⁶ Pohjoismainen Vastarintaliike, Simon Lindbergin uudenvuodenpuhe, 7.1.2018, <https://www.vastarinta.com/simon-lindbergin-uudenvuodenpuhe-2/>. Talletettu 29.3.2019.

kansallissosialistisen liikkeen, Pohjoismaisen Vastarintaliikkeen, joka marssi avoimesti Suomen kaduilla kasvaen vuosi vuodelta. Niinpä miehittäjät ottivat yhteyttä prostituoituihinsa ja vaativat näitä tukahduttamaan kansannousun heti alkuunsa. Viimeiset kaksi vuotta Poliisihallitus onkin yrittänyt kieltää Pohjoismaisen Vastarintaliikkeen eri oikeusasteissa... ”⁶⁷

Sitaateissa nousevat esille paljolti samat teemat kuin poliittisessa manifestissa ja ideologiassa laajemminkin. Näitä teemoja ovat vastakkainasettelu valtiovaltaa ja viranomaisia kohtaan, jotka ylläpitävät vastarintaliikkeen näkökulmasta heille vastakkaista yhteiskuntaa. Toisaalta puheiden kritiikki kohdistuu myös ylikansallisia toimijoita kohtaan, joiden tässä asiayhteydessä voidaan käsittää viittaavan muun muassa Euroopan unioniin. Tämä on tyypillistä vastarintaliikkeen ideologialle, jossa ylikansalliset instituutiot kyseenalaistetaan ja nähdään osaksi salaliittomaista juutalaisten valtaan perustuvaa globaalia maailmanjärjestystä.⁶⁸ Lisäksi puheissa, kuten myös kirjallisessa manifestissaan, järjestö näkee itsensä suurten mediatalojen hyökkäysten kohteena. Esille nousevat myös brexit eli Britannian EU-ero ja Yhdysvaltojen presidentti Donald Trump. Nämä teemat nostetaan uuden aikakauden alun merkkinä ja vanhan salaliittoon perustuvan maailmanjärjestyksen muuttajina.

Ylikansallisten toimijoiden vastustuksen lisäksi Pohjoismaisen vastarintaliike tuo puheissaan esille voimakasta poliisivastaisuutta ja tähän liittyen poliisi liitetään hallitsevan eliitin työkaluksi vastarintaliikettä vastaan. Puheissa nousevat myös esille rodulliset näkökulmat, jotka ovat tavanomaisia järjestön ideologiassa.⁶⁹ Toisaalta vastarintaliike korostaa ainutlaatuisuuttaan suhteessa esimerkiksi ruotsidemokraatteihin. Ylipäättään erottautuminen ja ainutlaatuisuuden esilletuonti on ollut tyypillistä äärioikeistolaisten järjestöjen toiminnassa. Tämä tulee esille muun

---

⁶⁷ Pohjoismaisen Vastarintaliike, Antti Niemen Helsingissä pitämä puhe, 24.10.2018, <https://www.vastarinta.com/antti-niemen-helsingissa-pitama-puhe/>. Tallennettu 14.12.2018.

⁶⁸ Sallamaa (2018), sivu 43.

⁶⁹ Sallamaa (2018), sivu 42.

muassa 2000-luvun äärioikeistolaisessa liikehdinnässä Ruotsissa. Ruotsissa oli useita äärioikeistolaisia liikkeitä kuten Kansallissosialistinen rintama, Ruotsin vastarintaliike, Veri ja kunnia, Info-14 ja Valkoisen vallan liike, vaikka kaikilla oli sama kansallissosialistinen ideologinen perusta.⁷⁰

2.3 Internetjulkaisujen sisältö⁷¹

Pohjoismaisen vastarintaliikkeen kansallisten osastojen internetjulkaisuja – Suomen osasto: www.vastarinta.com, Ruotsin osasto: www.nordfront.se, Tanskan osasto: www.nordfront.dk ja Norjan osasto: www.frihetskamp.net – kaikkia yhdistävinä pääteemoina ovat juutalaisvastaisuus, holokaustin kieltäminen, maahanmuutto- ja seksuaalivähemmistövastaisuus sekä ylikansallisten instituutioiden vastaisuus. Ylikansallisia instituutioita ovat Euroopan unioni, Nato, Maailmanpankki, Maailman kauppajärjestön WTO ja YK. Lisäksi ehkä hieman yllättäenkin PVL kritisoi useita yleisesti oikeistopopulistisina pidettyjä puolueita⁷² kuten Perussuomalaisia⁷³ ja Ruotsidemokraatteja⁷⁴, ja toisaalta se suhtautuu kriittisesti myös Saksan AfD:tä kohtaan.⁷⁵ Toisin sanoen se, että aiemmin käsitellyssä järjestön puheessa moitittiin ruotsidemokraatteja, ei ollut mitenkään poikkeuksellista, vaan kritiikki kohdistuu laajemminkin oikeistopopulistisina pidettyihin

---

⁷⁰ Tamminen (2015), sivu 18.

⁷¹ Tätä lukua varten on käyty läpi 102 artikkelia ja uutista seuraavilta sivustoilta: <https://www.vastarinta.com/artikkelit/>; <https://www.vastarinta.com/uutiset/>; <https://www.frihetskamp.net/category/nyheter/>; <https://www.frihetskamp.net/category/motstandsbevegelsen/>; <https://www.nordfront.se/category/nyheter/nordfront.se>. Aikaväli on ollut sivustojen julkaisujen alusta 1.12.2018 saakka ja tarkastelun pääpaino on Suomen ja Ruotsin osaston sivuilla. Yleiskuvan saamiseksi myös uutisten ja artikkeleiden otsikoita on luettu useita satoja, joista on muodostunut yleiskäsitys julkaisujen kehityksestä. Lisäksi tutkimuksen muihin lukuihin liittyen on käyty satoja uutisia ja artikkeleita läpi, mikä on myös edesauttanut tämän luvun aiheen tutkimista. Kaikki käsitellyt sivut on tallennettu.

⁷² YLE, Analyysi: Euroopan puoluerakenne rytisee - Saksa takertuu vaihtoehdottomuuteen, Italiasta tulee populismin koekenttä, 10.3.2018, <https://yle.fi/uutiset/3-10109952>; Populisteja tulee, mutta myös menee - Yhden asian liikkeestä on harvoin pysyväksi poliittiseksi voimaksi, 13.6.2017, <https://yle.fi/uutiset/3-9667635>. Tallennettu 7.11.2018.

⁷³ Pohjoismainen Vastarintaliike, Miksi Vastarintaliike eikä Perussuomalaiset? 16.5.2014, <https://www.vastarinta.com/miksi-Vastarintaliike-eika-perussuomalaiset/>. Tallennettu 14.12.2018.

⁷⁴ Pohjoismainen Vastarintaliike, Sverigedemokraterna eller Nordiska motståndsrörelsen? 12.2.2018, <https://www.nordfront.se/sverigedemokraterna-eller-nordiska-motstandsrörelsen.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

⁷⁵ Pohjoismainen Vastarintaliike, AfD:s toppkandidat: Lesbisk och f.d. Goldman Sachs-anställd, 11.5.2017, <https://www.nordfront.se/afds-toppkandidat-lesbisk-och-f-d-goldman-sachs-anstalld.smr>; Saksan AfD perusti järjestön juutalaisille - seuraavaksi myös muslimeille, 10.10.2018, <https://www.vastarinta.com/saksan-afd-perusti-jarjeston-juutalaisille-seuraavaksi-mynos-muslimeille/>. Tallennettu 14.12.2018.

puolueisiin. Muutoin yleisilmeeltään sivut korostavat taistelua ja kamppailua sekä tarjoavat monipuolista sisältöä, jota ovat muun muassa järjestön omat artikkelit ja jäsenten haastattelut.

Sisällön osalta vanhin aineisto löytyy Ruotsin osaston nordfront.se-sivustolta. Sivuston ensimmäiset uutiset ovat 1990-luvun lopusta, mutta vasta 2000-luvun alussa julkaisutoiminta muuttuu aktiivisemmaksi. Norjan osaston artikkeleita ja uutisia löytyy frihetskamp.net-sivustolta vuodesta 2011 alkaen. Samoin Suomen osaston vastarinta.com-sivustolla on julkaisuja vuodesta 2011 alkaen. Ruotsin osaston uutisointi 2000-luvun alussa keskittyi maahanmuuton vastustamiseen, jolloin teemana olivat muun muassa maahanmuuton uhka valkoiselle rodulle. Samoin 2000-luvun alussa oli usein esillä juutalaisuus, joka nähtiin salaliittomaisesti pahana voimana erilaisten teemojen yhteydessä. Salaliittoihin liittyen yksi teema 2000-luvun alkuvuosina oli lääkeyhtiöiden salaliitto, jossa lääkeyhtiöt aiheuttivat sairauksia myynnin kasvattamiseksi. Muita käsiteltyjä aiheita olivat Yhdysvaltojen arvostelu sekä ajoittain EU:n, seksuaalivähemmistöjen ja äärivasemmiston arvostelu. Yhdysvaltojen arvostelu liittyi Yhdysvaltojen merkittävään asemaan maailmanpolitiikassa ja toisaalta PVL:n näkökulmasta Yhdysvaltojenkin takana on juutalainen vallan tavoittelu. Vuonna 2006 on havaittavissa myös Iran-myönteisyyttä johtuen maan harjoittamasta juutalaisvastaisuudesta sekä kritiikkiä Euroopan maiden hallituksia kohtaan. Kritiikki koskee erityisesti Ranskan hallituksen maahanmuuttopolitiikkaa ja osittain myös muiden maiden hallituksia, vaikka kritiikin määrä suhteessa Ruotsin maahanmuuttopolitiikan arvosteluun on vähäistä.⁷⁶

Norjan osaston frihetskamp.net- ja Suomen osaston vastarinta.com-sivustot käsittelevät aina vuoteen 2013 saakka huomattavasti pakolaisuuteen ja juutalaisuuteen liittyviä asioita sekä toisaalta esittelevät kansallissosialistista historiaa. Vuodesta 2014 alkaen kaikkien kolmen sivuston kohdalla voidaan havaita EU-vastaisuuden nousua, ja vuosien 2014 ja 2015 aikana Nato ja EU ovat

---

⁷⁶ Katso edellä otsikon *Internetjulkaisujen sisältö* viite.

näkyvästi kritiikin kohteena, samalla kun maahanmuutto, seksuaalivähemmistöt ja juutalaisvastaisuus pysyvät myös käsiteltävinä aiheina.⁷⁷

---

⁷⁷ Katso otsikon *Internetjulkaisujen sisältö* viite.

3. Toiminta

Pohjoismaisen vastarintaliikkeen varmasti näkyvintä toimintaa ovat olleet mielenilmaukset ja niihin liittyvät marssit. Marsseihin liittyvien turvallisuusuhkien takia ne ovat sitoneet poliisin joukkojenhallinnan resursseja sekä toisaalta vastarintaliike on myös itse varautunut konflikteihin vastamielenosoittajien kanssa. Tämä näkyy muun muassa suojarahusteiden käyttämisessä.⁷⁸ Edellä mainitun lisäksi PVL:n näkyvää toimintaa ovat lentolehtisten jakaminen kadulla tai suoraan postilaatikkoihin sekä lippuvartioiden pitäminen lentolehtisten jakotilaisuuksien yhteydessä. Toimintaan kuuluvat myös kamppailuharjoitukset, joissa harjoitellaan erilaisia potku-, lyönti- ja painitekniikoita. Lisäksi vuosittaiset aktivistipäivät, jotka kokoavat järjestön jäseniä yhteen, ovat olennainen osa toimintaa. Samoin tärkeitä toiminnan muotoja ovat myös pienemmät kokoontumiset paikallisostojen ja kansallisten osastojen kesken.⁷⁹

3.1 Väkivallan rooli toiminnassa

Kamppailun ja väkivallan osuus järjestön toiminnassa tulee esille mielenilmausten varustuksessa, kamppailuharjoitteissa ja tapahtuneissa rikoksissa. Tästä johtuen tutkimuksessa käsitellään juuri kamppailun ja väkivallan merkitystä vastarintaliikkeen toiminnassa. Väkivallan merkitystä järjestössä tukee myös Sallamaan tutkimus, jossa ”militantiksi vallankumousjärjestöksi” luokitellun Pohjoismaisen vastarintaliikkeen konfliktihakuisuus määritellään järjestölle luontevaksi toiminnaksi muun muassa katutapahtumien yhteydessä.⁸⁰ Väkivaltaisuuden näkökulma on myös oleellinen, kun selvitetään järjestön olemusta eli habitusta, jota järjestö jäseniensä kautta välittää. Tämä habitus tulee siis esille järjestön jäsenissä ja se on rakentunut yhteydessä järjestön muihin jäseniin.

---

⁷⁸ Katso esimerkiksi: SVT, Tidigare polis kritisk: ”En legitimering av nazismen”, 17.4.2018, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrbotten/tidigare-polis-kritisk-en-legitimering-av-nazismen>. Tallennettu 14.12.2018.

⁷⁹ Katso: Pohjoismainen Vastarintaliike, artikkelia kamppailusta, <https://www.vastarinta.com/Vastarintaliike/taisteluraportit>, osa talletettu 1.11.2018. Pohjoismainen Vastarintaliike, artikkelia kamppailusta, <https://www.nordfront.se/page/1?s=Kampsportstr%C3%A4ning>. Tallennettu 14.12.2018.

⁸⁰ Sallamaa (2018), sivu 47.

Olellaista habituksessa on, että sen avulla voidaan myös ymmärtää, miksi suhtautuminen Venäjään vaikuttaa muuttuneen vuodesta 2014 eli Itä-Ukrainan sodasta alkaen.

Väkivallan voi katsoa olleen osana järjestön toimintaa alusta alkaen. Vuodelta 2003 löytyvät esimerkiksi Expressenin ja Aftonbladetin artikkelit, joissa käsitellään kahteen Ruotsin vastarintaliikkeen jäsenen ja viiteen muuhun uusnatsiin kohdistunutta rikostutkintaa. Tutkinnassa oli suoritettu kotietsintöjä, joiden tuloksena oli takavarikoitu useita aseita ja materiaalia aseenkäytön harjoittelusta. Lehtiartikkeleiden mukaan tarkoituksena oli ollut perustaa yksityinen armeija tai laitton poliisivoima.⁸¹ Yksi tutkinnassa epäiltynä olleista on PVL:n pitkäaikainen johtohenkilö Klas Lund,⁸² joka lehtitietojen mukaan on kuulunut järjestöön viimeistään jo vuodesta 1999⁸³ aina vuoteen 2019 asti, jolloin hän erosi vastarintaliikkeestä ja perusti äärioikeistolaisen Nordisk Styrka -nimisen järjestön⁸⁴. Vuonna 1986 Lund on tuomittu vankeuteen henkirikoksesta.⁸⁵ Hieman samanlainen tausta on Suomen osaston vuoden aktivistin kunniamaininnan vuonna 2018 saaneella henkilöllä. Vuoden aktivistin kunniapalkinto liittyy järjestön eteen tehtyyn työhön, joka halutaan erikseen huomioida. Kyseinen henkilö on Ruotsissa tuomittu henkirikoksesta vuonna 2007.⁸⁶ Vuonna 2017 helmikuussa puolestaan järjestön eri osastojen yhteiskokouksissa aktivistipäivillä Ruotsissa palkittiin ”uskollisuudesta ja rohkeudesta liikkeelle” Suomen vastarintaliikkeen jäsen, joka muutamaa kuukautta aiemmin oli tekijänä ns. asema-aukion törkeässä pahoinpitelyssä, jossa uhri lopulta kuoli tilanteesta saamiinsa aivovammoihin.⁸⁷

---

⁸¹ Expressen, Razzia mot nazi-armé, 26.11.2003, <https://www.expressen.se/nyheter/razzia-mot-nazi-arme/>. Aftonbladet, Säpo-råd mot nazister, 26.11.2003, <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/xRgVdR/sapo-rad-mot-nazister>. Molemmat tallennettu 21.2.2019.

⁸² Pohjoismainen Vastarintaliike, Klas Lund, <https://www.nordfront.se/author/klas-lund>. Tallennettu 14.12.2018.

⁸³ Aftonbladet, Erik Nilsen - mest aktive naziledaren, 30.11.1999, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/9911/30/nazi/nazi6.html>. Tallennettu 21.2.2019.

⁸⁴ Nordisk Styrka, Om Nordisk Styrka <https://nordiskstyrka.org/om-nordisk-styrka/>. Tallennettu 26.1.2021.

⁸⁵ Aftonbladet, Erik Nilsen - mest aktive naziledaren, 30.11.1999, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/9911/30/nazi/nazi6.html>. Tallennettu 21.2.2019.

⁸⁶ Pohjoismainen Vastarintaliike, Vastarintaliikkeen tulevaisuuspäivät 2018, 4.7.2018, <https://www.vastarinta.com/Vastarintaliikkeen-tulevaisuuspaivat-2018>. Tallennettu 13.12.2018. Expressen, Här är mördaren Rami Joukanen mitt i Almedalen, 8.7.2018, <https://www.expressen.se/nyheter/almedalen/har-ar-mordaren-rami-joukanen-mitt-i-almedalen/>. Tallennettu 21.2.2019.

⁸⁷ Turun hovioikeus, sivut 6 ja 10.

Järjestön militanttia luonnetta ja suhdetta väkivaltaan sekä fyysiseen kamppailuun voidaan tarkastella useilla tavoin, kuten esimerkiksi jäsenten rikoshistorian tai järjestön toiminnan kautta. Järjestön toimintaan liittyen Ruotsin osasto on julkaissut jo vuodesta 2002 alkaen kamppailuharjoitusraportteja, jotka sisältävät kuvia eri paikallisosastojen harjoittelusta. Harjoitukset ovat monipuolisia ja niissä harjoitellaan potku- ja lyöntitekniikoita sekä kamppailua maassa ja tähän liittyviä lukkotekniikoita. Lisäksi harjoituksiin kuuluu myös välineen torjuntaa ja poisottamista.⁸⁸ Suomen osasto julkaisi vastaavantyyppisiä raportteja toimintansa aikana vuodesta 2011 alkaen. Raportti kulki nimellä ”taisteluraportti”, ja se sisälsi paikallisosastojen tuottamaa aineistoa, jossa kuvattiin pääsääntöisesti paikallisosaston toimintaa eli lentolehtisten jakamista, tarrojen kiinnitystä liikennemerkkeihin, valaisinpylväisiin ja muihin vastaaviin paikkoihin. Taisteluraportit sisälsivät myös kuvia kamppailu- ja itsepuolustusharjoituksia. Raporttien perusteella harjoituksissa pääosassa olivat lyönti- ja potkutekniikat, nyrkkeilysparraus ja voimaharjoitteet. Aktiivisin harjoitusten osalta vaikuttaa olleen Pirkanmaan osasto. Järjestön oman aineiston perusteella jäsenet siis harjoittelivat kamppailutaitoja osana normaalia toimintaa.⁸⁹ Norjan osaston sivustolta vastaavia paikallisia kamppailuharjoituksia ei löydy. Järjestön Tanskan osaston toiminta on moneltakin osin vielä jäsentymättä, mistä kertoo muun muassa se, että vuonna 2018 pidettiin vasta ensimmäinen vuosittainen aktivistikokoontuminen, kun taas Suomessa vastaava ensimmäinen vuosikokoontuminen oli jo vuonna 2008.⁹⁰ Tanskan tapahtumassa vuonna 2018 muun ohjelman lisäksi harjoiteltiin kamppailutaitoja, kuten nyrkkeilyä ja välineen poisottoa.

Järjestön jäsenten suhdetta väkivaltaan ja sitä kautta myös järjestön linjaa suhteessa väkivaltaan voidaan tarkastella jäsenten rikoshistorialla. Suomen osalta jäsenten ja järjestön väkivaltaan

---

⁸⁸ Pohjoismainen Vastarintaliike, artikkeleita kamppailusta, <https://www.nordfront.se/page/1?s=Kampsportstr%C3%A4ning>. Tallennettu 14.12.2018.

⁸⁹ Pohjoismainen Vastarintaliike, artikkeleita kamppailusta, <https://www.vastarinta.com/Vastarintaliike/taisteluraportit>, osa talletettu 1.11.2018.

⁹⁰ Pohjoismainen Vastarintaliike, Aktivistipäivät 2018, 11.6.2018, <https://www.nordfront.dk/aktivistdagene-2018/>. Pohjoismainen Vastarintaliike, Vuosikokoontuminen 2008, <https://www.youtube.com/watch?v=y1-RYQ8QLpl>. Tallennettu 1.11.2018.

liittyvää tietoa on saatavissa Turun hovioikeuden päätöksestä, joka perustuu Tampereen kärjäoikeuden asiakirjoissa olleeseen aineistoon. Tässä päätöksessä on lueteltuna vuosien 2011-2016 välillä kahdeksan tapausta, joissa yksi tai useampi Pohjoismaisen vastarintaliikkeen jäsen on ollut epäiltynä rikoksesta. Määrällisesti näitä rikoksia ei ole kovinkaan paljoa ja kärjäoikeuden aineiston perusteella niihin on osallistunut 10-14 eri henkilöä. Kuitenkin rikosten motiivi vaikuttaa liittyneen poliittisiin syihin. Hovioikeuden päätöksessä on mainittu rikoksista muun muassa seuraavaa:⁹¹

Huhtikuussa 2011 kolme Pohjoismaisen vastarintaliikkeen aktivistia lähestyi Oulussa kokoomuksen vaalitelalla ehdokkaita ja vaalityöntekijöitä. Yksi aktivisti kävi yhteen vaalitelalla olleista kiinni ja vaati poistamaan ehdokkaan vähän aiemmin ottamat valokuvat. Edelleen aktivistit kävivät käsiksi tilanteeseen puuttuneeseen kahteen poliisiin sekä vastustivat kiinniottoa. Vuonna 2012 Helsingissä vastarintaliikkeen Helsingin eteläisen osaston johtaja ja hänen seurassaan ollut henkilö pahoinpitelivät ravintolassa vapaalla ollut poliisimiestä ja tämän veljeä. Tilannetta oli edeltänyt keskustelu, jossa toiselta asianomistajalta oli kysytty, oliko tämä kouluttautumassa poliisiksi. Saman vuoden heinäkuussa Oulussa puolestaan vastarintaliikkeen aktiivi teki kaasuhyökkäyksen alkamassa ollut Pride-tapahtuman yhteydessä järjestettyä, homo-, bi- ja transpakolaisten tilannetta ja äärioikeiston uhkaa käsitellyttä yleisötilaisuutta vastaan. Kaasu levisi myös seminaarituloihin.

Tammikuussa 2013 Jyväskylässä kolme vastarintaliikkeen aktiivia ja vastarintaliikkeen Jyväskylän osaston johtaja hyökkäsivät kirjastossa pidettyyn *Äärioikeisto Suomessa* -kirjan julkistamistilaisuuteen ja syyllistyivät useisiin eriasteisiin pahoinpitelyihin sekä poliittisten toimintavapauksien rajoittamisrikoksiin. Tammikuussa 2014 vastarintaliike järjesti katutapahtuman Paalutorilla Vantaan Myyrmäessä. Poliisille tehdyn ilmoituksen mukaan tilaisuudessa erästä sivullista ulkomaalaistaustaista miestä olisi lyöty useita kertoja päähän. Uhrin kaaduttua maahan

---

⁹¹ Turun hovioikeus, sivut 8-10.

häntä potkittiin. Asianomistaja ei kyennyt tunnistamaan tekijöitä, eikä asia ole vielä edennyt syyteharkintaan. Saman vuoden vappuna seitsemän PVL:n aktiivia häiritsi Porissa Vasemmistoliiton ry:n vapputilaisuutta Porin Itäpuistossa heittämällä savuja kadulle kauppakeskuksen katolta (ei väitetä, että olisi heitetty savuja yleisön joukkoon) ja huudattamalla sireeniä megafonilla sekä huutelemalla natsistisia huutoja. Aktiivit olivat lisäksi roikottaneet katolta isoa vastarintaliikkeen banderollia, jossa painoina olleita muttereita putosi kadulle.⁹²

Elokuussa 2015 puolestaan Jyväskylässä Pohjoismaisen vastarintaliikkeen jäsenet olivat kesken 1.8.2015 järjestämänsä mielenosoituksen rynnänneet asianomistajan (sama henkilö kuin vuoden 2013 tapahtumassa) perään lähellä olleeseen tavarataloon ja hyökänneet tätä vastaan, minkä johdosta heidät tuomittiin pahoinpitelystä. Pahoinpitelyt toteutettiin mm. potkimalla päähän uhria. Kaksi syytetyistä on tuomittu haitanteosta virkamiehelle heidän estettyä poliisia saapumasta pahoinpitelypaikalle. Samassa jutussa Pohjoinen Perinne ry:n varapuheenjohtaja on tuomittu rangaistukseen ampuma-aserikoksesta hänen pidettyään luvatta hallussaan putkihaulikkoja ja erilaisia patruunoita. Syyskuussa 2016 Helsingin asema-aukiolla vastarintaliikkeen aktiivi, joka toimi myös Pohjoinen perinne ry:n puheenjohtajana, pahoinpiteli ohikulkijan potkaisemalla tätä hyppypotkulla rintaan. Tämä tapahtui sen jälkeen, kun uhri oli sylkäissyt kohti yhtä vastarintaliikkeen jäsentä. Uhri lopulta kuoli tilanteesta saamiinsa vammoihin.⁹³

Edellä on lueteltu Tampereen käräjäoikeuden tiedossa olleet tapaukset. Kuten tapauksista on nähtävissä, moniin väkivallantekoihin liittyy motiivi, joka heijastaa järjestön ideologiaa. Aineistosta on eroteltavissa, että edellä mainittuihin tekoihin on osallistunut noin 10-14 Suomen osaston jäsentä. Kuitenkin Tampereen käräjäoikeuden asiakirjaan perustuva väkivaltataustan kartoitus on melko suppea, mikäli esimerkiksi tarkastellaan Ruotsin radion selvitystä. Ruotsin radio tarkasteli

---

⁹² Turun hovioikeus, sivut 8-10.

⁹³ Turun hovioikeus, sivut 8-10.

PVL:n jäsenten rikostaustoja yleisesti, ilman että niille olisi haettu poliittista tai järjestöön liittyvää yhteyttä. Helmikuussa vuonna 2018 tehdyssä laajassa selvityksessä saatiin tunnistettua yhteensä 178 Pohjoismaisen vastarintaliikkeen jäsentä. Tunnistaminen tapahtui muun muassa mielenosoituksista, oikeuden asiakirjoista ja internetistä saatavan aineiston avulla. Tutkimuksessa selvisi, että yli 50 %:lla järjestön jäsenistä oli rikostaustaa ja noin 25 %:lla oli väkivaltarikostaustaa, kuten pahoinpitelyitä ja väkivaltaiseen mellakkaan osallistumista.⁹⁴

Norjan osalta rikosten ja väkivaltarikosten yleisyys jäsenistössä on samankaltaista kuin Ruotsissa. Norjan yleisradioyhtiö NRK teki 2017 selvityksen, jossa toimittajat tunnistivat aktiivisia järjestön jäseniä ja järjestöä lähellä olevia henkilöitä. Tunnistettuja henkilöitä oli vajaa 100 ja yli 50 %:lla heistä oli rikostaustaa muun muassa väkivaltarikoksia. NRK selvitti myös järjestön 30 aktivistin rikostaustoja ja heistä 17 oli tuomittu viimeisen kymmenen vuoden aikana rikoksesta. Kuudella oli vakavaa väkivaltarikostaustaa, kolmella ampuma-aserikoksia ja loppuilla erityyppisiä rikoksia kuten useita huumerikoksia.⁹⁵ Tanskan osalta vastaavaa selvitystä ei ole olemassa viranomaisten julkaisemana tai toimittajien tekemänä, joten siltä osin jäsenten väkivaltarikollisuudesta ei ole tietoa. Kuitenkin väkivaltaan liittyvästä suhtautumisesta löytyy myös muuta aineistoa kuin toteutuneita väkivallan tekoja. Tätä aineistoa ovat järjestön itsensä tuottama aineisto kamppailuharjoituksista sekä kirjallinen aineisto.

Rikostaustassa mainitut väkivaltaiset mellakat liittyvät Pohjoismaisen vastarintaliikkeen mielenilmauksiin, jotka ovat muuttuneet väkivaltaisiksi yhteydenotoiksi vastamielenosoittajien kanssa. Väkivaltaisuudet mielenilmauksissa eivät ole harvinaisia, vaan ennemminkin osa niitä.⁹⁶

---

⁹⁴ Sverigesradio, NMR kartlagt: Var fjärde dömd för våldsbrott, 22.2.2018, <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6890955>. Tallennettu 21.2.2019.

⁹⁵ NRK, Nå marsjerer de i gatene igjen, 27.2.2017, <https://www.nrk.no/dokumentar/xl/na-marsjerer-de-i-gatene-igjen-1.13394305>. Talletettu 21.2.2019.

⁹⁶ SVT, Nazister möts i Sundsvall, 28.6.2013 <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/nazister-mots-i-sundsvall>; Polisen: Vi kunde inte skydda demonstranterna, 15.12.2013, <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/tumult-vid-antirasistisk-demonstration>; Polisen: Lugn nazistdemonstration, 7.6.2009,

Väkivaltaisuus ei myöskään ole uusi piirre, vaan Pohjoismainen vastarintaliike käsittelee jo vuonna 2006 mielenilmausta, jossa tapahtui yhteenottoja mielenosoittajien välillä⁹⁷. Tosin mielenilmauksiin liittyen on syytä todeta, että rikoksiin syyllistyvät myös vastarintaliikettä väkivaltaisesti vastustavat henkilöt, joita ei väkivaltaisuudesta huolimatta ole kuitenkaan yleensä kategorisoitu ääritermein esimerkiksi ääriivasemmistoksi. Usein käytetään termiä ”vastamielenosoittajat” tai ”rasisminvastaiset mielenosoittajat”. Kategorisointia vaikeuttanee se, että vastamielenosoituksissa on sekä rauhanomaisesti mieltä osoittamaan tulleita henkilöitä että väkivaltahakuisia henkilöitä.⁹⁸ Joka tapauksessa mielenilmausten väkivaltaisuusissa on nähtävissä poliittinen ja väkivaltaan johtava jännite eri ryhmien välillä. Vuoden 2014 jälkeen olleiden mielenilmausten kuva-aineistossa vastarintaliike näyttää myös varustautuneen ainakin osaan mielenilmauksia suojakilvin ja -lasein sekä kypärillä. Lisäksi kuvien perusteella paikalla on usein merkittävä määrä joukkojenhallintapoliiseja ja muita poliiseja.⁹⁹

Väkivallan käyttöön liittyen on myös syytä mainita Pohjoismaisen vastarintaliikkeen jäsenten tekemät kolme pommi-iskua Göteborgin lähellä. Näissä iskuissa vastarintaliikkeen jäsenet toteuttivat pommi-iskun vastaanottokeskuksen ja kirjakaupan luona ja yritykseksi jääneen pommi-iskun leirintäalueelle. Kaksi iskuihin osallistuneista oli saanut aiemmin vuonna 2016

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasterbotten/polisen-lugn-nazistdemonstration>; Högerextremt stånd på marknad, 7.7.2010,

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasterbotten/hogerextremt-stand-pa-marknad>. Sivut tallennettu 21.2.2019.

⁹⁷ Pohjoismainen Vastarintaliike, Folkets MARSch 2006, 6.6.2006, <https://www.nordfront.se/folkets-marsch-2006.smr>. Talletettu 14.12.2018.

⁹⁸ Katso esimerkiksi edellinen viittaus ja seuraavat uudemmat artikkelit: SVT, Sammanfattning: Så gick demonstrationerna på 1 maj i Boden, 1.5.2018, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrbotten/sammanfattning-sa-gick-demonstrationerna-pa-1-maj-i-boden>; 25 personer frihetsberövade under nazistdemonstration, 12.11.2016, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/flera-gripna-for-valdsamt-motstand-under-nazistdemonstration><https://yle.fi/uutiset/3-9242007>.

YLE, 22 saa syytteen uusnatsien mellakasta Jyväskylässä, 20.10.2016, <https://yle.fi/uutiset/3-9242007>; Pohjoismaisen Vastarintaliikkeen kannattajat ja vastamielenosoitus kohtasivat Kaisaniemessä, 6.12.2016, <https://yle.fi/uutiset/3-9337157>; Uusnatsien mielenosoitus ja vastamielenosoitukset työllistävät poliisia Tampereella viikonloppuna, 17.10.2017, <https://yle.fi/uutiset/3-9886610>. Lisää löytyy Google.se-palvelusta mm. hakusanalla *motståndsrörelsen demonstration site:svt.se*. Tallennettu 21.2.2019.

⁹⁹ SVT, Tidigare polis kritisk: ”En legitimering av nazismen”, 17.4.2018, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrbotten/tidigare-polis-kritisk-en-legitimering-av-nazismen>. Joukkojen hallintaan liittyen katso edellinen viite. Tallennettu 21.2.2019.

puolisotilaallista koulutusta venäläisen äärijärjestön toimesta. Koulutukseen oli liittynyt mitä ilmeisimmin rynnäkkökivääriin ja pistoolin käyttöä.¹⁰⁰ Tietoa ei ole siitä, annettiinko Venäjällä myös räjähteiden käyttämiseen liittyvää opetusta. Joka tapauksessa edellä mainittu koulutus on osa vastarintaliikkeen laajempaa yhteistyötä venäläisten järjestöjen kanssa. Tämä yhteistyö käsitellään tässä tutkimuksessa myöhemmin omana alalukuna.

Vuodelta 2012 löytyy nordfront.se-sivuston artikkeli unkarilaisesta Hungarian National Front (MNA) -järjestöstä. Vastarintaliike kuvaa tässä artikkelissa MNA:ta radikaalina ja sotilasorientoituneena järjestönä, joka taistelee juutalaisuutta ja kapitalismia vastaan. Vuonna 2013 vastarintaliike julkaisi pitkän kuvilla varustetun artikkelin, jonka mukaan ruotsalaiset vastarintaliikkeen jäsenet osallistuivat MNA:n järjestämään sotilaskoulutukseen Unkarissa. Artikkelissa kuvataan yksityiskohtaisesti harjoituksen fyysisyyttä ja yleistä luonnetta. Vastarintaliikkeen mukaan harjoituksissa oli asekoulutusta ja sotilastoimintaan liittyvää liikkumista maastossa. Harjoitusleirin kesto oli kolme päivää, jotka olivat kuvauksen mukaan fyysisesti raskaita. Kuva-aineiston ja vastarintaliikkeen kerronnan perusteella harjoitus oli ammattimainen, hyvin valmisteltu, kurinalainen ja sotilaallinen. Vastarintaliikkeen jäsen osallistui myös vuonna 2012 MNA:n järjestämälle 45 kilometrin pituiselle toiseen maailmansotaan liittyvälle muistomarssille.¹⁰¹ Harjoituksessa käytettyjen aseiden aitoudesta ei kuitenkaan ole tietoa, sillä järjestö on kertonut myös harjoitelleensa muovikuula-asein. Tosin järjestöllä on ollut käytössään myös ampuma-aseita, sillä lehtitietojen mukaan vuonna 2016 poliisi suoritti järjestön perustajan István Györkösin kotiin etsinnän, jonka yhteydessä Györkös ampui poliisin kuoliaaksi. Tämän jälkeen järjestön toiminta päätettiin viranomaisten toimesta. Kotietsinnän yhteydessä perustajan

---

¹⁰⁰ Göteborgs Tingsrätt: Målno B 618-17 aktbil 207 sivut 1, 113, 146-147 ja 495-505; Aktbil 274, sivu 1; Aktbil 208 sivu 1; Aktbil 209 sivu 1. Lisäksi Hovrätten för Västra Sverige, lehdistötiedote tuomioista liittyen pommi-iskuihin, 22.9.2017, <http://www.vastrahovratten.domstol.se/Om-hovratten-/Nyheter-och-pressmeddelanden/Hovratten-meddelar-dom-i-malet-angaende-tre-bombattentat-i-Goteborg-under-vintern-201617/>. Tallennettu 21.2.2019.

¹⁰¹ Pohjoismainen Vastarintaliike, Med MNA i Ungern, 21.8.2013, <https://www.nordfront.se/sommarovning-i-ungern.smr>; Frost i Budapest, 19.2.2012, <https://www.nordfront.se/frost-i-budapest.smr>; Intervju med ungerska MNA, 28.1.2012, <https://www.nordfront.se/intervju-med-ungerska-mna.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

kotoa löydettiin yli kolmekymmentä ampuma-asetta, patruunoita ja kilogramman verran räjähdettä. MNA-järjestö on lehdistössä myös yhdistetty Venäjän sotilastiedusteluun ja venäläisiin diplomaatteihin.¹⁰² Yhteistyön on lehdistölle vahvistanut myös Unkarin kansallinen turvallisuuskomitea, joka lehtitietojen mukaan on myöntänyt, että MNA:n jäsenet ovat harjoitelleet yhdessä venäläisten diplomaattien ja Venäjän sotilastiedustelun univormuihin pukeutuneiden henkilöiden kanssa.¹⁰³

Ampuma-aseisiin liittyen vuonna 2018 Ruotsin turvallisuuspoliisi antoi lausunnon, jonka mukaan Pohjoismaisen vastarintaliikkeen piirissä oli tullut esille omatekoisten aseiden valmistusta. Ruotsin turvallisuuspoliisin mukaan kyseessä on ilmiö, jossa järjestön jäsenet valmistavat yksinkertaisia haulikon tyyppisiä aseita itse.¹⁰⁴ Kiinnostus aseisiin ja niiden mahdolliseen poliittisesti motivoituneeseen käyttöön nousi esille myös elokuussa 2018, jolloin vastarintaliikkeen sundvallilainen jäsen suunnitteli salamurhaa. Murha oli tarkoitus toteuttaa salkkuun kätkeyn pistoolin avulla ja kohteena olisi ollut toimittaja.¹⁰⁵

3.2 Yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa

Pohjoismaisella vastarintaliikkeellä on pitkät suhteet venäläiseen äärioikeistoon, vaikka järjestön suhtautuminen viralliseen Venäjään on ollut pitkään hyvin kielteinen. Yksi pitkäaikaisista yhteistyöjärjestöistä on Russian Imperial Movement (RIM) ja sen kanssa läheisessä yhteistyössä toimiva Imperial Legion -järjestö. Russian Imperial Movement ja Imperial Legion -järjestöjen

---

¹⁰² Daily News Hungary, Prosecutor's office presses charges against Hungarian National Front, 12.3.2018, <https://dailynewshungary.com/prosecutors-office-presses-charges-hungarian-national-front/>. Index, Russian diplomats exercised with Hungarian cop killer's far-right gang, 28.10.2016, https://index.hu/english/2016/10/28/russian_diplomats_exercised_with_hungarian_cop_killer_s_far-right_gang/. Tallennettu 21.2.2019.

¹⁰³ Financial Times, Shootout raises fears over Russian ties to Hungary's far right <https://www.ft.com/content/66d3993a-b0b8-11e6-9c37-5787335499a0>. Tallennettu 29.3.2019.

¹⁰⁴ SVT, NMR tillverkar egna illegala vapen, 10.8.2018, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/nmr-tillverkar-systematiskt-illegala-vapen>. Tallennettu 21.2.2019.

¹⁰⁵ YLE, Uusnatsiliikkeen jäsenen epäillään suunnitelleen salamurhia Ruotsissa - kotoa löytyi asesalkku ja tietoja kahdesta toimittajasta, 11.8.2018, <https://yle.fi/uutiset/3-10348704>. Tallennettu 21.2.2019.

suhde on tiivis ja niiden toimintaa on ajoittain vaikea erottaa toisistaan. Merkittävin ja selkeimmin havaittava ero on, että RIM edustaa politiikkaa ja Imperial Legion fyysisen kamppailun harjoittelua ja sotilaskoulutusta. Mielenkiintoista on, että kyseiset järjestöt ovat saaneet jatkaa toimintaansa, vaikka samaan aikaan muita äärikansallismielisiä järjestöjä on Venäjällä lopetettu hallinnon toimesta.¹⁰⁶

Ensimmäiset viitteet Pohjoismaisen vastarintaliikkeen yhteistyöstä RIM:n kanssa ovat havaittavissa jo kesältä 2012, jolloin kaksi vastarintaliikkeen jäsentä sai kunniakirjan hyvästä lehtiartikkelista koskien venäläistä nationalismia. Kyseisen kunniakirjan oli luovuttanut RIM:n johtaja.¹⁰⁷

Maaliskuussa 2015 vastarintaliike tapasi Venäjällä Pietarin kansainvälisessä konservatiivifoorumissa RIM:n edustajia sekä vieraili järjestön toimitiloissa¹⁰⁸. Tapaamisella käsitellyistä aiheista RIM:n kanssa mainittiin muun muassa tulevaisuuden yhteistyöhön liittyvät suunnitelmat.¹⁰⁹ Yleisesti foorumin osallistujat edustivat monipuolisesti eri äärioikeistolaisia toimijoita Euroopasta. Foorumin sivuston mukaan puhujien osalta Suomea tilaisuudessa edustivat Johan Bäckman ja Yakka Davidson.¹¹⁰ Foorumin lopussa myös allekirjoitettiin yhteislausuma tulevaisuuden tavoitteista, jossa ei kuitenkaan näy vastarintaliikkeen allekirjoitusta. Mielenkiintoista yhteislausuman sisällössä on se, että se vastaa monelta osin Venäjän ulkopoliittisia tavoitteita.¹¹¹ Yhteneviä seikkoja ovat muun muassa Euroopan unionin ja Naton heikentämiseen tähtäävät toimet ja Venäjän suurvalta-aseman tunnustaminen Euroopassa Venäjän ehdoilla.¹¹² Tapahtuma ei ollut myöskään pelkästään järjestöpohjainen vaan paikalla oli Rodina-puolueen edustaja ja loppupuheenvuoron piti järjestäjän ilmoituksen mukaan ”Vassoyevich Andrey Leonidovich. RISI”.

---

¹⁰⁶ Yudina ja Alperovich (2016) artikkeli. Göteborgs Tingsrätt: Målnro B 618-17 aktbil 207, sivu 496.

¹⁰⁷ Pohjoismainen Vastarintaliike, Henrik Pihlström och Robert Eklund får diplom från Ryssland 17.9.2012, <https://www.nordfront.se/henrik-pihstrom-och-robert-eklund-far-diplom-fran-ryssland.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹⁰⁸ The International Russian Conservative Forum, kotisivu, <http://realpatriot.ru/en/>. Tallennettu 21.2.2019.

¹⁰⁹ Pohjoismainen Vastarintaliike, International Conservative Forum, 25.3.2015,

<https://www.nordfront.se/international-conservative-forum.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹¹⁰ The International Russian Conservative Forum, ohjelma, <http://realpatriot.ru/en/reports/>. Tallennettu 21.2.2019.

¹¹¹ Katso luku: *Propagandan edelleen jakaminen*.

¹¹² The International Russian Conservative Forum, osallistujat, <http://realpatriot.ru/participants/>. Loppujulkilausuma ja allekirjoitukset, <http://realpatriot.ru/resolution/>. Tallennettu 21.2.2019.

Lyhenne RISI tulee tässä yhteydessä sanoista ”Russian Institute for Strategic Studies” eli Venäjän strategisen tutkimuksen instituutti, joka on Venäjän valtion tiedustelutoimintaan liittyvä tutkimuskeskus.¹¹³

Kansainvälisessä konservatiivifoorumissa Pietarissa Pohjoismaisen vastarintaliikkeen edustaja tapasi Imperial Legionin ja RIM:n jäsenten lisäksi myös Norjassa pitkään asuneen Venäjän kansalaisen, joka lehtitietojen ja vastarintaliikkeen mukaan on taistellut Itä-Ukrainassa Venäjämielisten riveissä.¹¹⁴ Hänen kanssaan foorumissa oli myös Euroopan unionin sanktiolistalle vuonna 2015 asetettu Rusich-yksikön komentaja Aleksei Miltšakov. Miltšakov on johtanut Venäjämielistä Rusich-yksikköä Itä-Ukrainassa.¹¹⁵ Ainakin yhden tilaisuudesta julkaistun kuvan perusteella vastarintaliikkeen edustaja tapasi Miltšakovin.¹¹⁶ Foorumin jälkeen kesällä 2015 RIM:n johtaja ja Imperial Legionin johtajat tulivat vastavuoroisesti vastarintaliikkeen vieraaksi vuotuisille Pohjolakäpäiville. Tämä tapaaminen on herättänyt huomiota erityisesti sen takia, että vastarintaliike uutisoi venäläisten kumppaneiden antaneen rahallista tukea vastarintaliikkeelle.¹¹⁷

Vuonna 2017 puolestaan Göteborgin käräjäoikeudessa käsiteltiin Pohjoismaisen vastarintaliikkeen jäsenten tekemää kolmea pommi-iskua Göteborgin lähellä. Näissä iskuissa vastarintaliikkeen jäsenet toteuttivat pommi-iskun vastaanottokeskuksen ja vasemmistolaisen kirjakaupan luona ja

---

¹¹³ The International Russian Conservative Forum, puhujat, <http://realpatriot.ru/reports/>. Tallennettu 21.2.2019. RISI lyhenne: Russian Institute for Strategic Studies, <https://en.riss.ru/>. Tallennettu 19.3.2019. Järjestöjen kieltämisestä: Yudina ja Alperovich (2016).

¹¹⁴ Pohjoismainen Vastarintaliike, Yan Petrovskiy gripen - skall utvisas från Norge, 19.10.2016, <https://www.nordfront.se/yan-petrovskiy-gripen-skall-utvisas-fran-norge.smr>, International Conservative Forum, 25.3.2015, <https://www.nordfront.se/international-conservative-forum.smr>. Tallennettu 14.12.2018. NRK. Kriget i Ukraina: Yan Petrovskiy pågrepet av væpnet politi, 19.10.2016, https://www.nrk.no/norge/kriget-i-ukraina_-yan-petrovskiy-pagrep-et-av-vaepnet-politi-1.13185905. Tallennettu 21.2.2019.

¹¹⁵ Euroopan unionin virallinen lehti, sivu 8.

¹¹⁶ Pohjoismainen vastarintaliike, Motståndsrörelsen i Ryssland, 22.3.2015, <https://www.nordfront.se/motstandsrorelsen-ryssland.smr>. Tallennettu 21.2.2019. Riafan -sivusto, 22.3.2015, <https://riafan.ru/227964-komandir-gruppyi-rusich-milchakov-ya-ne-politik-ya-voin>. Tallennettu 21.2.2019.

¹¹⁷ Pohjoismainen vastarintaliike, International Conservative Forum, 25.3.2015, <https://www.nordfront.se/international-conservative-forum.smr>; Nordendagarna, 7.9.2015, <https://www.nordfront.se/nordendagarna-2015.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

yrietykseksi jääneen pommi-iskun leirintäalueelle. Kaksi iskuihin osallistuneista oli saanut esitutinnan mukaan aiemmin marraskuussa vuonna 2016 puolisoita koulutusta Venäjällä Partizan-järjestöltä. Järjestön johtaja on sama kuin Imperial Legionin johtaja, jonka vastarintaliike tuntee jo pitkältä ajalta. Partizan-järjestön koulutukseen oli liittynyt mitä ilmeisimmin rynnäkkökiväärin ja pistoolin käyttöä. Vastarintaliikkeen jäsenet tuomittiin pommi-iskuista, mutta tekoja ei liitetty osaksi Venäjällä saatua koulutusta tai edes vastarintaliikkeen toimintaa, vaikka yksi tekijöistä oli PVL:n Göteborgin paikallisosaston johtaja tekojen aikaan.¹¹⁸

Tutkimuksen perusteella Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Ruotsin osastolla on vahvimmat suhteet venäläisiin järjestöihin. Kuitenkin myös Tanskan osastolla on viitteitä yhteistoiminnasta venäläisen Russian-Slavic Unification and Revival -järjestön kanssa. Järjestöä voidaan kuvata ääriationalistisena liikkeenä, joka esittää itsensä venäläisen slaavilaisuuden edistäjäksi. Tämä aate pitää sisällään slaavilaista sosialismia, joka toimii vastavoimana kapitalismille. Lisäksi sivustolla korostetaan venäläistä ääriationalistista identiteettiä.¹¹⁹ SOVA-keskuksen raportin mukaan Venäjän liberaalidemokraattinen puolue, jonka johdossa toimii Vladimir Žirinovski,¹²⁰ oli kutsunut 7.6.2018 alkaneeseen konferenssiin muun muassa Tanskan vastarintaliikkeen osaston ja venäläisen Slavic Union and Revival -järjestön Venäjän parlamentissa pidettyyn konferenssiin.¹²¹ SOVA-keskus tarkoittanee jälkimmäisellä järjestöllä Russian-Slavic Unification and Revival -järjestöä. Sekaannus nimessä johtunee siitä, että Slavic Union -niminen järjestö on ollut usein esillä

---

¹¹⁸ Göteborgs Tingsrätt: Målno B 618-17 aktbil 207 sivut 1, 113, 146-147 ja 495-505; Aktbil 274, sivu 1; Aktbil 208 sivu 1; Aktbil 209 sivu 1. Hovrätten för Västra Sverige, lehdistöiedote tuomioista liittyen pommi-iskuihin, 22.9.2017, <http://www.vastrahovratten.domstol.se/Om-hovratten-/Nyheter-och-pressmeddelanden/Hovratten-meddelar-dom-i-malet-angaende-tre-bombattentat-i-Goteborg-under-vintern-201617/>. Tallennettu 21.2.2019. Tietoa osaston johtajasta: Pohjoismainen vastarintaliike, Efter den lyckade badhusaktionen: "Näste 2 kommer genomföra flera liknande aktioner!", 15.2.2016, <https://www.nordfront.se/efter-den-lyckade-badhusaktionen-naste-2-kommer-genomfora-fler-liknande-aktioner.smr>. Talletettu 14.12.2018.

¹¹⁹ Slavic Unification and Revival, kotisivu, <https://rusov.org/>. Tallennettu 21.2.2019.

¹²⁰ YLE, "Suomen syöjänäkin" tunnettu Žirinovski pyrkii Venäjän johtajaksi, 20.12.2017, <https://yle.fi/uutiset/3-9987344>. Tallennettu 21.2.2019.

¹²¹ SOVA-center, Racism and Xenophobia in June 2018, <https://www.sova-center.ru/en/xenophobia/news-releases/2018/07/d39671/>. Tallennettu 21.2.2019.

keskuksen tutkimuksessa muun muassa järjestön kieltämiseen liittyen ja nimi on toisaalta lähellä tutkimuksessa olevaa järjestöä.¹²²

Russian-Slavic Unification and Revival -järjestön sosiaalisen median VK-palvelussa olevan tilin¹²³ perusteella järjestö on osallistunut kyseiseen konferenssiin, ja samassa 8.6.2018 julkaistun viestin tekstissä mainitaan, että myös PVL:n Tanskan osasto on osallistunut konferenssiin.¹²⁴ Tätä tutkimusta varten ei ole kuitenkaan löydetty sellaista kuva-aineistoa tiedon vahvistukseksi, jossa vastarintaliikkeen jäseniä olisi ollut konferenssissa. Vastarintaliike ei myöskään itse tuo esille konferenssia. Kuitenkin sen lisäksi, että Russian-Slavic Unification and Revival -järjestö kertoo osallistuneensa konferenssiin ja lisänneensä konferenssista myös kuvia, järjestö on julkaissut 13.-14.6.2018 aineistoa myös liittyen vastarintaliikkeeseen. Yhdessä järjestön julkaisemassa kuvassa on tunnistettuja vastarintaliikkeen jäseniä yhteiskuvassa tuntemattomien henkilöiden kanssa. Henkilöt pitävät levitettyinä kahta lippua, joista toinen on Pohjoismaisen vastarintaliikkeen ja toinen on Russian-Slavic Unification and Revival -järjestön lippu. Kyseisen päivityksen mukaan kuva on otettu 10.6.2018 ja sen tarkoituksena vaikuttaa olevan osoitus järjestöjen yhteistyön vahvistumista. Kuvauspaikasta ei ole tietoa.¹²⁵ Tämä havainto ei ainakaan heikennä sitä mahdollisuutta, että PVL:n edustajia olisi todella osallistunut duumassa eli Venäjän parlamentissa pidettyyn konferenssiin. Russian-Slavic Unification and Revival -järjestöltä löytyy myös aseelliseen harjoitteluun viittaavaa kuva-aineistoa, mutta harjoittelu on satunnaisempaa ja vähäisempää verrattuna Partizan-järjestön koulutukseen.¹²⁶ Joka tapauksessa on hyvin todennäköistä, että Pohjoismaisen vastarintaliikkeen edustaja on osallistunut duumassa pidettyyn tilaisuuteen.

---

¹²² SOVA-center, haku sanoilla Slavic Union: <https://www.sova-center.ru/en/search/?q=Slavic+Union>. Tallennettu 21.2.2019.

¹²³ Tilillä on Slavic Union and Revival -järjestön tunnus ja järjestön kuvaus, pitkä julkaisujen historia ja linkki järjestön kotisivulle (<https://rusov.org/>), <https://vk.com/dvizhenie.rusov>. Tallennettu 12.11.2018.

¹²⁴ VK profiili 12.11.2018, https://vk.com/dvizhenie.rusov?w=wall-49804789_11193. Tallennettu 12.11.2018.

¹²⁵ VK profiili 12.11.2018, https://vk.com/dvizhenie.rusov?w=wall-49804789_11279. Tallennettu 12.11.2018.

¹²⁶ VK profiili 12.11.2018, <https://vk.com/albums-49804789>. Tallennettu 12.11.2018.

Pohjoismaisella vastarintaliikkeellä on siis monipuolista ja useiden vuosien ajan jatkunutta yhteistyötä venäläisen äärioikeiston ja sotilaskoulutusta antavien järjestöjen kanssa. Yhteistyö on tullut esille julkisten lähteiden kautta siltä osin kuin se on haluttu paljastaa. Lisäksi yhteistyötä on tullut esille ilman, että sitä olisi haluttu paljastaa, kuten Göteborgin pommi-iskua edeltänyt sotilaskoulutus. Järjestöjen kanssa alkanut yhteistyö ajoittuu jo aikaan ennen vuotta 2014 eli ennen kuin Pohjoismaisen vastarintaliikkeen suhtautuminen virallista Venäjää kohtaan muuttui myönteiseksi. Yhteistyöllä katsotaan olleen myönteinen vaikutus myös Venäjä-mielisyyden synnyssä, jota käsitellään tämän tutkimuksen luvussa viisi *Miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen?*

4. Venäjä-mielisyyden muutos¹²⁷

Tämän luvun pääpaino on PVL:n Ruotsin osaston Venäjä-mielisyyden muutoksessa, vaikka myös Suomen osaston suhtautumista tarkastellaan omana kokonaisuutenaan. Ruotsin osaston muutosta tutkitaan ensin laadullisesti eli perehtymällä osaston kotisivun nordfront.se sisältöön. Tähän liittyen on havaittu, että sivuston sisältö alkaa muuttua vuodesta 2014 suhteessa Venäjään kielteisestä myönteiseksi eli samaan aikaan, kun Itä-Ukrainassa alkaa sota. Tätä muutosta lähestytään myös määrällisesti, sillä vuoden 2014 jälkeen Venäjän hallinnon propagandaa tuottavan RT-median käyttö lisääntyy selkeästi sivustolla muiden lähteiden kustannuksella.¹²⁸

4.1 Sivuston nordfront.se sisällön laadullinen tarkastelu

Ruotsin vastarintaliikkeellä on pitkät perinteet venäläisten ääriliikkeiden kanssa¹²⁹, mutta virallista Venäjää kohtaan ei ole havaittavissa selkeää myönteistä suhtautumista ennen vuotta 2014 ja vuoden 2014 aikanakin suhtautuminen hakee vielä uomiaan. Joka tapauksessa ennen vuotta 2014 Pohjoismaisen vastarintaliikkeen suhde virallista Venäjää kohtaan on hyvin kriittistä ja paheksuvaa. Paheksunnan kaksi keskeisintä teemaa ovat Venäjän hallinnon tuominen esiin erittäin juutalaismyönteisenä toimijana ja Putinin liittäminen tähän juutalaismyönteiseen toimintaan sekä Venäjän maassa olevaa äärioikeistoa kohtaan tekemät rajoitukset ja haittaamistoimet.

Hyvän käsityksen ensimmäisestä teemasta saa Ruotsin osaston nordfront.se-internetsivuston

8.2.2012 julkaisemasta artikkelista ”Myten Vladimir Putin” eli Vladimir Putinin myytti. Artikkelin

---

¹²⁷ Tätä lukua varten on käyty läpi 102 artikkelia ja uutista seuraavilta internetsivustoilta: <https://www.vastarinta.com/artikkelit/>; <https://www.vastarinta.com/utiset/>; <https://www.frihetskamp.net/category/nyheter/>; <https://www.frihetskamp.net/category/motstandsbevegelsen/>; <https://www.nordfront.se/category/nyheter/nordfront.se>. Aikaväli on ollut sivustojen julkaisujen alusta 1.12.2018 saakka ja tarkastelun pääpaino on Suomen ja Ruotsin osastojen sivuilla. Yleiskuvan saamiseksi myös uutisten ja artikkeleiden otsikoita on luettu useita satoja, joista on muodostunut yleiskäsitys julkaisujen kehityksestä. Lisäksi tutkimuksen muihin lukuihin liittyen on käyty läpi satoja uutisia ja artikkeleja, mikä on myös osaltaan edesauttanut tämän luvun aiheen tutkimista. Kaikki käsitellyt sivut on tallennettu.

¹²⁸ RT-median roolista: Orttung ym. (2018), sivut 1-4; Colliver ym. (2018), sivut 2, 5-6, 10 ja 30; Pynnöniemi ja Racz (2016), sivut 47-48, 254-255.

¹²⁹ Käsitellään luvussa *Yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa*.

on kirjoittanut pitkäaikainen Pohjoismaisen vastarintaliikkeen jäsen ja Ruotsin osaston yhteiskuntasuhteista kirjoittava toimittaja Henrik Pihlström¹³⁰. Artikkelissa kuvataan Putinin suhdetta sellaisiin teemoihin kuin monikulttuurisuus, juutalaiset, oligarkit, ulkopolitiikka ja kansallismielisyys. Putin leimataan artikkelissa juutalaisuuden käsikassaraksi, joka edistää moninaisin tavoin juutalaisuutta ja jolla on juutalaisiin oligarkkeihin hyvät suhteet. Artikkelissa käsitellään myös Venäjän valtion harjoittamaa ulkopolitiikka, joka sekin muutetaan jopa väkinäisen tuntuiseksi juutalaismyönteiseksi. Ulkopolitiikkaosuus alkaa kuvauksella Venäjän ulkopolitiikasta Naton ja Yhdysvaltojen vastaisena sekä Libyaa tukevana, jotka mielletään hyviksi asioiksi. Tämän jälkeen mainitaan, että toiminnasta saattaa saada käsityksen Putinista ”lite bättre” eli hieman parempana johtajana, minkä jälkeen halutaan kuitenkin selventää tilannetta ja mainitaan, että myönteinen näkökulma Putinista on yksiselitteisesti väärä. Artikkelin mukaan juutalaiset oligarkit hyötyvät tämän tyyppisestä maailmanpolitiikan ristiriitaisuudesta yhdessä Venäjän kanssa. Perustelut tälle väitteelle ovat suppeat, mutta olennaista tässä, kuten muissakin teemoissa, on, että kaikkiin liittyy Putin- ja Venäjä-kriittinen näkökulma. Artikkelin käy siis läpi sen hetken ajankohtaisimmat Venäjää koskevat teemat, joihin liittyen esitetään Venäjän hallinnon vastainen kritiikki. Artikkelin vaikuttaakin olevan Ruotsin vastarintaliikkeen julkilausuma järjestön senhetkisistä Venäjä-näkemyksistä.¹³¹

Samana päivänä (8.2.2012) kuin Venäjän suhdetta juutalaisuuteen käsiteltiin monesta eri näkökulmasta Pihlström artikkelissa ”Myten Vladimir Putin”, Pihlström julkaisi nordfront.se-sivustolla myös toisen artikkelin. Artikkelin käsittelee toista keskeistä PVL:n Venäjä-kritiikin teemaa eli Venäjän toimia maassa olevia ääriliikkeitä vastaan. Artikkelin lähteenä on venäläisen äärioikeiston jäsenen haastattelu. Pihlströmin käsittelee yhden päivän aikana artikkeleissaan

---

¹³⁰ Pohjoismainen Vastarintaliike, Möte om asylboende i Dalarna, 14.10.2013, <https://www.nordfront.se/mote-om-asylboende-i-dalarna.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹³¹ Pohjoismainen Vastarintaliike, Myten Vladimir Putin, 8.2.2012, <https://www.nordfront.se/myten-vladimir-putin.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

molemmat keskeiset Venäjä-kritiikin teemat eli ensimmäisessä artikkelissa Venäjän valtion suhteen juutalaisiin ja tässä toisessa artikkelissa Venäjän hallinnon toimet maassa olevaa äärioikeistoa vastaan. Toisessa artikkelissa ilmaistaankin suoraan, että käsitys Putinista nationalistina on väärä ja ruotsalaisen äärioikeiston ei tule suhtautua myönteisesti Putiniin, sillä hän toimii paikallista venäläistä äärioikeistoa vastaan.¹³² Kritiikki on samankaltaista kuin muinakin vuosina, kuten vuonna 2010 ja vuonna 2014. Vuonna 2010 Pohjoismaisen vastarintaliikkeen toimitus julkaisi artikkelin venäläisestä aktivistista, joka oli joutunut hakemaan turvapaikkaa Norjasta Venäjän hallinnon ääriilikeitä rajoittavien toimien takia.¹³³ Heinäkuussa 2014 vastarintaliike uutisoi puolestaan uudesta ääriilikeitä rajoittavasta laista Venäjällä, joka vaikeuttaa entisestään järjestöjen toimintaa.¹³⁴

Pihlströmin jälkimmäisestä artikkelista tekee mielenkiintoisen se, että siinä tuodaan esille ruotsalaisen äärioikeiston sisällä oleva mahdollinen Putin-ihailu, joka myös halutaan voimakkaasti kumota vääränä ja perusteettomana. Artikkelin perusteella vaikuttaa siltä, että ruotsalaisen äärioikeiston sisällä on ollut jossakin määrin Venäjä-mielisyyttä tai ainakin myönteistä keskustelua Putinin toimista jo ennen vuotta 2014. Toisaalta vastarintaliikkeen toiminnassa, ideologiassa tai internetjulkaisuissa tätä ei ole havaittavissa, eikä myöskään väitetyn tyyppistä vääräksi koettua Venäjä-mielisyyttä ole havaittu käsiteltävän muissa artikkeleissa ennen Pihlströmin kirjoitusta tai sen jälkeen.¹³⁵

---

¹³² Pohjoismainen Vastarintaliike, Ryska nationalister: "Vladimir Putin måste bort!", 8.2.2012, <https://www.nordfront.se/ryska-nationalister-vladimir-putin-maste-bort.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹³³ Pohjoismainen Vastarintaliike, Rysk aktivist begär asyl i Norge, 31.10.2010, <https://www.nordfront.se/rysk-aktivist-begar-asyl-i-norge.smr>. ¹³³ Pohjoismainen Vastarintaliike

¹³⁴ Pohjoismainen Vastarintaliike, Nya anti-nazistiska lagar undertecknade av Putin, 1.7.2014, <https://www.nordfront.se/nya-anti-nazistiska-lagar-undertecknade-av-putin.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹³⁵ Pohjoismainen Vastarintaliike, Ryska nationalister: "Vladimir Putin måste bort!", 8.2.2012, <https://www.nordfront.se/ryska-nationalister-vladimir-putin-maste-bort.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

Venäjän valtion suhdetta juutalaisuuteen käsitellään myös vuoden 2012 jälkeen. Kesäkuussa 2013 Pohjoismaisen vastarintaliikkeen toimituksen julkaisemassa artikkelissa tuodaan esille Putinin lausunto koskien Neuvostoliiton aikaista valtionjohtoa. Artikkelin mukaan Putin olisi myöntänyt vihdoinkin juutalaisten merkittävän osuuden Neuvostoliiton valtionjohdossa. Tämä Neuvostoliiton ja juutalaisuuden yhteys on vastarintaliikkeelle merkityksellinen juuri juutalaisuuden vaikutusvallan osoittamisen kannalta, jota tässä tutkimuksessa myös käsiteltiin aiemmin Ideologia-osuudessa. Samassa artikkelissa tätä juutalaismyönteisyyden perinteen jatkoa Neuvostoliitosta Venäjään kuvataan kertomalla Venäjän hallinnon merkittävästä kirjalahjoituksesta juutalaiselle kirjastolle ja hallinnon osallistumisesta Moskovassa sijaitsevan juutalaisuuden museon järjestämään tapahtumaan.¹³⁶ Kun ajatellaan valtion toimintaa, niin vähäpätöiseltä vaikuttava tuki eli kirjalahjoitus ja Venäjän hallinnon vierailu juutalaisuuden museossa, vaikuttaa olevan vastarintaliikkeelle itselleen tärkeä osoitus jo Neuvostoliiton ajoilta peräisin olevasta ja edelleen jatkuvasta juutalaisuuden myötämielisyydestä nyky-Venäjän hallinnossa.

Vuoden 2014 osalta Ruotsin vastarintaliikkeen toimitus julkaisi useita artikkeleita Kiovan mielenilmauksista ennen sotaa ja myöhemmin Itä-Ukrainan sodasta ja Krimin valtauksista. Ukrainan tapahtumista vaikutti olevan vaikea muodostaa selkeää mielipidettä eli sitä, asettuuko vastarintaliike Ukrainan vai Venäjän puolelle tapahtumissa. Artikkeleiden perusteella vaikeus liittyy siihen, että sodan molemmilla puolilla on järjestöjä, jotka jakavat vastarintaliikkeen kanssa saman ideologian. Ukrainan äärioikeiston suhteen Vastarintaliikkeelle vaikuttaa olevan tärkeää, että paikallisen äärioikeiston antama tuki Ukrainan valtiolle sodassa liittyy siihen, että äärioikeisto haluaa Ukrainan lähentyvän Eurooppaa. Samalla korostetaan, että tarkoituksena ei missään tapauksessa ole lähentyä Euroopan unionia. Vaikka Ukrainan toisaalta katsotaan haluavan lähentyä

---

¹³⁶ Pohjoismaisen Vastarintaliike, Putin erkänner att judar var överrepresenterade i Sovjetregimen 20.6.2013, <https://www.nordfront.se/putin-erkanner-att-judar-var-overrepresenterade-i-sovjetregimen.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

Eurooppaa pois Venäjän vaikutusvallasta, niin siitä huolimatta Venäjääkään ei tuomita sen pyrkimyksistä Ukrainassa.¹³⁷

Ukrainan sotaan liittyvästä mielipiteen muodostamisen vaikeudesta, mutta toisaalta myös mielipiteen suunnasta, kertoo toukokuussa 2014 nordfront.se-sivuston toimituksen julkaisema *viikon kysymys* -äänestys, jonka aiheena oli suhtautuminen Ukrainan konfliktin eri osapuoliin ja keitä lukijat siinä kannattavat. Annetuista yli 850 äänestä 25 % (216 ääntä) annettiin vaihtoehdolle, jossa mielipiteen muodostamiseksi haluttiin odottaa vielä tilanteen kehittymistä. Lähes saman verran eli 25 % (211 ääntä) sai Venäjä. Ukrainalaiset nationalistit saivat 21 % (181 ääntä) ja venäläiset nationalistit saivat 14 % (121 ääntä), kun taas 12 % (103 ääntä) ei ajatellut koko asiaa ja Maidan-mielenosoituksen kannattajiksi ilmoittautui 3 % (24 ääntä). Toimituksen yhteenvetona oli, että Venäjää kannattaa 39 % ja Ukrainaa 24 % ja lukijoita siteeraten toimitus tulkitsee, että mielipiteen muodostaminen on vaikeaa. Mielenkiintoista kuitenkin oli, että Ukraina valtiona ei ollut edes vaihtoehtona toisin kuin Venäjä.¹³⁸

Kuitenkin vaikuttaa siltä, että Pohjoismaisella vastarintaliikkeellä oli mielipide Ukrainan hallinnosta, sillä 7.6.2014 toimitus julkaisi artikkelin, jonka otsikko suomennettuna on *Kiev: Voi oppia paljon Israelista*. Artikkelin käsitteli sitä, miten separatisteja vastaan soditaan ja kuinka Israelilla olisi siinä paljon annettavaa ottaen huomioon palestiinalaisten pitkään jatkuneen siron. Vastarintaliike siis tässä artikkelissa rinnasti Ukrainan hallinnon toimet Israelin valtion toimiin, joka heille edustaa vihollisuutta.¹³⁹ Vastaavanlainen suhtautuminen Ukrainaan tulee esille myös Ukrainan taloutta koskevassa toimituksen artikkelissa joulukuulta 2014. Artikkelin käsittelee

---

¹³⁷ Pohjoismainen Vastarintaliike, Intervju med en ukrainsk revolutionär, 26.1.2014,

<https://www.nordfront.se/intervju-med-en-ukrainsk-revolutionar.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹³⁸ Pohjoismainen Vastarintaliike, Veckans fråga: Vilka stödjer du i Ukrainakonflikten?, 26.5.2014,

<https://www.nordfront.se/veckans-fraga-vilka-stodjer-du-ukrainakonflikten.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹³⁹ Pohjoismainen Vastarintaliike, Kiev kan lära mycket av Israel, 7.6.2014, <https://www.nordfront.se/ki-ev-kan-lara-mycket-av-israel.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

Ukrainan taloutta, joka on romahtanut sen seurauksena, että valtio pyrkii etääntymään Venäjästä kohti Euroopan unionia.¹⁴⁰ Molemmissa esimerkeissä Ukraina nähdään Pohjoismaiselle vastarintaliikkeelle vastakkaisena ja jälkimmäisessä artikkelissa Venäjästä etääntyminen nähdään kielteisenä.

Esiteltyjen esimerkkien perusteella ennen vuotta 2014 Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Ruotsin osaston uutisointi on Venäjän hallinnon vastaista. Ukrainan sodan myötä eli vuoden 2014 aikana uutisointi alkaa kuitenkin muuttua yhä selkeämmin Venäjä-myönteiseksi, vaikka kritiikkiäkin vielä esiintyy esimerkiksi aiemmin mainittujen Venäjän ääriliikkeitä koskevien lakien osalta. Toisaalta myös näkökulma tähän asiaan muuttuu ajan kuluessa. Esimerkiksi lokakuussa 2017 toimitus julkaisee artikkelin, joka käsittelee Putinin lausuntoa tiukentaa ääriliikkeiden internetsensuuria. Artikkelissa painotetaan, että on epäselvää, mitä ääriliikkeillä tarkoitetaan, ja toisaalta artikkeli päättyy viittaukseen ja uutislinkkeihin, joissa ääriliikkeiksi ja -materiaaliksi on liitetty Putinia pilkkaavia sivustoja ja feministisiä järjestöjä, joihin myös Pohjoismaisen vastarintaliike suhtautuu kielteisesti. Venäjää tai sen presidenttiä Vladimir Putinia ei siis suoraan moitita tiukentuvasta ääriliikkeisiin kohdistuvasta sääntelystä. Artikkelin jättää mahdollisuuden tulevaisuudessa tarkastella vaikutusten kohdistumista, siitäkin huolimatta, että artikkelin mukaan venäläiset nationalistit ovat ainakin jossain määrin huolissaan uusista tiukennuksista.¹⁴¹

Nordfront.se-sivuston sisällön tarkastelussa esille noussut uusi Venäjää koskeva myönteinen uutisointi käsittelee usein Venäjän toimenpiteitä seksuaalivähemmistöjen oikeuksien rajoittamiseksi ja Venäjän osoittamaa kritiikkiä huonona pidettyjä liberaaleja eurooppalaisia arvoja ja kulttuurin rapautumista vastaan. Tästä ovat esimerkkeinä vuosilta 2016 ja 2017 olevat artikkelit. Marraskuussa

---

¹⁴⁰ Pohjoismaisen Vastarintaliike, Den ukrainska ekonomin kollapsar, 11.12.2014, <https://www.nordfront.se/den-ukrainska-ekonomi-kollapsar.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹⁴¹ Pohjoismaisen Vastarintaliike, Putin kräver hårdare tag mot internetextremism, 27.10.2017, <https://www.nordfront.se/putin-kraver-hardare-tag-mot-internetextremism.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

2016 Pohjoismaisen vastarintaliikkeen toimitus julkaisi artikkelin otsikolla *Putin kritisoi länsivaltoja maahanmuuttopolitiikasta*. Artikkelissa käsitellään Länsi-Euroopan maahanmuuttopolitiikkaa, joka heikentää kansallista identiteettiä, siteerataan Putinin sanomana irakilaisen miehen Itävallassa tekemää 10-vuotiaan pojan raiskausta ja tuodaan esille kritiikin uskottavuuden vahvistamiseksi Venäjän pitkät perinteet monikulttuurisena imperiumina, jolla on Eurooppaa syvällisempi ymmärrys monimutkaisista monikulttuurisuuteen liittyvistä asioista.¹⁴² Lokakuussa 2017 toimitus puolestaan julkaisi artikkelin, jonka otsikko on suomennettuna *Putin: Yhdysvallat ei ole enää valkoinen maa - meidän täytyy vaalia eurooppalaista kulttuuria*. Artikkelissa siteerataan Putinin lausuntoa, jossa otetaan kantaa tarpeeseen turvata eurooppalainen kulttuuri valkoihoisten ollessa vähemmistönä maailmassa.¹⁴³

Merkittävänä esimerkkinä PVL:n Ruotsin osaston Venäjä-mielisyyden muutoksesta voidaan tulkita myös muuttunut uutisointi Venäjistä suhteessa juutalaisiin. Siinä missä vielä vuoden 2014 alussa Putin miellettiin juutalaisten valitsemaksi presidentiksi,¹⁴⁴ niin myöhemmin samana vuonna vastarintaliikkeen näkemys on alkanut selvästi muuttua eikä Venäjää enää nähdä juutalaismielistä politiikkaa tekevänä valtiona. Tämä tulee esille muun muassa lokakuussa 2014, jolloin nordfront.se-sivuston toimitus kirjoittaa juutalaisen suurliikemiehen George Sorosin pyrkivän vaikuttamaan EU:hun, Natoon ja IMF:ään, että ne ryhtyisivät päättäväisiin toimiin Ukrainassa, jotta Venäjä ei voita konfliktia.¹⁴⁵ Seuraavana vuonna nordfront.se uutisoi merkittävän juutalaisen mediavaikuttajan muuttaneen pois Venäjältä, koska siellä on riskialtista elää juutalaisena. Artikkelissa kyseinen mediavaikuttaja kuvataan Ukrainan hallinnon tukijaksi, minkä perusteella

---

¹⁴² Pohjoismainen Vastarintaliike, Putin kritiserar västvärldens invandringspolitik, 2.11.2016

<https://www.nordfront.se/putin-kritiserar-vastvarldens-invandringspolitik.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹⁴³ Pohjoismainen Vastarintaliike, Putin: "USA är inte ett vitt land längre – vi europeer måste bevara vår kultur", 19.10.2017, <https://www.nordfront.se/putin-usa-ar-inte-ett-vitt-land-langre-vi-europeer-maste-bevara-var-kultur.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹⁴⁴ Pohjoismainen Vastarintaliike, Möt Roman Abramovich - juden som tillsatte Putin 24.2.2014, <https://www.nordfront.se/mot-roman-abramovich-juden-som-tillsatte-putin.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹⁴⁵ Pohjoismainen Vastarintaliike, George Soros hetsar till krig mot Ryssland, 26.10.2014, <https://nordfront.se/george-soros-hetsar-till-krig-mot-ryssland.smr>. Tallennettu 14.8.2018.

hänet on Venäjän lainsäädännöstä johtuen mielletty ulkomaiseksi agentiksi. Tämä on aiheuttanut hänelle myös paineen muuttaa pois Venäjältä. Artikkelissa korostetaan, että ulkomaihin liittyvien järjestöjen ja henkilöiden on velvollisuus rekisteröityä Venäjällä ulkomaisina agentteina ja että tämän tarkoitus on suojella Venäjää Yhdysvaltojen vallan kasvulta. Artikkelin mukaan tämä vallan kasvu on jo nähtävissä Ukrainassa.¹⁴⁶

Vastarintaliikkeen muuttunut käsitys Venäjän hallinnosta juutalaisvastaisena tai vähintään ei-juutalaismyönteisenä tulee esille toistuvasti artikkeleissa. Tämä tulee esille myös Venäjän sotatoimissa Lähi-idässä, jotka nähdään juutalaisvastaisina ja oikeutettuna. Vuonna 2017 julkaistussa artikkelissa Yhdysvaltojen, länsimaiden ja Israelin nähdään sekoittavan ja pahentavan Syyrian tilannetta, kun taas Venäjä yhdessä Syyrian johtajan al-Assadin kanssa toimii tehokkaasti ISIS-terroristijärjestöä vastaan.¹⁴⁷ Samanlainen sotatoimien ja juutalaisvastaisuuden näkökulma tulee esille vielä tutkimusajankohdan lopussa vuonna 2018. Nordfront.se-sivuston toimitus julkaisi tällöin artikkelin Venäjän S-300-ohjusten toimittamisesta Syyriaan ja ohjusten aiheuttamasta pelosta Israelin valtiolle.¹⁴⁸ Muuttunut suhtautuminen Venäjään juutalaisvastaisena tai vähintään ei-juutalaismyönteisenä hallintona on merkittävä havainto Venäjä-mielisyyden muutoksessa, koska suhtautuminen juutalaisiin on yksi järjestön keskeisin ideologinen perusta. Tähän liittyen vielä jyrkemman kannan Ruotsin osaston Venäjä-mielisyyteen on ilmaissut vuonna 2016 järjestön Suomen osaston perustaja mutta siitä myöhemmin eronnut Esa Henrik Holappa. Holapan mukaan ”jokainen liikkeen jäsen joka suhtautuu kriittisesti Putiniin ja Venäjään, tai asettuu tukemaan

---

¹⁴⁶ Pohjoismainen Vastarintaliike, Judisk mediemogul: ”Judar flyr Ryssland på grund av Putin”, 6.7.2015, <https://nordfront.se/judisk-mediemogul-judar-flyr-ryssland-pa-grund-av-putin.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹⁴⁷ Pohjoismainen Vastarintaliike, Syrien: USA förstör allt utom IS, 12.10.2017, <https://www.nordfront.se/syrien-usa-forstor-allt-utom.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹⁴⁸ Pohjoismainen Vastarintaliike, Ryssland leverar uppgradet luftvärn till Syrien - mot Israels vilja, 29.9.2018, <https://www.nordfront.se/ryssland-levererar-uppgraderat-luftvarn-till-syrien-mot-israels-vilja.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

Ukrainaa maiden välisessä aseellisessa konfliktissa leimataan juutalaiseksi tai sionistiksi. Näin johto vaientaa liikkeen toisinajattelijat.”¹⁴⁹

Venäjä-suhteen muutoksesta kertoo myös Pohjoismaisen vastarintaliikkeen muuttunut suhtautuminen Venäjän tuottamaan mediasisältöön. Myöhemmin tässä tutkimuksessa käsitellään erityisesti RT-median lisääntyntä käyttöä lähteenä vastarintaliikkeen julkaisuissa, mutta tässä voidaan jo mainita, että marraskuussa 2014 PVL:n toimitus julkaisi artikkelin, jossa esitellään juuri perustettu venäläinen Sputnik-media. Sputnik-media kuvataan vaihtoehtona länsimaiden medioiden tuottamalle aggressiiviselle länsimieliselle propagandalle.¹⁵⁰ Kuitenkin Sputnikin tarjoamaa vaihtoehtoa ei voida pitää kovinkaan objektiivisena mediasisältönä, vaan sen rooli on osa Venäjän valtion propagandaa, jota käsitellään myöhemmin luvussa kuusi.

Venäjä-uutisoinnin muutoksen voi tiivistää siten, että Ruotsin vastarintaliikkeen sivuston uutisoinnissa alkaa tapahtua muutos melko varauksettomaan Venäjä-myönteisyyteen vuoden 2014 aikana eli samaan aikaan, kuin Venäjä on miehittänyt Krimin Ukrainassa ja Ukrainan sota on käynnissä¹⁵¹. Aiemmin kritiikkiä saaneet teemat kuten Venäjän valtion suhde juutalaisiin ja Venäjän harjoittama politiikka muuttuvat ja teemat perustellaan uudelleen joko Venäjän hallintoa kohtaan myönteisiksi tai ei ainakaan vastaisiksi. Samalla Pohjoismaisen vastarintaliike hankkii venäläisestä mediasta ja Putinin lausunnoista tukea omalle ideologialleen, jossa korostuu juutalaisvastaisuus, maahanmuuttovastaisuus, Euroopan unionin vastaisuus ja ylipäätään vastakkainasettelu Länsi-Euroopan arvomaailmaa vastaan.

---

¹⁴⁹ YLE, Entinen natsijohtaja avoimena Ylen haastattelussa: ”Minun täytyy määritellä nyt elämäni uudestaan”, 15.5.2016, <https://yle.fi/uutiset/3-8882095>. Tallennettu 22.2.2019.

¹⁵⁰ Pohjoismaisen Vastarintaliike, Ryska ”Sputnik” ska utmana väst-media, 10.11.2014, <https://www.nordfront.se/ryska-sputnik-ska-utmana-vast-media.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

¹⁵¹ Kesseli (2016), sivu 1.

4.2 Sivuston vastarinta.com sisällön laadullinen tarkastelu

Tarkasteltaessa Suomen osaston vastarinta.com-internetsivuston uutisointia koskien Venäjän hallintoa ja valtiota ennen vuotta 2014, voidaan havaita, että uutisointi on ylipäänsä erittäin vähäistä. Vuonna 2014 uutisointi siihen liittyen kuitenkin lisääntyy aiheiden ollessa Kiovassa olevat levottomuudet ja Itä-Ukrainan sota. Samaan aikaan vaikuttaa siltä, että Suomen osasto joutuu muodostamaan mielipidettään Venäjistä. Ruotisista poiketen sivuston uutisointi ei ole varauksettoman myönteistä, vaikka myös myönteistä uutisointia esiintyy. Toisaalta RT-uutispalvelua käytetään usein lähteenä silloin, kun aiheena on Venäjä. Suomen osaston mielipiteen muodostamisen vaikeutta tukee myös Sallamaan ulkoparlamentaarisista äärioikeistoliikkeitä koskeva tutkimus, jossa Pohjoismaisen vastarintaliikkeen osalta todetaan Suomen osaston jäsenten suhtautumisen olevan ristiriitaista suhteessa Venäjään. Toisin sanoen suomalaisten jäsenten näkökulmat eivät ole muodostuneet yhteneviksi Suomen osaston sisällä. Kuitenkin venäläisiin nationalistisiin järjestöihin myös Suomen osasto suhtautuu positiivisesti.¹⁵²

Uutisten lisäksi Suomen osaston sivustolla julkaistaan vuonna 2014 kaksi artikkelia, joissa käsitellään Ukrainan sotaa. Artikkeleissa Venäjä-myönteisyys ei myöskään ole aivan ongelmaton, vaikka molemmat artikkelit ovat kuitenkin selvästi Venäjä-myönteisiä sodan syihin ja oikeutukseen liittyen.¹⁵³ Uutisoinnin osalta vuonna 2015 ei ole selkeää suhtautumista Venäjään. Kuitenkin Venäjä-myönteisyyttä tulee esille muun muassa Venäjän tiukennuksista koskien seksuaalivähemmistöjen oikeuksia. Vuosien 2016 ja 2017 aikana uutisointi Venäjään liittyen ei ole määrällisesti merkittävää. Kritiikkiä Venäjän hallinto saa kansallismielisten saamista vankeusrangaistuksista. Vuoden 2018 osalta Venäjä-uutisointi lisääntyy ja nyt nähtävissä on selkeämpää Venäjä-myönteisyyttä kuin aiemmin. Vuonna 2018 Venäjä-myönteisyys johtuu etenkin

---

¹⁵² Sallamaa (2018), sivut 51-52.

¹⁵³ Pohjoismainen Vastarintaliike, Kapinallisia vaan kenen asialla? 22.10.2014, <https://www.vastarinta.com/kapinallisia-vaan-kenen-asialla/>; Toinen näkemys Ukrainan konfliktiin, 5.2.2014, <https://www.vastarinta.com/toinen-nakemys-ukrainan-konfliktiin/>. Tallennettu 14.12.2018.

Lähi-idän politiikasta, jossa sekä Syyrian että Iranin osalta Venäjä nähdään Israel-vastaisena toimijana. Lisäksi uutisoinnissa käydään läpi Venäjän ja Yhdysvaltojen suhteita sekä Trumpin ja Putinin suhteita. Alun Trump-myönteisyys muuttuukin vuonna 2018 Trump-kielteisyydeksi samalla, kun suhtautuminen Putiniin kehittyy yhä myönteisemmäksi.

Suomen ja Ruotsin sivuston julkaisujen erona on, että ruotsalaiset ovat varauksettomammin Venäjä-myönteisiä kuin suomalaiset. Lisäksi ruotsalaisten Venäjä-myönteisyys muodostuu selkeästi Ukrainan sodan aikana ja on sen jälkeen hyvin voimakasta, kun taas suomalaiset joutuvat ikään kuin perustelemaan myönteisyyttä itselleen. Ristiriitaista suhtautumista tukee myös järjestön Suomen osaston perustajan ja siitä eronneen Esa Henrik Holapan näkemys. Holapan mukaan suomalaisten suhtautuminen Venäjään on ollut perinteisesti hyvin kriittistä, ja tästä syystä he suhtautuvat Venäjään ruotsalaisia kumppaneitaan kielteisemmin.¹⁵⁴ Siltä osin, kuin Suomen osastossa esiintyy vuosien 2014–2015 aikana Venäjä-myönteisyyttä, niin Venäjä nähdään vastavoimana Euroopan unionille, Yhdysvalloille ja liberaaleille arvoille. Kuitenkin vuoden 2018 osalta myös suomalaiset ovat selkeästi varauksettomammin Venäjä-myönteisiä. Tämä johtuu suurelta osin Venäjän toimista Lähi-idässä. Suomen ja Ruotsin osaston näkökulma on molemmilla sama eli Venäjä nähdään Lähi-idässä Israelin ja Yhdysvaltojen vastavoimana.¹⁵⁵

4.3 Sivuston nordfront.se määrällinen tarkastelu

Sisällön laadullisessa tarkastelussa oli noussut esille Ruotsin osaston muutos vuodesta 2014 alkaen kohti Venäjä-myönteisyyttä. Tämän johdosta on tehty laadullisen tarkastelun lisäksi myös koneellinen ja määrällinen tarkastelu PVL:n Ruotsin osaston nordfront.se-internetsivuille.

---

¹⁵⁴ YLE, Entinen natsijohtaja avoimena Ylen haastattelussa: ”Minun täytyy määritellä nyt elämäni uudestaan”, 15.5.2016, <https://yle.fi/uutiset/3-8882095>. Tallennettu 22.2.2019.

¹⁵⁵ Katso otsikon *Venäjämielisyyden muutos* viite. Lisäksi huomautus: Huolimatta siitä, että Suomen osaston kiinnostus Venäjää kohtaan ilmeni vahvana vasta myöhemmin, tämä ei tarkoita habituksen eroa, vaan kyseessä on saman kentän ja habituksen sisällä olevaa persoonallista eroavaisuutta johtuen yksilöllisistä tekijöistä (katso: Bourdieu (1990), sivut 60-61).

Koneellinen tarkastelu perustui vastarintaliikkeen uutislähteiden käyttöön eli tarkastelussa keskityttiin käytetyimpiin uutislähteisiin. Tarkastelun tavoitteena oli selvittää RT-median käytön kehittymistä suhteessa muihin lähteisiin ennen vuotta 2014 ja sen jälkeen.

Koneellinen tarkastelu tehtiin Ahrefs-ohjelmiston¹⁵⁶ avulla, jolla voidaan tarkastella nordfront.se-sivuston jakamia linkkejä eri uutissivustoihin. Ohjelmisto järjestää oletusasetuksena suuruusjärjestykseen sellaiset linkit, jotka ovat hakukoneen, esim. google.com:n, tunnistettavia, ja toisaalta näissä linkeissä ovat mukana myös linkissä tapahtuneet muutokset, kuten linkin osoitteen muuttuminen http-pohjaisesta https-pohjaiseksi.¹⁵⁷ Tämä aiheuttaa sen, että linkkien määrät ovat sivuilla fyysisesti esiintyviin linkkeihin nähden monikertaiset. Tämän sekä ajallisen tarkastelun puuttumisen vuoksi ohjelmistolla tehtiin vain alustava tarkastelu nordfront.se-sivustolla esiintyviin linkkeihin. Tämän tarkastelun tarkoituksena on tuoda esille ne sivustot, joita nordfront.se-sivustolla käytetään julkaisujen lähteinä eniten, sillä tässä tutkimuksessa on havaittu, että PVL linkittää artikkelinsa lähteen tai saatavan lisätiedon linkkinä sivustolle. Ahrefs-ohjelmistolla on mahdollista tuoda esille juuri nämä käytetyt linkit. Tutkimuksen lopussa olevasta liitteestä on nähtävissä 50 eniten julkaistua linkkiä, jotka perustuvat Ahrefs-ohjelmistoon. Eniten esiintyvien linkkien jälkeen tarkasteluun otettiin ainoastaan uutissivustot. Näin ollen pois jäävät muun muassa Pohjoismaisen vastarintaliikkeen omat sivustot ja sosiaalinen media, koska näistä ei ole käytännössä eriteltävissä yksittäisiä julkaisijoita massadatana.

Ahrefs-ohjelmiston tulosten perusteella tehtiin nordfront.se-sivuston oman hakukoneen avulla lähempi tarkastelu 20:lle eniten käytetylle uutissivustolle ja tarkasteltiin, kuinka usein kukin sivusto on mainittu lähteenä linkin muodossa.

---

¹⁵⁶ Ahrefs-ohjelmisto: <https://ahrefs.com/>.

¹⁵⁷ Ahrefs-ohjelmisto, kuvauksia ohjelman toiminnallisuuksista: <https://help.ahrefs.com/site-explorer/terminology/what-is-301-redirected-in-lost-backlinks-report>; <https://help.ahrefs.com/site-explorer/tutorials/how-the-link-type-filter-in-site-explorer-works>. Tallennettu 21.2.2019.

Tulokset linkkien määrästä ovat seuraavat:

Taulukko 1.

Sija	Sivusto	nordfront.se
1.	www.svt.se/	1426
2.	www.aftonbladet.se/	1256
3.	www.expressen.se/	1170
4.	sverigesradio.se/	1129
5.	www.dn.se/	629
6.	www.rt.com/	564
7.	www.friatider.se/	465
8.	www.svd.se/	463
9.	www.metro.se/	374
10.	www.dailymail.co.uk/	306
11.	www.gp.se/	299
12.	www.sydsvenskan.se/	215
13.	www.dt.se/	213
14.	yle.fi/	204
15.	www.breitbart.com/	185
16.	www.bbc.com/	159
17.	www.fjällsjö.nu/	118
18.	nyheter24.se/	117
19.	www.helahalsingland.se/	44
20.	www.norran.se/	4

Tämän jälkeen tehtiin vielä tulosten luotettavuuteen liittyviä tarkastuksia, joissa tarkasteltiin 20 eniten käytetyn linkin ulkopuolelle jääneistä sivustoja nordfront.se-sivuston hakukoneella.

Tarkastuksessa nousi esille havainto, että vähiten käytetyimpien osalta Ahrefs-ohjelmistolla tehty esivalinta ei ole täysin aukoton, sillä yksinkertainen haku nordfront.se-sivuston haulla esim. sanalla ”sputniknews.com/” antaa tuloksen 118. Tällä määrällä Sputnik-media sijoittuu jaetulle sijalle 17, vaikka Ahrefs-ohjelmistolla kyseinen sivusto ei noussut edes 20 eniten käytetyn joukkoon.

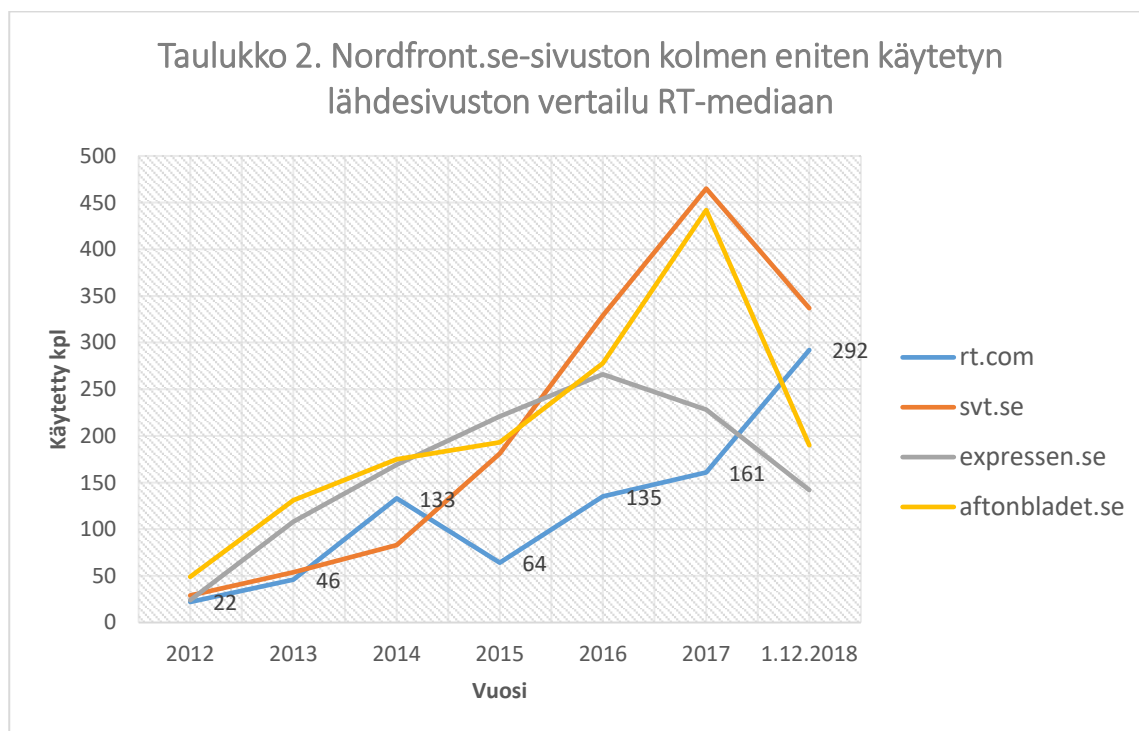
Kuitenkin eniten käytettyjen sivustojen osalta Ahrefs-ohjelmistolla tehtyyn esivalintaan ei tule muutoksia kärjen osalta.

Sivuston omalla hakukoneella tehdyn tarkastelun tuloksissa (taulukko 1) voidaan havaita, että RT-media on ulkomaalaisista medioista ylivoimaisesti käytetyin 564 julkaisulla, kun toisena oleva Dailymail-julkaisu esiintyy 306 artikkelissa. Ensimmäisen kerran RT-media esiintyy lähteenä vasta 6.7.2012, vaikka RT-media on perustettu jo vuonna 2005 ja siten lähteenä sitä olisi voitu käyttää jo aiemmin.¹⁵⁸ Vuonna 2012 www.rt.com/ esiintyy lähteenä viisi kertaa ja kaikki muut 559 julkaisua tapahtuvat päivämäärästä 16.7.2015 eteenpäin. RT-median osalta tulee myös huomioida seuraava hakutulosten luotettavuuteen vaikuttava näkökulma, joka on käsitelty myös kolmen kärjen osalta. RT-mediaa on käytetty lähteenä myös vuosien 2012 ja 2015 välillä, vaikka www.rt.com/ ei tule hakutuloksissa esille. Tämä puutteellisuus johtuu siitä, että nordfront.se on käyttänyt myös rt.com/-linkitystä, jolloin [www](http://www.nordfront.se)-alkuisena esille haetut tulokset eivät näy hakukoneella. Toisaalta käytettäessä rt.com/-hakua, niin tuloksissa tulevat esille kaikki lähteet, jotka päättyvät rt.com/-päänteellä. Näitä olivat www.breitbart.com/, makersupport.com/, pravdareport.com/ ja deviantart.com (Ahrefs-ohjelmiston lista). Tämän takia haettiin kyseisten sivustojen linkkimäärät nordfront.se-sivustolta ja ne vähennettiin rt.com-sivun tuloksista. Vastaava tarkistus tehtiin myös SVT-, Aftonbladet- ja Expressen-sivustoihin johtaville linkeille.

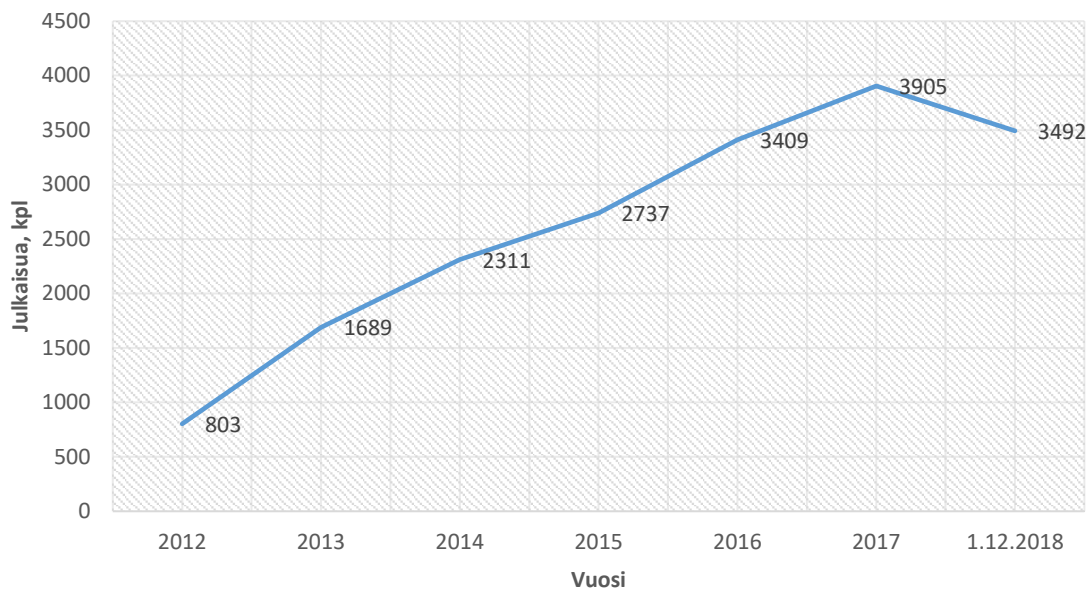
---

¹⁵⁸ Pohjoismainen Vastarintaliike, Ännu en homosexmarsch får avslag i Ryssland, 6.7.2012, <https://www.nordfront.se/annu-en-homosexmarsch-far-avslag-i-ryssland.smr>. Tallennettu 14.12.2018. RT, yleistietoa, <https://www.rt.com/about-us/>. Tallennettu 21.2.2019.

Aineiston keruun ja käsittelyn tuloksena Taulukko 2:ssa on nähtävissä kolmen suosituimman lähdesivuston käytön kehitys suhteessa RT-mediaan vuodesta 2012 aina päivämäärään 1.12.2018 saakka. Arvopisteiden otsikot on lisätty ainoastaan RT-median osalta, jotta taulukko pysyy selkeänä, ja toisaalta tarkastelua RT-median osalta on näin helpompi tehdä. Tutkimuksen loppuun on lisätty taulukot, joissa ovat kaikkien diagrammien arvopisteet. Taulukko 3 puolestaan osoittaa uutisten ja artikkeleiden määrien kokonaismäärän kehityksen samana ajankohtana. Taulukko 3:sta on nähtävissä, että artikkeleiden määrä kasvaa huolimatta siitä, että perinteisesti suosittujen lähteiden käyttö vähenee. Lisäksi huomioitavaa on se, että kolme määrällisesti suosituinta lähdetä ovat ruotsinkielisiä kun taas RT-mediasta käytetään englanninkielistä sisältöä.

Taulukko 3. Julkaisujen kokonaismäärä nordfront.se-sivustolla

Tuloksista on nähtävissä ensinnäkin nordfront.se-sivuston julkaisujen kokonaismäärän tasainen kasvu aina vuoteen 2017 saakka. Todennäköisesti vuoden 2018 osalta kasvua ei enää tapahdu julkaisujen kokonaismäärissä. RT-median osalta lähteen käyttö vuodesta 2012 (22) vuoteen 2013 (46) yli kaksinkertaistui. Samoin kaikkien muidenkin lähteiden käyttö kasvoi huomattavasti julkaisumäärien nousun ohessa. Kuitenkin vuosien 2013 (46) ja 2014 (133) välillä eli Itä-Ukrainan sodan alkamisen jälkeen RT-median käyttö lähes kolminkertaistui. Vastaavasti Expressenin käyttö kasvoi 108/169, SVT:n 46/83 ja Aftonbladetin 131/175. Tutkimuksessa ei ole selvitetty, ovatko muutokset tilastotieteen näkökulmasta tilastollisesti merkittäviä eli onko p-arvio $\leq 0,05$, mutta kolmeen suosituimpaan lähteeseen sekä julkaisujen kokonaismäärään vertaamalla RT-median käyttö kasvoi huomattavasti.

Vuonna 2015 RT-median käyttö laski, kun taas muiden lähteiden määrät jatkoivat kasvua.

Kuitenkin huomionarvioista on, että kun tarkastellaan kolmea suositumpaa lähdettä, niin voidaan havaita, että näiden käyttö on lähtenyt sittemmin laskuun. Expressenin osalta lasku on alkanut vuonna 2017 ja SVT:n sekä Expressenin osalta lasku on alkanut vuonna 2018 (1.12.2018 tilanne).

Samaan aikaan RT-median käyttö on jatkanut kasvua ja on mahdollista, että vuonna 2018 se on jopa suosituin lähde. Lisäksi on syytä huomioida, että kolme suosituinta lähdettä ovat ruotsinkielisiä ja RT-media englanninkielinen. Toisaalta laadullisessa tutkimuksessa nousi lisäksi esille, että RT-median käyttö on vielä tilastoitua määrää suurempi. Tämä johtuu siitä, että nordfront.se-sivusto sisältää uutisten/artikkeleiden yhteydessä huomattavan paljon Youtube-videotoistopalvelun linkkejä, jotka eivät näy aineistossa.

Yhteenvedona voidaan todeta, että määrällisesti tarkasteltuna RT-median käyttö tukee sisällön laadullisessa tutkimuksessa tehtyjä havaintoja siitä, että vuoden 2014 jälkeen Pohjoismaisen vastarintaliikkeen suhtautuminen muuttuu virallista Venäjää kohtaan kielteisestä myönteiseksi. Laadullisessa tutkimuksessa tämä tulee esille erityisesti Ruotsin osaston sisällön tuottamisen muutoksessa, jossa aiemmin kielteinen uutistuotanto ja artikkelit muuttuvat Venäjä-myönteiseksi. Määrällisessä tarkastelussa RT-median käytön lisääntyminen muiden paljon käytettyjen lähteiden kustannuksella tukee sisällön laadullisen tarkastelun johtopäätöstä eli vuodesta 2014 alkanutta Venäjä-mielisyyttä Pohjoismaisessa vastarintaliikkeessä.

5. Miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen?

Tässä luvussa esitellään tutkimuskirjallisuuden sekä *Ideologia-* ja *Toiminta-*lukujen perusteella ne pääteltävissä olevat tekijät, joiden johdosta Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen. Toisaalta samat tekijät voivat ohjata kiinnostusta myös muita toimijoita kohtaan eli tekijät ovat yleistettävissä. Nämä tekijät perustuvat aiemmin käsiteltyyn primääriaineistoon ja siitä tehtyihin havaintoihin, joita on tulkittu Pierre Bourdieun kenttäteorian habituskäsitteen kautta. Teoria edellyttää habituksen samankaltaisuutta eli toimijoiden tulee olla samankaltaisia tai vähintäänkin toisen osapuolen tulee mieltää itsensä samankaltaiseksi, jotta yhteistyö, arvostus tai ihailu olisi ylipäättään mahdollista.

Seuraavassa kuvataan Pohjoismaisen vastarintaliikkeen habitus eli se, mitä järjestö heijastaa jäsentensä kautta ulospäin ja miten järjestö jäsentää ympäröivän maailman.¹⁵⁹ Tähän liittyen Bourdieun teorian merkitys on tutkimuksen kannalta kriittinen, sillä se selittää Venäjä-mielisyyden eli -ihailun syntyä ja syitä. Teoria tulee esille parhaiten tutkimuksen pääluvuissa eli tässä ja seuraavassa luvussa, sillä esimerkiksi johtopäätöksissä esille tuodaan teorialla saadut tulokset, mutta ei enää teorian käsitteitä tulosten yhteydessä.

*Toiminta-*luvussa on käsitelty järjestön maailmankuvaa, joka rakentuu militantista ja väkivaltaa sekä kamppailua ihannoivasta ympäristöstä. Toisaalta *Ideologia-*luvussa tulee esille, että keskeistä on myös vastakkainasettelu, joka muodostuu altavastaajana ja vastarintana olemisen kokemuksesta erottautumisena sellaisena toimijana, jonka kaltaista samassa yhteiskunnassa ei ole toista. Maailmakuvaan tulee esille katsomus, jossa juutalaisuus, kansainväliset instituutiot kuten Euroopan unioni sekä liberaalit arvot edustavat vastakkaisuutta ja vihollisuutta. Tämän takia Pohjoismaisen vastarintaliike voi tehdä yhteistyötä tai hyväksyä vain saman maailmankuvan

---

¹⁵⁹ Bourdieu (1990), sivut 55-58, 137-139; Bourdieu ja Waquant (1992); Bourdieu (1996), sivut 22, 40; Bourdieu (1986), sivu 251.

jakavan toimijan, joka hyväksyy ainakin teoriassa (ja vastarintaliikkeen näkökulmasta) myös vastarintaliikkeen toiminnan. Tästä kaikesta koostuu järjestön habitus, jota se ilmentää omassa toiminnassaan. Habitus ei kuitenkaan kuvasta systemaattista ideologiaa tai huolellisesti muotoiltua poliittista ohjelmaa, vaan ennemminkin itsetarkoituksellista vastarintaa, jossa vastustettavat kohteet voivat muuttua.¹⁶⁰

Tämän pohjalta voidaan primääriaineiston avulla kuvata viisi tekijää, jotka ovat edellytyksenä sille, että Pohjoismaisen vastarintaliikkeen suhtautuminen toista toimijaa kohtaa on positiivinen ja kiinnostus ylipäättään mahdollinen. Tekijät ovat tiedostamattomia tai osittain tiedostettuja ja ne tulevat esille myös PVL:n habituksessa. Tekijät ovat muodostuneet tutkimuskirjallisuuden ja lukujen *Toiminta* sekä *Ideologia* perusteella.

1. Toimijan tulee sisältää militantteja tai taisteluun viittaavia vaikutelmia. Tämä on tärkein tekijä, ja se tulee esille järjestössä alusta alkaen monipuolisena väkivallan käytön, suunnittelun ja ihailun muotoina sekä jäsenten henkilökohtaisessa että järjestötason toiminnassa.¹⁶¹ Samaan on päätyneet myös Sallamaa tutkiessaan järjestön Suomen osastoa¹⁶².

2. Toimijan poliittiset tavoitteet ja toiminnan päämäärät eivät ole ensisijaisia. Tästä syystä Pohjoismainen vastarintaliike voi suhtautua myötämielisesti muun muassa niin ukrainalaisiin kuin venäläisiin äärijärjestöihin, jotka taistelevat toisiaan vastaan Itä-Ukrainassa.¹⁶³ Kuitenkin ilmeistä ja perustavanlaatuisista ristiriitaa vastarintaliikkeen kanssa ei tule olla, kuten esim. antifasisteilla, seksuaalivähemmistöillä tai kommunisteilla.

---

¹⁶⁰ Habituksen muodostumisesta katso: Bourdieu (1990), sivut 55-58.

¹⁶¹ Katso luku: *Toiminta*.

¹⁶² Sallamaa (2018), sivut 41-42, 49.

¹⁶³ Katso alaluku: *Sivuston nordfront.se sisällön laadullinen tarkastelu*.

3. Toimijan vaikutelma ei saa olla juutalaismyönteinen. Järjestön toiminnan perustana on alusta alkaen ollut juutalaisvastaisuus, joten vaikutelmat juutalaismyönteisyydestä haittaavat tai estävät kiinnostuksen syntymisen toista osapuolta kohtaan.¹⁶⁴

4. Altavastaja. Toimijan tulee edustaa kansallisesti tai kansainvälisesti vastakkaisuutta tai oppositioasetelmaa. Vastarintaliike itse edustaa toiseutta ja ikuista oppositioasetelmaa sekä Ruotsia että Pohjoismaita kohtaan.¹⁶⁵ Tästä johtuen toimijan tulee asemoitua vastarintaliikkeen kannalta myönteisesti esiin tulevaan oppositioasetelmaan. Vastakkaisuuden näkökulma tulee esille myös järjestöstä eronneen Suomen osaston perustajan Esa Henrik Holapan haastattelussa, jossa hän toteaa, että Venäjä nähdään järjestössä rappeutuneena pidetyn Euroopan unionin vastapainona.¹⁶⁶

5. Vaikutelman tulee olla, että toimija on itsenäinen, ei kenellekään alistunut. Pohjoismainen vastarintaliike tuo puheissaan, julkaisuissaan sekä toisaalta toiminnassaan esille itsenäisyyttään ja vapauttaan toimia kuten parhaaksi katsoo. Tähän liittyen muun muassa järjestön alkuaikojen suunnitelmat oman aseellisen poliisin tai armeijan perustamisesta sekä nykyinen vastakkaisuus olemassa olevia lakeja kohtaan korostavat järjestön halua toimia omista lähtökohdistaan käsin.¹⁶⁷

Nämä viisi tekijää, jotka ovat suurelta osin tiedostamattomia, synnyttävät Pohjoismaisen vastarintaliikkeen kiinnostusta toimijaa kohtaan. Kuitenkin alustava kiinnostus ei tarkoita yhteistyön rakentumista tai sitoutumista positiiviseen suhtautumiseen. Alustavan kiinnostuksen syntymisen jälkeen edellytetäänkin toimijalta vastaavuutta seuraaviin tiedostettuihin tekijöihin:

1. Toimijan ideologian ja toimijan esille tuomien tärkeiden teemojen tulee olla soveltuvien osin Pohjoismaisen vastarintaliikkeen maailmankuvan mukaisia vihollisuuksien osalta. Näitä ovat esimerkiksi juutalaisvastaisuus, kansainvälisten instituutioiden vastaisuus tai EU-vastaisuus.

---

¹⁶⁴ Katso luku: *Ideologia* ja Sallamaa (2018), sivut 41–43.

¹⁶⁵ Katso alaluku: *Yleisesti Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä*.

¹⁶⁶ YLE, Kansainväliset verkostot, 15.5.2016, <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/05/15/kansainvaliset-verkostot>. Tallennettu 22.2.2019.

¹⁶⁷ Katso luku: *Ideologia* ja Sallamaa (2018), sivut 41-46.

2. Toimija ei saa kilpailla PVL:n kanssa samoista kannattajista tai muutoin olla ristiriidassa vastarintaliikkeen omien tavoitteiden kanssa.

3. Toimijan toiminnan tulee olla sen luontoista, että se tarjoaa vähintäänkin teoreettisen yhteistyön mahdollisuuden. Tämä sulkee pois sellaiset järjestöt, kuten osan terroristijärjestöistä, joiden kanssa yhteistyö ei ole perustellusti edes teoreettisesti mahdollista.¹⁶⁸

Nämä kahdeksan tekijää ovat kiinnostuksen syntymiseen tarvittavat keskeiset elementit. Ilman näiden pääpiirteistä toteutumista ei ole sellaista habituksen samankaltaisuutta, joka mahdollistaisi Pohjoismaisen vastarintaliikkeen kiinnostuksen ja positiivisen suhtautumisen syntymisen. Toisaalta tarkennuksena mainitaan, että habituksen ansiosta kiinnostuksen kohde voi olla siis myös mikä tahansa muukin toimija kuin Venäjä, mutta olennaista on se, että toimija vastaa vastarintaliikkeen habitusta. Habituksen vastaavuus on keskeistä, kun pohditaan syitä järjestön muuttuneeseen suhtautumiseen Venäjää kohtaan, sillä muutos, joka alkoi vuonna 2014, vaikuttaa liittyvän Itä-Ukrainan sotaan. Sota on toiminut asenteiden muokkaajana Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyydessä, sillä sodan kautta merkittävä osa edellä mainituista habituksen yhteneväisyyteen liittyvistä tekijöistä toteutui. Itä-Ukrainan sodan lisäksi toinen asia, jonka katsotaan edesauttaneen Venäjä-mielisyyden syntymisessä, on venäläinen äärioikeisto, jonka kanssa Pohjoismainen vastarintaliike on tehnyt yhteistyötä jo ennen vuotta 2014. Seuraavassa käsitellään sitä, miten Itä-Ukrainan sota ja venäläinen äärioikeisto mahdollistivat PVL:n Venäjä-mielisyyden syntymisen, joka kuvattiin edellä habituksen vastaavuuksina.

Itä-Ukrainan sota

Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Ruotsin osaston suhtautuminen Venäjän hallintoa kohtaan muuttuu kielteisestä myönteiseksi Itä-Ukrainan sodan aikana eli vuodesta 2014 alkaen, kuten edellä

---

¹⁶⁸ Katso luvut: *Toiminta, Yleisesti Pohjoismaisesta Vastarintaliikkeestä ja Sivuston nordfront.se sisällön laadullinen tarkastelu* sekä *Sivuston vastarinta.com sisällön laadullinen tarkastelu*.

luvussa neljä *Venäjä-mielisyyden muutos* on kuvattu. Tähän liittyen siis Venäjän sotatoimet muodostavat habituksen yhtäläisyyttä Pohjoismaisen vastarintaliikkeen kanssa, minkä johdosta vastarintaliikkeessä syntyi Venäjä-mielisyyttä (Venäjän pääomaa). Kuitenkaan ei olisi järkevää väittää, että sotatoimien motiivi olisi ollut vastarintaliikkeen myönteisen suhtautumisen saaminen tai edes koko Euroopan äärioikeiston myönteisen suhtautumisen hankkiminen. Tämän takia Pohjoismaisen vastarintaliikkeen myönteistä suhtautumista voidaan pitää Venäjän näkökulmasta sattumalta tulleen oheisseurauksena. Joka tapauksessa vaikuttaa, että Itä-Ukrainan sota oli kaikkein merkittävin tekijä PVL:n kiinnostukselle ja suhtautumisen muutokselle Venäjän hallintoa kohtaan.

Itä-Ukrainan sodan merkittävyyttä voidaan perustella sillä, että kiinnostus syntyi Venäjän erottautuessa sotatoimillaan selkeästi muusta Euroopasta. Venäjän sotatoiminta oli omiaan herättämään laajaa paheksuntaa liberaalissa Euroopassa, mikä vastasi Pohjoismaisen vastarintaliikkeen vastakkaisuuden käsitystä suhteessa nykyisiin eurooppalaisiin liberaaleihin arvoihin. Tämä sopi hyvin vastarintaliikkeen habitukseen altavastaaajana. *Toimijan tulee edustaa kansallisesti tai kansainvälisesti vastakkaisuutta tai oppositioasetelmaa.* Sotavoiman käyttö puolestaan vastasi selkeästi habitukseen, jossa ihailaan militarismia ja kamppailua. *Toimijan tulee sisältää militantteja tai taisteluun viittaavia vaikutelmia.* Sodan vuoksi Venäjälle asetettiin puolestaan sanktioita Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen toimesta.¹⁶⁹ Tämä vastaa habituksen altavastaaaja-asetelmaa, mutta myös itsenäisen toimijan habitusta, jossa toimija taistelee tavoitteensa puolesta ilman alistumista ulkopuoliselle painostukselle. *Vaikutelman tulee olla, että toimija on itsenäinen, ei kenellekään alistunut.* Lisäksi vaikka aiemmin vastarintaliike oli kirjoittanut Venäjän hallinnosta juutalaismielisenä, niin tässä vaiheessa asiaa ei nähty enää sillä tavalla, ja toisaalta Venäjän politiikkakaan ei ollut jyrkässä ristiriidassa vastarintaliikkeen käsitysten kanssa. *Toimijan poliittiset tavoitteet ja toiminnan päämäärät ovat toissijaisia ja toimijan vaikutelma ei saa olla juutalaismyönteinen.*

---

¹⁶⁹ Kiianlinna ym. (2016), sivut 371-373.

Tämän habituksen vastaavuuden avulla Venäjän valtio sai Pohjoismaisessa vastarintaliikkeessä aikaan Venäjä-mielisyyttä eli pääomaa Bourdieun kenttäteorian mukaan. Pääoma saavutettiin niin sanotusti Itä-Ukrainan sodan sivuosumana, sillä Venäjän toiminta oli vastarintaliikkeen näkökulmasta vastakkaista suhteessa liberaaliin Länsi-Eurooppaan. Habituksen osalta Venäjän toiminta oli vastaavassa ristiriidassa Länsi-Euroopan kanssa kuin Pohjoismaisen vastarintaliikkeen suhde ympäröivään yhteiskuntaan, sillä liberaalit arvot edustavat vastarintaliikkeelle toiseutta, samalla tavalla kuin Venäjän toiminta on vastakkaista Länsi-Euroopassa. Toisaalta mikäli habituksen vastaavuus häviää, niin häviää myös pääoma, minkä jälkeen vastarintaliike ei olisikaan enää Venäjä-mielinen.¹⁷⁰

Venäläinen äärioikeisto

Itä-Ukrainan sotaan osallistui useita venäläisiä järjestöjä, jotka esittävät toimivansa nationalistisen aatteen puolesta. PVL:n Ruotsin osasto on ollut näihin toimijoihin yhteydessä useasti ennen Itä-Ukrainan sodan alkamista ja sen jälkeen, ja yhdeltä venäläiseltä järjestöltä se on saanut myös aseellista koulutusta sodan syttymisen jälkeen.¹⁷¹ Venäläisten järjestöjen osalta Pohjoismaisen vastarintaliikkeen habitusta vahvimmin vastaavat tekijät ovat seuraavat. Vastarintaliikkeen käsitys venäläisten järjestöjen osallistumisesta *itsenäisinä* toimijoina Itä-Ukrainan sotaan ja tähän liittyvä *taistelu* järjestön omien nationalististen aatteiden puolesta. Tämä toiminta vastaa vastarintaliikkeen habitusta militanttiuden suhteen ja toteuttaa käytännön tasolla ja samaistuttavasti vastarintaliikkeen ihaileman kamppailuaatteen. Järjestöt ovat myös halukkaita *kanssakäymiseen* vastarintaliikkeen kanssa ja tapaamisia on järjestetty myös puolin ja toisin. Tämä vastaa habitusta, jossa vaatimuksena on edes teoreettinen molemminpuolinen yhteisymmärrys. Lisäksi järjestöjen *arvot* ovat vastakkainasettelussa eurooppalaisten liberaalien arvojen kanssa.¹⁷² Vastarintaliikkeessä ja

---

¹⁷⁰ Bourdieu (1990), sivut 137-139; Bourdieu (1996), sivut 22, 40; Bourdieu (1986), sivu 251.

¹⁷¹ Katso tämän tutkimuksen alaluku: *Yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa*.

¹⁷² Hyvän yleiskuvan aiheesta antavat aiemmin käsitellyn vuoden 2015 Conservative Forum'n loppulausumat ja allekirjoitukset, <http://realpatriot.ru/resolution/>. Tallennettu 21.2.2019.

venäläisissä järjestöissä on siis habituksen samankaltaisuutta, eikä tässä tutkimuksessa ole tullut esille myöskään *ristiriitaisuuksia* esimerkiksi suhteessa juutalaisiin tai seksuaalivähemmistöihin.¹⁷³

Lisäksi koskien venäläisten ääriliikkeiden merkitystä Venäjän pääomalle, niin venäläiset järjestöt voidaan nähdä myös tässä yhteydessä Venäjän kulttuurisena pääomana. Toisin sanoen Pohjoismaisen vastarintaliikkeen näkökulmasta venäläisten järjestöjen on mahdollista hankkia aseita ja osallistua omien aatteidensa vuoksi sotaan, kuten tässä tutkimuksessa on aiemmin yksityiskohtaisesti esitetty. Bourdieun teorian mukaisesti tätä voidaan pitää kulttuurisena pääomana, joka luo ja vahvistaa pääomaa eli tässä tapauksessa vastarintaliikkeen suhdetta venäläisyyteen ja sitä kautta Venäjä-mielisyyteen.¹⁷⁴ Hieman karrikoidusti tämä voidaan tiivistää toteamalla, että Venäjällä on mahdollista hankkia aseita ja lähteä taistelemaan aatteensa puolesta, mutta Ruotsissa siitä saisi rikosoikeudellisen tuomion.

Kuitenkin järjestöjen toimintaa olennaisempaa oli Venäjän rooli Itä-Ukrainan sodassa, jonka aikana Pohjoismaisen vastarintaliikkeen suhtautuminen Venäjää kohtaan muuttui ja Venäjä-mielisyys alkoi. Venäjä-mielisyys syntyi siis Venäjän toimista Itä-Ukrainassa sodan aikana, ja tätä muutosta edesauttoi yhteistyö venäläisten järjestöjen kanssa ja niiden toiminta sodan aikana. Venäjä-mielisyys ja sen näkyminen vastarintaliikkeen toiminnassa tapahtui järjestön omasta aloitteesta, eikä tutkimuksessa ole tullut esille mitään sellaista, mikä viittaisi Venäjän valtiolliseen vaikuttamiseen ja mille olisi olemassa akateemisesti kestäviä primäärilähteistä.

---

¹⁷³ Katso alaluku: *Yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa*.

¹⁷⁴ Bourdieu (1986), sivut 243-248, 258.

6. Missä Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys näkyy?

Edellisessä luvussa käsiteltiin kysymystä, miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen. Tässä luvussa puolestaan tarkastellaan sitä, miten Venäjä-mielisyys näkyy Pohjoismaisen vastarintaliikkeen toiminnassa. Tähän kysymykseen on osittain jo vastattu luvussa neljä *Venäjä-mielisyyden muutos*, jossa käsiteltiin PVL:n Venäjään liittyviä julkaisuja nordfront.se-sivustolla ja RT-median käyttöä sivuston uutislähteenä. Venäjä-mielisyys näkyy siis järjestön sisällä muuttuneena suhteutumisenä Venäjän hallintoa kohtaan. Artikkelit muuttuvat Venäjä-mielisiksi ja Venäjän hallinnon propagandaa tuottavan RT-median¹⁷⁵ käytön osuus kasvaa vastarintaliikkeen uutislähteenä. Kuitenkin tämä on vain pintapuolinen tarkastelu Venäjä-mielisyyden näkymisestä. Seuraavaksi käsitellään Venäjä-mielisyyden näkymistä ja kohdentumista laajemmassa yhteiskunnallisessa kontekstissa eli järjestön ulkopuolella. Kuitenkaan Venäjä-mielisyyden laajempiin vaikutuksiin ei tässä tutkimuksessa ole mahdollista ottaa kantaa, vaan se olisi erillisen tutkimuksen aihe. Lisäksi on syytä korostaa, samoin kuin edellisessä luvussa, että tutkimuksessa ei missään kohdin väitetä, että Pohjoismaisen vastarintaliikkeen toimintaan liittyisi Venäjän valtiollista suunnitelmallista vaikutusta, koska tämän selvittämiseen ei ole käytettävissä sellaista primääriaineistoa, joka kestäisi akateemisen tarkastelun.

6.1 Propagandan edelleen jakaminen

RT-media eli entinen Russian Today on Venäjän hallinnon rahoituksella toimiva propagandaa tuottava mediapalvelu, jonka tehtävä on tuoda esille Venäjän hallinnon näkemys maailmanpolitiikan tapahtumista ja tuottaa propagandaa Venäjän ulkopuolelle.¹⁷⁶ RT-median tuotanto käy siis yksiin Venäjän hallinnon ja ulkopoliittisten tavoitteiden kanssa. Tässä luvussa hahmotellaan ensin se konteksti, missä RT-media toimii. Tämä edellyttää Venäjän ulkopoliittisten

---

¹⁷⁵ RT-median roolista: Orttung ym. (2018), sivut 1-4; Colliver ym. (2018), sivut 2, 5-6, 10 ja 30; Pynnöniemi ja Racz (2016), sivut 47-48, 254-255.

¹⁷⁶ Orttung ym. (2018), sivut 1-4.

tavoitteiden läpikäyntiä niiltä osin, kuin ne näkyvät myös RT-median toiminnassa Euroopassa. Tämän jälkeen esitellään alan tutkimuksessa esille tulleiden tapausten kautta RT-median roolia osana ulkopoliittikkaa. Lopuksi tarkastellaan Pohjoismaisen vastarintaliikkeen toimintaa Venäjämielisenä järjestönä sen otettua niin sanotusti ”omakseen” RT-median propagandan, jakamalla sitä eteenpäin ja osallistumalla myös sen tuottamiseen. Omassa alaluvussa selvitetään myös se, mihin yhteiskunnan osaan vastarintaliikkeen edelleen jakama propaganda kohdistuu. Käsiteltyjen aiheiden avulla PVL:n Venäjämielinen toiminta asettuu oikeaan kontekstiin ja samalla selviää myös se, missä järjestön Venäjämielisyys tarkalleen ottaen näkyy.

Tutkimuksessa käytetty Venäjän ulkopoliittikkaa koskeva aineosto, joka sisältää Helsingin yliopiston Aleksanteri-instituutin, Ulkopoliittisen instituutin ja Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimuksia, jakaa yhtenäisen käsityksen muun muassa seuraavista näkökulmista: Venäjä pitää itseään suurvaltana, jonka ulkopoliittiseen strategiaan kuuluu Euroopan unionin yhtenäisyyden ja Yhdysvaltojen suurvalta-aseman heikentäminen. Euroopan unionin osalta tämä tarkoittaa muun muassa EU:n vastaisen protestimielialan synnyttämistä kohdemaihin. Lisäksi Venäjä mieltää entiset Neuvostoliiton maat etupiiriinsä kuuluvina. Tosin viimeistä näkökulmaa ei suoraan käsitellä Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimuksessa, mutta julkaisussa käsitellään Venäjän näkökulmasta rajojen määrittelyn problematiikkaa.¹⁷⁷

Ulkopoliitiikan osalta on tärkeää tehdä erottelu hybridisodankäynnin suhteen, joka saattaa sekoittaa normaalin ulkopoliitiikan osaksi sodankäyntiä. Tähän liittyen Aleksanteri-instituutin julkaisussa mainitaan, että Venäjän ulkopoliitiikan tavoitteista huolimatta ulkopoliitiikan liiallinen tulkitseminen esimerkiksi hybridisodankäynnin näkökulmasta ei edesauta Venäjän ulkopoliitiikan ymmärtämistä. Vaarana on, että hybridisodankäynnin käsite laaventuu koskemaan myös ulkopoliittikkaa. Tässä

---

¹⁷⁷ Renz ja Smith (2016), sivut 1-2, 14–16, 18–19, 21; Rantapelkonen (2016), sivu 363; Uotinen ym. (2016), sivu 118; Mikkola ym. (2018), 26, 64–65.

tutkimuksessa käsitelläänkin ulkopoliitiikan tavoitteita, kun taas hybridisodankäynnillä tarkoitetaan valtiollista koordinoitua sotilaallisten ja ei-sotilaallisten työkalujen ja taktiikoiden yhdistelmää, jonka avulla toimija pyrkii strategiaan päämäärinsä. Sotilaalliset työkalut voivat olla esimerkiksi fyysisen voiman käyttöä ja ei-sotilaalliset työkalut puolestaan esimerkiksi sähköverkkojen lamauttamista, terrorismia kohdevaltiossa tai sisäisen protestimielialan synnyttämistä vastustajassa.¹⁷⁸ Ulkopoliitiikan ja hybridisodankäynnin käsitteiden erottaminen on olennaista myös käsiteltäessä RT-median toimintaa osana ulkopoliittista toimintaa.

Ulkopoliitikassa Venäjä kokee olevansa eurooppalainen suurvalta, eikä Venäjän ulkopoliitikassa tekemiä toimia tule siksi nähdä suurvalta-aseman tavoitteluna vaan suurvallan toimintana. Venäjän ulkopoliitikasta tulee myös ymmärtää, että pelkästään taloudellisten ja poliittisten tavoitteiden lisäksi statukseen liittyvät tavoitteet ovat keskeisiä. Venäjän pyrkimyksenä onkin nousta statuksessa Yhdysvaltojen ja Kiinan rinnalle. Globaaleina menetelminä statuksen nostossa ovat liittolaisten saaminen sekä aktiivinen rooli kansainvälisissä instituutioissa. Euroopan tasolla tämä tarkoittaa EU:n hajanaisuuden kasvattamista ja EU:n sekä Yhdysvaltojen välisen kuilun kasvattamista. Venäjä ei pidä EU:n arvoja kuten demokratiaa tai hyvää hallintoa merkityksellisenä osana suurvaltakäsitystään. Muutoinkin EU:n jäsenvaltiot nähdään heikkoina liberaaleina länsimaina. Vastakkaisesta näkökulmasta huolimatta Venäjä haluaa tulla tunnustetuksi suurvaltana myös EU:n puolelta, vaikkakin ainoastaan Venäjän omilla ehdoilla. Sen sijaan, että Venäjä eristäytyisi Euroopasta, se pyrkii muokkaamaan eurooppalaista maaperää itselleen mieluisaksi. Tämä tarkoittaa muun muassa liberaalien arvojen ja EU:n vastaisen propagandan jakamista äärioikeistolaisia liikkeitä hyväksikäyttäen ja protestimielialaa kasvattaen.¹⁷⁹ Pohjoismaisen vastarintaliikkeen

---

¹⁷⁸ Hybridikäsitteen laventumisesta: Renz ja Smith (2016), sivut 1-2, 14-16, 18-19, 21; hybridisodankäynnin käsitteestä: Puolustusvoimien tutkimuslaitos, sivu 1. Mikkola ym. (2018), sivut 8-9.

¹⁷⁹ Renz ja Smith (2016), sivut 15-16, 18-19, 21; Martikainen ym. (2016), sivut 3, 6; Anttila ym. (2016), sivu 128; Tiittanen ym. (2016), sivu 311; Rantapelkonen (2016), sivut 346, 349, 363; Kiianlinna ym. (2016), sivut 376, 381.

toiminta vastaa tätä strategian kohtaa, mutta primäärilähteitä sen osoittamiseksi, että juuri PVL:n toiminta olisi suunnitelmallisen toiminnan tulosta, ei ole käytettävissä.

Venäjä siis pyrkii muuttamaan EU-jäsenmaiden kansalaisten mielipidettä unionia kohtaan kielteiseksi. Euroopan unionin puolelta tämä on myös havaittu ja kritiikki Venäjää kohtaan on hyvin suoraa. Venäjän ulkopoliittisiin keinoihin on otettu kantaa esimerkiksi vuodelta 2016 peräisin olevassa Euroopan parlamentin mietinnössä *EU:n strategisesta viestinnästä kolmansien osapuolten levittämän EU:n vastaisen propagandan torjumiseksi*. Mietinnössä todetaan propagandaan liittyen, että Venäjällä on useita menetelmiä, joiden päämääränä on horjuttaa jäsenvaltioita sisältäpäin sekä vähentää demokratiaan, ihmisoikeuksiin ja oikeusvaltioon kuuluvia arvoja. Parlamentin mietinnössä mainitaan, että menetelmät on sovitettu jäsenvaltiokohtaisesti, mutta niihin kuuluvat pyrkimykset ovat muun muassa pelon lietsominen ja epävarmuuden kasvattaminen kansalaisten keskuudessa. Lisäksi parlamentti mainitsee, että valtioiden ja unionin vakautta häiritään myös poliittisia ääriryhmiä, puolueita ja muita organisaatioita tukemalla. Välineenä tavoitteisiin pääsemiseksi on mainittu RT-televisiokanava, Sputnik-multimediaspalvelu, trollit eli sosiaalisen median valetilit, sosiaalinen media, mediakampanjat sekä rajat ylittävät yhteiskunnalliset ja uskonnolliset ryhmät. Yhdeksi propagandan ja väärän informaation tavaksi on mainittu vaihtoehtoiset kertomukset historian kulusta ja joidenkin Euroopan valtioiden kuvaaminen Venäjän periteiseen vaikutuspiiriin kuuluvina valtioina.¹⁸⁰ Lopuksi parlamentti esittää väitteen, jonka mukaan ”Venäjän strateginen viestintä on osa laajempaa, kumouksellista kampanjaa EU-yhteistyön sekä unionin ja sen jäsenvaltioiden itsemääräämisoikeuden, poliittisen riippumattomuuden ja alueellisen koskemattomuuden heikentämiseksi”. Tämä on puolestaan omiaan heikentämään Euroopan unionin toimintakykyä ja siten vahvistamaan Venäjän toimintaa entisissä Neuvostoliiton maissa, sekä toisaalta vahvistamaan Venäjän kahdenvälisiä suhteita Euroopan valtioihin.¹⁸¹ Huomautuksena

---

¹⁸⁰ Euroopan parlamentin mietintö A8-0290/2016, sivut 4-10.

¹⁸¹ Euroopan parlamentin mietintö A8-0290/2016, sivut 6 ja 8.

parlamentin aineistoon on kuitenkin syytä todeta, että näkökulma edustaa poliittisen toimijan eli EU:n parlamentin näkökulmaa. Tällöin se ei ole verrattavissa akateemiseen tutkimukseen, vaikka onkin pitkälti yhtenevä aiemmin esitetyn tutkimuksen kanssa.

Miten edelle esitetyt Venäjän ulkopoliittiset tavoitteet sitten näkyvät Venäjän valtion tukeman RT-median propagandassa? Tätä käsitellään asiaa koskevan akateemisen tutkimuksen kautta.

Lähtöoletuksena on, että RT-median toimintaan kuuluu pyrkimys etsiä kannattajia sieltä, missä läntisten arvojen vastaisuudelle on kysyntää tai muutoin alueilta, joissa paikallisen median ajatellaan esittävän puolueellista tietoa. Tässä mielessä RT-media on saavuttanut hyvän levikin. Esimerkiksi elokuussa 2016 espanjankielisistä Youtube-uutiskanavista RT oli suosituin. RT:n espanjankielisiä lähetyksiä oli katsottu 487 miljoonaa kertaa, kun toiseksi eniten katsojakertoja oli kerännyt Euronews en Español (yhteensä 136 miljoonaa kertaa). Samoin englanninkielisistä Youtube-kanavista RT oli katsotuin 1,783 miljardilla katsojalla, kun toisena oli CNN 1,350 miljardilla katsojalla. Tosin on muistettava, että esimerkiksi CNN tavoittaa katsojat enimmäkseen television kautta, joten tämä luku kertoo Youtube-kanavien seuraamisesta, eikä tuo esille television katsojamääriä.¹⁸²

Länteen suuntautuvan uutistuotannon lisäksi RT-mediaa on käytetty Venäjän hallinnon propagandan työkaluna, kun on ollut tarvetta reagoida nopeasti maan ulkopuolella tapahtuneisiin poliittisiin tai sotilaallisiin toimiin. Ulkopoliittisen instituutin julkaisussa *Fog of Falsehood. Russian Strategy of Deception and the Conflict in Ukraine* käsitellään laajasti Venäjän propagandatuotantoa Ukrainan sodan aikana. Tutkimuksessa RT-media ja Sputnik-media on kuvattu Venäjän presidentinhallinnon kansainvälisen osaston vaikutuspiiriin siten, että länteen suunnattu propaganda levitetään RT:n ja Sputnikin kautta. RT toimii siis tämän mukaan Venäjän hallinnon välineenä ulkopolitiikkaan liittyvässä propagandan levittämisessä. Tutkimuksen mukaan molemmilla

---

¹⁸² Orttung ym. (2018), sivut 1-4, 9, 14.

medioilla on ollut myös merkittävä rooli länteen jaettavalla Venäjä-mielisellä propagandalla Itä-Ukrainan sodasta. Samoin tutkimuksessa nostetaan esille RT-median käyttö Venäjän näkökulmasta epämiellyttäväksi koettujen poliittisten ja sotilaallisten tilanteiden tapahtumakuvien muokkaamisessa. Esimerkkinä mainitaan muun muassa heinäkuussa 2014 alasammutun Malesian Airlinesin matkustajakoneen tapaus. Tapauksen jälkeen RT-media muutti Ukrainan sodan yleiskuvausta siten, että matkustajakoneen alasampumisen poliittiset ja sotilaalliset seuraukset olisivat mahdollisimman vähäiset. Käytännössä tämä tarkoitti mediassa luotuja tapahtumakuvauksia, jossa Venäjän merkitystä ja läsnäoloa Itä-Ukrainassa ja Krimillä vähäteltiin ja Ukrainan hallinnolle sysättiin vastuuta tapahtuneesta lentokoneen alasampumisesta. Lisäksi alettiin korostamaan Naton vihamielisyyttä Venäjää kohtaan.¹⁸³

Ruotsin osalta puolestaan vuoden 2018 parlamenttivaaleissa uhkakuvana oli, että Venäjä pyrki vaikuttamaan vaaleihin. Tähän liittyen hallitus tilasi yksityiseltä tutkimuslaitokselta tutkimuksen vaalivaikuttamisesta, jossa keskityttiin käsittelemään äärioikeistoa tukevaa kansainvälistä vaikuttamista. Tutkimus ei siis keskittynyt pelkästään Venäjältä tulevaan vaikuttamiseen. Kuitenkin tutkimuksessa osoitettiin, että Venäjän valtion rahoittamat Sputnik ja RT toivat esille Ruotsin äärioikeistolaisia ryhmiä englannin-, venäjän-, ranskan- ja saksankielisillä uutissivustoillaan. Tämän perusteella voidaan havaita, että RT on tuottanut propagandaa Ruotsin vaaleista muualle Eurooppaan, eli vaalivaikuttaminen onkin ollut suurimmaksi osaksi propagandan tuottoa muualle. Tutkimuksessa mainittuja äärioikeistolaisia ryhmiä ovat Pohjoismaisen vastarintaliikkeen lisäksi muun muassa pienpuolue Alternativ för Sverige sekä Svegot- ja Fria Tider -mediat.¹⁸⁴ Mahdollinen vaikuttaminen toimi tutkimuksen mukaan propagandana muualle Eurooppaan.¹⁸⁵ Kuitenkin on huomionarvoista, että Pohjoismainen vastarintaliike oli kyseisessä tutkimuksessa osa Venäjän propagandaa levittävän RT-median julkaisuja.

---

¹⁸³ Pynnöniemi ja Racz (2016), sivut 47-48, 254-255.

¹⁸⁴ Colliver ym. (2018), sivut 2, 5-6, 10 ja 30.

¹⁸⁵ Colliver ym. (2018), sivut 5-6.

Ruotsin hallituksen tilaamassa tutkimuksessa ei tullut yksityiskohtaisesti esille Pohjoismaisen vastarintaliikkeen roolia RT-median tuotannosta. Kuitenkin tässä tutkimuksessa on havaittu, että RT-median toimittaja Maria Finošina julkaisi 19 viestiä mediapalvelu Twitterissä koskien Ruotsin vaaleja. Finošinaa seuraa Twitterissä yli 20 000 henkilöä. Twitter-viestit liittyvät maahanmuuttovastaiseen politiikkaan ja tuovat tämän teeman vaaleista esille. Viesteistä kymmenen koskee Pohjoismaista vastarintaliikettä ja Finošinan vaaleista tuottama aineisto alkaakin lukuisilla vastarintaliikettä koskevilla julkaisuilla. Finošina julkaisee viestinsä aikavälillä 25.8.2018-9.9.2018. Ennen tätä ajanjaksoa ja sen jälkeen hänellä on useiden viikkojen tauko viestien julkaisemisessa. Tästä tuleekin vaikutelma, että Finošina aktivoitui tauon jälkeen juuri Ruotsin vaaleja varten, kunnes työnsä tehtyään vetäytyi tauolle odottamaan uusia työtehtäviä.¹⁸⁶

Twitter-viestien lisäksi Finošina tuotti vaalien alla Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä myös kaksi Youtube-lähetystä. Toisessa lähetyksistä vastarintaliikkeen lisäksi käsiteltiin myös muita toimijoita kuten Ruotsidemokraatteja. Pelkästään vastarintaliikettä käsitelleessä jutussa näyttökertoja oli yli 197 000 ja toisessa yli 77 000 näyttökertaa.¹⁸⁷ Sekä Twitter-viesteissä, että Youtube-julkaisuissa käsitellään maahanmuuton vastustamista ja maahanmuutosta johtuvia ongelmia. Kuitenkaan julkaisut eivät ole vastarintaliikkeestä suoranaisesti myönteistä kuvaa antavia. Julkaisuiden sisältö tuottaa ennemminkin kuvaa huonon maahanmuuttopolitiikan vuoksi sekasortoon ajautuneesta maasta. RT-median viesti ei siis ole Pohjoismaista vastarintaliikettä tukeva vaan Ruotsista sekasortoista kuvaa levittävä. Sekasortoista kuvaa välittää myös RT-mediaan kuuluva lyhytvideoita välittävä Ruptly.¹⁸⁸ Ruptly on jakanut muutaman viime vuoden aikana 13 julkaisua Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä ja muuta äärioikeistoa tai -vasemmistoa kuvaavaa videota Pohjoismaista. Videot

---

¹⁸⁶ Twitter -tili, Maria Finošina, https://twitter.com/MFinoshina_RT.

¹⁸⁷ Youtube, Linkit kuuluvat RT-median Youtube-tiliin, jossa tuotantoa jaetaan. Linkillä <https://www.youtube.com/watch?v=g2uSNhHDVag&feature=youtu.be> oli 1.12.2018 näyttökertoja yli 197 000 ja linkillä <https://youtu.be/8UnmUju6lwQ> oli 1.12.2018 näyttökertoja yli 77 000.

¹⁸⁸ Youtube, Linkit kuuluvat RT-mediaan kuuluvalla Ruptly-palvelulle, <https://www.youtube.com/user/RuptlyTV/about>.

tuovat esille RT:n tavoin maahanmuuton ongelmia ja muun muassa ongelmista syntyneitä mellakoita, joissa vastakkain ovat äärioikeisto ja äärivasemmisto.¹⁸⁹

Edellä esitetyn perusteella voidaan havaita, että RT-median toiminta kuvaa hyvin käytännöllisesti sitä, kuinka RT:n tuottama propaganda käy yksiin Venäjän ulkopoliittisten tavoitteiden kanssa. Kuitenkin tässä kohtaa on syytä huomauttaa, että julkisten lähteiden perusteella, jotka tässä tutkimuksessa ovat primäärilähteinä, ei voida esittää, että Pohjoismaisen vastarintaliikkeen toimintaan propagandan jakajana tai propagandalähetysiin osallistujana liittyisi Venäjän hallinnon ja vastarintaliikkeen yhteistoimintaa, jossa niemenomaisesti vastarintaliikkeellä olisi tietoinen rooli. Tutkimuskirjallisuuden perusteella ääriliikkeisiin pyritään kyllä vaikuttamaan, mutta sellaisia Venäjän hallinnon sisäisiä primäärilähteitä ei ole käytettävissä, että Pohjoismaisen vastarintaliikkeen roolia voitaisiin lähteiden perusteella arvioida osana Venäjän hallinnon vaikuttamista. Vastarintaliikkeen toiminta sopii Venäjän ulkopoliittisiin päämääriin muun muassa EU-vastaisuuden ja protestimielialan suhteen, mutta tämä ei riitä, jotta voitaisiin esittää varmoja väitteitä suunnitellusta vaikuttamisesta. Kuitenkin se, mitä voidaan primäärilähteiden eli muun muassa PVL:n internetjulkaisujen ja toisaalta alan tutkimuksen sekä Bourdieun kenttäteorian perusteella esittää, on tiivistäen seuraavaa.

Venäjän toiminta Itä-Ukrainan sodassa ja sen jälkeinen aika synnyttivät Pohjoismaisessa vastarintaliikkeessä Venäjä-mielisyyttä (pääomaa), koska Venäjän toiminta vastasi vastarintaliikkeen habitusta. Toisaalta pääoman eli Venäjä-mielisyyden hankkiminen ei varmasti ollut Itä-Ukrainan sodan tarkoitus. Joka tapauksessa PVL:ssä syntyi Venäjä-mielisyyttä, mikä tulee esille muun muassa järjestön haluna jakaa RT-median propagandaa omassa internetsisällössään ja osallistumisissa RT-median lähetyksiin. Mielenkiintoiseksi asian tekee se, että syntyneen Venäjä-

---

¹⁸⁹ Youtube, Ruptlyn Pohjoismaista vastarintaliikettä koskevat jaot 1.12.2018 mennessä, <https://www.youtube.com/user/RuptlyTV/search?query=nordic+resistance+movement>.

mielisyyden ansiosta pääoman käytön ei edes tarvitse olla erikseen suunniteltua tai toteutettua.

Riittää, että vastarintaliike on vapaaehtoisesti ottanut RT-median sisällön niin sanotusti ”omakseen” ja levittää oma-aloitteisesti Venäjän hallinnon propagandaa eteenpäin.

6.2 Minne Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys kohdistuu?

Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Ruotsin osaston edelleen jakaman propagandan levikkiä voidaan hahmottaa suuntaa antavasti muun muassa vastarintaliikkeen antaman tiedon perusteella, joka on vuodelta 2018. Tällöin heidän nordfront.se-sivustollaan on ilmoitettu käyneen kuukausittain noin 300 000 eri vierailijaa.¹⁹⁰ Ulkopuolista arviota vierailijoiden määrästä ei ole ja lisäksi on teknisesti mahdollista, että yksittäisiksi vierailijoiksi on tulkittu toistuvia vierailuja. Kuitenkin tässä tutkimuksessa on havaittu, että RT-median rooli tärkeänä uutislähteenä vastarintaliikkeelle on kasvanut koko ajan aiempien keskeisten lähteiden kustannuksella (Taulukko 2). Kysymys kuuluukin, minne Pohjoismaisen vastarintaliikkeen jakama RT-median propaganda kohdistuu yhteiskunnassa?

Tutkimuksen alussa *Käsitteet*-osiossa on määritelty, että sisäisellä vakaudella tarkoitetaan valtion sisäisiä oloja, jotka näkyvät valtion toimintakykynä suhteessa kansalaisiin, ympäröiviin valtioihin ja kansainvälisiin instituutioihin. Mikäli esimerkiksi turvattomuus tai rikollisuus lisääntyvät, niin tällöin valtion toimintakyky on laskenut yleisen järjestyksen ja turvallisuuden osalta. Kuitenkin esimerkiksi Ruotsin kaltaisen valtion voidaan ajatella hallitsevan hyvin oman maansa vakautta, sillä Ruotsi sijoittuu muun muassa vakaimpien maiden vertailussa sijalle yhdeksän.¹⁹¹ Vakauden määritelmässä vakauteen vaikuttavina tekijöinä ovat muun muassa julkisten palveluiden järjestäminen, valtion fyysisen kontrollin monopoli, jonka tulee noudattaa lainsäädäntöä,

---

¹⁹⁰ Pohjoismainen Vastarintaliike, Nytt veckorekord för Nordfront!, 29.1.2018, <https://www.nordfront.se/nytt-veckorekord-nordfront.smr>. Tallennettu 14.12.2018

¹⁹¹ The Fund for Peace, Indeksit, <http://fundforpeace.org/fsi/category/analysis/fragile-states-index-2018-analysis/>. Tallennettu 21.2.2019.

oikeusjärjestelmän toiminta ja tähän liittyen perus- ja ihmisoikeudet, valtion talouden tila, väestöryhmien väliset konfliktit ja rikollisuus.¹⁹²

Bourdieuun kenttäteoriaa soveltaen sisäinen vakaus on oma kenttensä, jossa valtiolla tulee olla monopoli ja valtion toiminnan tulee puolestaan perustua laillisuuteen sekä perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Sisäisen vakauden kenttä puolestaan muodostuu useista alakentistä, joita ovat edellä mainitut osa-alueet kuten väestöryhmien väliset konfliktit ja rikollisuus. Sisäisen vakauden kenttään puolestaan vaikuttaa se, mitä alakentissä tapahtuu. Mikäli esimerkiksi väestöryhmien väliset konfliktit lisääntyvät, niin sillä on vaikutusta alakentän vakauden lisäksi myös koko vakauden kenttään, sillä yhden alakentän vakauden lasku laskee yhteismitallista vakautta.¹⁹³ Pohjoismainen vastarintaliike kuuluukin sisäisen vakauden kenttään seuraavin perustein.

Pohjoismaisen vastarintaliikkeen kuulumista sisäisen vakauden kenttään voidaan perustella useiden eri lähteiden kautta, joita tässä tutkimuksessa on käsitelty. Järjestön kenttää voidaan hahmottaa viranomaislausuntojen kautta ja toisaalta sen oman toiminnan kautta, jota tässä tutkimuksessa on käsitelty luvuissa *Toiminta* ja *Ideologia*. Näiden lukujen perusteella on myös muodostettu kuvaus Pohjoismaisen vastarintaliikkeen habituksesta, jota käsiteltiin luvussa viisi. Yleisesti habituksen pääpiirteet ovat ruotsalaisen ja pohjoismaisten yhteiskuntien vastaiset eli liberaalin demokratian vastaiset.

Vastarintaliikkeen toiminta organisaationa ja sen jäsenten toiminta yksilöinä ovat olleet siis omiaan edesauttamaan erityisesti ruotsalaisen yhteiskunnan vakauden vähenemistä. Tämä käy ilmi *Toiminta*-luvusta, jossa käsitellään järjestön jäsenten väkivaltahistoriaa, väkivaltaisia

---

¹⁹² Katso edellä tämän tutkimuksen määritelmä käsitteestä ”sisäinen vakaus”.

¹⁹³ Katso edellä: *Metodi*.

mielenilmauksia, ampuma-aserikoksia ja Göteborgin pommi-iskua, jossa järjestön jäsenet toteuttivat usean pommi-iskun sarjan maahanmuuttajia vastaan sen jälkeen, kun he olivat saaneet aseellista koulutusta Venäjällä. Toisaalta esimerkiksi Ruotsin turvallisuuspoliisi on julkaissut vuosien 2016-2018 ajalta terrorismin uhka-arvioita, joissa jokaisessa on arvioitu myös väkivaltaisen äärioikeiston ja -vasemmiston toimintaa. Uhka-arvioissa kaikkina vuosina merkittävimmän uhan yhteiskunnalle muodostaa islamistinen terrorismi, jonka uhkataso on ollut 3 asteikolla 1 (matalin) – 5 (korkein). Ääriliikkeiden, joihin myös PVL kuuluu, aiheuttaman poliittisen terrorismin uhka-arvio on puolestaan ollut näinä aikoina 2. Uhka-arviossa ei suoraan käsitellä uusnatsismia tai Pohjoismaista vastarintaliikettä nimellä mainiten. Toisaalta käsitellyt aiheet ja kuvaukset sopivat hyvin vastarintaliikkeeseen: esimerkiksi vuoden 2018 arviossa mainitaan muun muassa oikeudenkäynti Göteborgin pommi-iskuista. Lisäksi on syytä huomauttaa, että arviossa määritellään terrorismin uhkaa, ei esimerkiksi propagandan tai vähäisemmän väkivallan aiheuttamaa haittaa yhteiskunnalle.¹⁹⁴

Vuotta 2018 koskevassa arviossa nostetaan esille erikseen Ruotsin tulevat parlamenttivaalit, joihin liittyen arvioidaan, että äärioikeiston merkittävimpana tavoitteena on mielipidevaikuttaminen ja toisaalta, että väkivallasta pidättäydytään järjestötasolla. Mielipidevaikuttamisella varmasti viitattiin muun muassa Pohjoismaisen vastarintaliikkeen mahdolliseen osallistumiseen Almedalenin politiikkaviikolle, joka myös toteutui, kun järjestön jäsenet lehtitietojen mukaan aiheuttivat häiriöitä ja toisaalta saivat samalla paljon mediahuomiota. Ruotsin turvallisuuspoliisin arviossa tuodaan sen lisäksi esille, että järjestöissä on toimijoita, jotka kannattavat myös väkivallan käyttöä. Tähän liittyen arviossa mainitaan, että äärioikeiston osalta on mahdollista, että järjestön ideologiasta inspiroitunut yksilö tai pienryhmä toteuttaa väkivaltaisen teon, joka voidaan luokitella terroristiseksi

---

¹⁹⁴ Säkerhetspolisens, *Bedömning av terrorhotet mot Sverige* -asiakirjat kokonaisuudessaan vuosilta 2016, 2017 ja 2018.

rikokseksi.¹⁹⁵ Lisäksi PVL:n luonnetta sisäisen vakauden heikentäjänä kuvaa Suomen korkeimman oikeuden päätös lakkauttaa järjestön Suomen osasto. Päätöksessä mainittiin muun muassa väkivallan käyttö osana yhdistystoimintaa.¹⁹⁶ Edellä esitetyn perusteella järjestön toiminta on osa sisäisen vakauden kenttää.

Sisäinen vakaus on kenttä, jossa Pohjoismainen vastarintaliike toimii. Kuitenkin sisäisen vakauden kenttä sisältää useita alakenttiä. Alakenttien osalta vastarintaliike on asetettu tässä tutkimuksessa väkivaltaisen äärioikeiston alakenttään. Tämän kentän käyttäminen ei ole ongelmatonta, sillä vastarintaliike mieltää itsensä kansallissosialistiseksi, ei äärioikeistolaiseksi liikkeeksi. Samoin todetaan myös Turun hovioikeuden asiantuntijalausunnossa.¹⁹⁷ Kuitenkin esimerkiksi Ruotsin turvallisuuspoliisi käsittelee uhka-arvioissaan Pohjoismaista vastarintaliikettä väkivaltaisen äärioikeiston käsitteen alaisena äärioikeiston ollessa yläkäsitteenä.¹⁹⁸ Toinen ongelma liittyy siihen, että mikäli PVL toimii äärioikeiston kentässä, niin tällöin habituksen tulisi vastata koko äärioikeiston kenttää. Tätä vastaavuutta ei ole kuitenkaan systemaattisesti tutkittu. Helpointa olisi siis käyttää kansallissosialismin tai uusnatsismin kenttää, jotka ovat tarkkoja kuvauksia. Kuitenkin väkivaltaisen äärioikeiston kentän käyttöä tukevat monet perusteet. Äärioikeisto on yleiskäsite ja otsikko, joka sisältää myös uusnatsistiset järjestöt, kuten esimerkiksi Ruotsin turvallisuuspoliisin uhka-arviossa ja Suomen sisäasiainministeriön väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsauksessa on määritelty. Lisäksi väkivaltaisuuden vaatimus rajaa muuta äärioikeistoa alakentän ulkopuolelle eli esimerkiksi äärioikeistolaiset puolueet tai liikkeet, jotka eivät toiminnassaan käytä väkivaltaa jäävät alakentän ulkopuolelle. Väkivaltaisuuden vaatimuksen takia PVL:N osuus nousee alakentässä,

---

¹⁹⁵ Säkerhetspolisens, Bedömning av terrorhotet mot Sverige -asiakirjat kokonaisuudessaan vuosilta 2016, 2017 ja 2018. Savon sanomat, Tutkija: Pohjoismainen vastarintaliike onnistui mediapelissä Almedalenin politiikkaviikolla, 7.7.2018, <https://www.savonsanomat.fi/ulkomaat/Tutkija-Pohjoismainen-vastarintaliike-onnistui-mediapeliss%C3%A4-Almedalenin-politiikkaviikolla/1223612>. Tallennettu 21.2.2019.

¹⁹⁶ Korkein oikeus, 22.9.2020, <https://korkeinoikeus.fi/fi/index/ajankohtaista/tiedotteet/2020/pohjoismainenvastarintaliike-yhdistyslakkautettava.html>. Tallennettu 16.10.2020.

¹⁹⁷ Turun hovioikeus, sivu 33 ja Pohjoismainen Vastarintaliike, Vastarintaliikkeen poliittinen manifesti, <https://www.vastarinta.com/Vastarintaliike/Vastarintaliikkeen-poliittinen-manifesti>. Tallennettu 14.12.2018.

¹⁹⁸ Säkerhetspolisens, Bedömning av terrorhotet mot Sverige 2018, sivu 3.

koska esimerkiksi Ruotsin turvallisuuspoliisin uhka-arvioiden konkreettiset tapaukset koskevat vastarintaliikettä. Järjestön rooli on uhka-arvioiden perusteella merkittävä väkivaltaisen äärioikeiston kentässä.¹⁹⁹ Toisaalta, koska kaikkien väkivaltaiseen äärioikeistoon kuuluvien toimijoiden edellytyksenä on väkivalta ja jo käsitteestäkin ”äärioikeisto” juontuu tietty ideologinen samankaltaisuus, niin on todennäköistä, että koko alakentässä on melko samankaltainen habitus. Ideologista samankaltaisuutta edustavat Ruotsin turvallisuuspoliisin uhka-arvioiden perusteella muukalaisvihamielisyys ja valkoisen ylivallan kannattaminen. Tämä lähentää edelleen koko väkivaltaisen äärioikeiston habitusta Pohjoismaisen vastarintaliikkeen kanssa, koska nämä teemat koskevat myös vastarintaliikettä. Lisäksi Bourdieun mukaan on mahdollista, että kentän yksilöissä on persoonallisia eroja, vaikka habitus olisikin sama,²⁰⁰ joten näillä perusteilla voidaan alakenttänä pitää väkivaltaista äärioikeistoa, ilman koko ruotsalaisen tai pohjoismaalaisen väkivaltaisen äärioikeiston tutkimista. Kuitenkin huomautuksena mainittakoon, että täsmällisesti tulkittuna väkivaltaisen äärioikeisto tässä tutkimuksessa tarkoittaa Pohjoismaista vastarintaliikettä, joka myös edellä esitellyn aineiston perusteella on merkittävin toimija koko väkivaltaisen äärioikeiston kentässä.

Vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys syntyi, kuten luvussa *Venäjä-mielisyyden muutos* perustellaan, Itä-Ukrainan sodan seurauksena, jolloin Venäjältä välittyi PVL:lle mieluinen vaikutelma ja jota tuki venäläisten äärijärjestöjen kanssa tehty pidempi yhteistyö. Venäjä-mielisyyden johdosta vuodesta 2014 alkaen Pohjoismainen vastarintaliike alkoi kasvavassa määrin käyttää Venäjän hallinnon propagandaa tuottavaa RT-mediaa lähteenä omissa artikkeleissaan. Samalla aiemmin suosittujen ruotsalaisten päivälehtien käyttö uutislähteenä väheni.²⁰¹ RT-mediaan perustuvat PVL:n artikkelit puolestaan leviävät väkivaltaisen äärioikeiston kentässä järjestön nordfront.se-internetsivuston

---

¹⁹⁹ Säkerhetspolisens, *Bedömning av terrorhotet mot Sverige 2018*; Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus, 1/2017, sivu 13; Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus, 1/2018, sivu 19.

²⁰⁰ Bourdieu (1990), sivu 60.

²⁰¹ Katso tämän tutkimuksen Taulukko 2.

kautta, jonka vierailijamäärä järjestön oman ilmoituksen mukaan vuonna 2018 oli noin 300 000 viikoittaista yksilöllistä lukijaa.²⁰² Internetsivuston lukijoiden kautta järjestön jakama Venäjämielinen propaganda kohdistuu sisäisen vakauden kenttään väkivaltaisen äärioikeiston alakentän kautta.

Propagandan vaikutuksia ei tässä tutkimuksessa selvitetty, koska se olisi uuden tutkimuksen laajuinen kysymys. Tutkimuskysymys tällöin olisi esimerkiksi seuraava: Mitä vaikutuksia RT-median tuottamalla ja Pohjoismaisen vastarintaliikkeen jakamalla propagandalla on ruotsalaisessa väkivaltaisessa äärioikeistossa? Vaikutusten arvioinnin sijasta tämän tutkimuksen keskeinen havainto on, että Venäjän hallintoa myötäilevä propaganda on merkittävä osa PVL:n artikkelien lähdeaineistoa ja sitä kautta edelleen jaettuna väkivaltaisen äärioikeiston uutisvirtaa. Venäjämielisyys siis näkyy ulospäin järjestön artikkelien välittämässä maailmankuvassa eli todellisuuskäsityksessä.

---

²⁰² Luku on järjestön omailmoitus. Tietoa ei ole muualta vahvistettu. Pohjoismainen Vastarintaliike, Nytt veckorekord för Nordfront!, 29.1.2018, <https://www.nordfront.se/nytt-veckorekord-nordfront.smr>. Tallennettu 14.12.2018.

7. Johtopäätökset

Tässä tutkimuksen päätösluvussa vastataan tiivistäen tutkimuskysymyksiin, jotka siis olivat:

1. Miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen?
2. Missä Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys näkyy?

Miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen? Tämän tutkimuksen perusteella PVL:llä on ollut venäläisten järjestöjen kanssa yhteistyötä ainakin vuodesta 2012 alkaen, mutta todennäköisesti jo aiemmin.²⁰³ Tästä huolimatta suhtautuminen Venäjän valtionhallintoon ja sen harjoittamaan politiikkaan on ollut hyvin kriittistä aina vuoteen 2014 saakka. Kriitikki on tullut esille selkeimmin kahden teeman kautta, joista ensimmäinen on Venäjän hallinnon myönteiseksi koettu suhde juutalaisiin, mikä vastarintaliikkeen näkökulmasta on ollut erittäin moitittavaa.

Vastarintaliike leimasikin ennen vuotta 2014 sekä Venäjän harjoittaman politiikan että presidentti Putinin hyvin juutalaismyönteiseksi. Toinen kritiikin teema oli Venäjän toimet maassa olevaa äärioikeistoa vastaan. Kuitenkin vuonna 2014 suhtautuminen Venäjään alkoi yhtäkkiä muuttua ja Pohjoismaisessa vastarintaliikkeessä, erityisesti sen Ruotsin osastossa, alkoi esiintyä selvää Venäjä-mielisyyttä. Venäjä-mielisyys tuli esille kahden aikaisemmin kritiikkiä saaneen teeman muutoksessa myönteiseksi sekä uusissa teemoissa. Siinä missä aiemmin Venäjä nähtiin juutalaismyönteisenä, vuoden 2014 aikana tämä käsitys alkoi muuttua ja Venäjä nähtiin juutalaisvastaisena valtiona. Lisäksi Venäjän toimet maassa olevaa äärioikeistoa vastaan eivät saaneet enää kritiikkiä. Tämän lisäksi alkoi esiintyä uusia Venäjä-myönteisiä teemoja. Näitä olivat vastarintaliikkeen esille tuoma käsitys Venäjästä eurooppalaisia arvoja puolustavana maana, joka vastustaa liberaaleja länsieurooppalaisia arvoja. Venäjän sotatoimet Lähi-idässä herättivät myös Pohjoismaisessa vastarintaliikkeessä myönteistä suhtautumista vuodesta 2017 alkaen, koska niiden katsottiin olevan Israelin ja Yhdysvaltojen vastaisia.²⁰⁴

---

²⁰³ Katso tämän tutkimuksen alaluku: *Yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa.*

²⁰⁴ Katso alaluku: *Venäjä-mielisyyden muutos.*

Tässä tutkimuksessa muutoksen syyn on havaittu liittyvän olennaisesti Venäjän toimintaan Itä-Ukrainassa. Venäjän toiminta Itä-Ukrainassa ja Krimillä aiheutti ristiriidan liberaalin Länsi-Euroopan välillä, mikä tuli esille muun muassa Venäjälle asetettujen pakotteiden muodossa. Kuitenkin Pohjoismaisessa vastarintaliikkeessä tämä vastakkainasettelu aiheutti myönteistä suhtautumista, sillä Venäjän toimet edustivat samankaltaista vastakkaisuutta liberaalia Länsi-Eurooppaa ja Euroopan unionia kohtaan, jota PVL myös itse kokee edustavansa. Venäjän toimet myös korostivat riippumattomuutta ja itsenäistä toimintaa Euroopan vastatoimista piittaamatta. Tämä itsenäisyys ja aiemmin mainittu vastakkaisuus vastaavat myös vastarintaliikkeen ominaisuuksia, joita se kokee toteuttavansa omassa toiminnassaan. Näiden lisäksi Venäjän sotilaallinen toiminta loi Pohjoismaisessa vastarintaliikkeessä Venäjä-mielisyyttä. Järjestön toiminnassa militanttius on yhtä keskeistä kuin juutalaisvastaisuus ideologiassa, jolloin sodankäynti vastaa järjestön kamppailuun perustuvaa maailmankuvaa.²⁰⁵

Toisaalta Venäjä-mielisyyttä edisti myös Pohjoismaisen vastarintaliikkeen yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa. Ukrainan sodan myötä venäläinen äärioikeisto varustautui jalkaväen aseineen, harjoitteli sodankäyntiä ja osallistui ideologiansa mukaisesti sotaan Itä-Ukrainassa.²⁰⁶ Tätä voidaan pitää Venäjä-mielisyyttä edistävänä asiana,²⁰⁷ sillä järjestöjen mahdollisuus osallistua sotaan ideologian mukaisesti oli mahdollista nimenomaan Venäjällä, kun taas vastaava toiminta Ruotsissa tai Länsi-Euroopassa ei olisi ollut mahdollista. Voidaan siis päätellä, että Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen Itä-Ukrainan sodan myötä, koska Venäjän toimet sodassa vastasivat järjestön arvostamia ja ihailtavia piirteitä sekä järjestön maailmankuvaa. Venäjä-mielisyyden kehittymistä puolestaan tuki yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa.

---

²⁰⁵ Katso luku: *Miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen?*, ja alaluku: *Metodi*.

²⁰⁶ Katso alaluku: *Yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa*.

²⁰⁷ Katso luku: *Miksi Pohjoismaisesta vastarintaliikkeestä tuli Venäjä-mielinen?*, ja alaluku: *Metodi*.

Missä Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys näkyy? PVL:n Venäjä-suhtautumisessa tapahtuu silmiinpistävä muutos Itä-Ukrainan sodasta alkaen eli vuodesta 2014. Uusi Venäjä-mielisyys tulee esille järjestössä sekä sisäisesti että ulkoisesti. Järjestön sisällä Venäjä-mielisyys tulee esille artikkeleiden muuttumisena selkeän Venäjä-mieliseksi. Siinä missä Venäjä miellettiin aiemmin juutalaismyönteiseksi valtioksi, niin muutoksen myötä Venäjä nähdäänkin juutalaisvastaisena. Samoin Venäjän hallintoa ei kritisoida enää maassa olevan äärioikeiston sortamisesta. Uutena teemana puolestaan Venäjä nähdään Euroopan kulttuurin suojelijana ja Venäjän sotatoimet Lähi-idässä koetaan tärkeiksi, sillä ne mielletään Israelin ja Yhdysvaltojen vastaisina.

Tämän lisäksi PVL:n uusi muuttunut Venäjä-mielisyys tulee esille myös Venäjän hallinnon propagandaa jakavan RT-median käytön kasvuna, joka tapahtuu aiemmin suosittujen lähteiden kustannuksella. Aiemmin suosittuja lähteitä olivat muun muassa ruotsalaiset päivälehdet. Huomautuksena mainittakoon, että RT-median käytön määriin liittyen tässä tutkimuksessa tarkasteltiin Pohjoismaisen vastarintaliikkeen merkittävimmän osaston eli Ruotsin osaston nordfront.se-sivustoa. RT-median käytön lisäksi PVL on osallistunut myös vähäisissä määrin RT-median propagandatuotantoon. Tämä tapahtui Ruotsin parlamenttivaalien alla, jolloin vastarintaliikkeen edustajaa haastateltiin järjestön mielenosoituksen yhteydessä. Mielenosoituksesta yhdessä järjestön haastattelun kanssa Ruotsista muodostui kuva sekasortoisena maana. Tätä kuvaa levitettiin vaalien yhteydessä Ruotsin ulkopuolelle.²⁰⁸ Pohjoismainen vastarintaliikkeen suhtautuminen siis muuttuu vuosien 2014–2015 aikana Venäjän hallintoa kohtaan myötämieliseksi ja toisaalta järjestö jakaa RT-median tuottamaa Venäjän hallinnon propagandaa eteenpäin omilla sivuillaan uutislinkkeinä sekä käyttää propagandaa artikkeliensa lähteinä.²⁰⁹

---

²⁰⁸ Katso alaluku: *Propagandan edelleen jakaminen*.

²⁰⁹ Katso alaluku: *Propagandan edelleen jakaminen*.

Internetissä tapahtuvan julkaisutoiminnan lisäksi PVL:n muu toiminta näkyy ja kohdistuu myös järjestön ulkopuolelle. Tämä on tullut esille tässä tutkimuksessa väkivaltaa sisältävinä mielenilmauksina, jäsenten väkivaltarikoksissa, ampuma-aserikoksissa ja Göteborgissa tapahtuneissa pommi-iskuissa, joita edelsi aseellisen koulutuksen saaminen Venäjällä.²¹⁰ Tästä toiminnan väkivaltaisuudesta ja ideologian luonteesta johtuen Pohjoismainen vastarintaliike on liitetty osaksi väkivaltaista äärioikeistoa. Järjestön ja väkivaltaisen äärioikeiston toiminta puolestaan vaikuttaa valtion sisäiseen vakauteen, jolla tarkoitetaan valtion sisäisiä oloja, jotka näkyvät valtion toimintakykyinä suhteessa kansalaisiin esimerkiksi järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitona. Toisaalta sisäisellä vakaudella tarkoitetaan myös yhteiskunnallisia oloja, joihin vaikuttavat muun muassa väestöryhmien väliset suhteet ja turvallisuuden tunne arjessa.²¹¹ Tähän liittyen PVL:n ideologian osalta esimerkiksi juutalaisvastaisen ja muita väestöryhmiä loukkaavan materiaalin levittäminen edistää väestöryhmien välisiä konflikteja ja saattaa aiheuttaa myös turvattomuuden tunnetta. Toiminnan osalta väkivaltaiset mielenilmaukset, väkivaltarikokset ja pommi-iskut ovat omiaan heikentämään yleistä turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta.²¹² Pohjoismainen vastarintaliike on siis osa väkivaltaista äärioikeistoa, jonka toiminta heikentää sisäistä vakautta ja kohdistuu siten myös järjestön ulkopuolelle välitetyn ideologian ja väkivaltaisen toiminnan muodossa.

Toisin sanoen PVL:n internetsivuillaan tuottama sekä edelleen jakama aineisto sisältää väkivaltaisen äärioikeiston ideologian kanssa sopusoinnussa olevaa materiaalia, josta järjestön jäsen tai ideologian kannattaja saa vahvistusta omalle ideologialleen. Sivustoilla olevien artikkelien lähteenä puolestaan on enenevässä määrin ollut Venäjän hallinnon propagandaa jakavan RT-median sisältöä ja sivusto on ylipäätään selkeän Venäjä-mielinen vuosista 2014–2015 eteenpäin.²¹³

---

²¹⁰ Katso alaluku: *Yhteistyö venäläisen äärioikeiston kanssa.*

²¹¹ Katso alaluku: *Käsitteet.*

²¹² Katso alaluvut: *Ideologia ja Väkivallan rooli toiminnassa.*

²¹³ Katso alaluku: *Venäjä-mielisyyden muutos.*

Uutissisällön propaganda suuntautuukin väkivaltaiseen äärioikeistoon vastarintaliikkeen edelleen jakamana. Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyys siis näkyy järjestön sisällä RT-median käyttämisenä uutislähteenä sekä julkaisutoiminnan Venäjä-mielisyytenä. Ulospäin Venäjä-mielisyys tulee esille oma-aloitteisena RT-median tuottaman propagandan jakamisena eteenpäin väkivaltaiselle äärioikeistolle, jonka toiminnan luonne on valtion sisäisen vakauden vastainen.

Yhteenvedona tutkimuskysymyksiin liittyen havaittiin, että Pohjoismaisen vastarintaliikkeen Venäjä-mielisyyden synnytti Itä-Ukrainan sota. Tämä johtui siitä, että Venäjän päättäväiset sotatoimet liberaalin Euroopan asettamien pakotteiden ahdistamana edustivat järjestön maailmankuvaa ja kaikkea sitä, mitä PVL itse ihailee ja kokee edustavansa eli muun muassa militanttiutta ja vastakkaisuutta ympäröivää liberaalia yhteiskuntaa kohtaan. Tämä Venäjä-mielisyys tuli esille järjestön sisällä muuttuneena myönteisenä suhtautumisena Venäjän hallintoon ja käyttämällä yhä enemmän uutislähteenä Venäjän propagandaa levittävää RT-mediaa.

Vastarintaliikkeen jakamat RT-median uutislinkit ja uutisten pohjalta koostetut artikkelit kohdistuvat järjestön kannattajiin ja jäseniin, jotka ovat osa väkivaltaista äärioikeistoa ja jonka toiminta ja tavoitteet näkyvät väkivaltarikollisuutena, väkivaltaisina mielenilmauksina ja vastakkainasetteluna eri etnistä taustaa olevia kohtaan. Tämän seurauksena Venäjä-mielisyys välittyy ulospäin järjestön artikkelien luomassa maailmankuvassa eli todellisuuskäsityksessä. Tällöin Pohjoismaisen vastarintaliikkeen kanssa saman ideologian sisäistänyt lukija ymmärtää ja tulkitsee maailmaa Venäjän hallinnon propagandan kautta.

Lähteet:

Kirjallisuus

- Anttila ym. (2016) Artikkelit teoksessa Kesseli, Pasi (toim.): Venäjän asevoimat muutoksessa - kohti 2030 lukua. Maanpuolustuskorkeakoulu, Julkaisusarja 1 : Tutkimuksia nro 5. Maanpuolustuskorkeakoulu, Helsinki 2016.
- Kiianlinna ym. (2016) Anttila, Matti; Hollanti, Juha; Metsi, Mika; Paavola Oskari, Ruisniemi, Jani; Rantapelkonen (2016) Toivanen, Asko: VENÄJÄN MAAVOIMIEN YLEISET KEHITYSNÄKYMÄT
- Tiittanen ym. (2016) Kiianlinna, Lauri; Inkinen, Pertti: UKRAINAN SOTA 2014-2015.
- Uotinen ym. (2016) Rantapelkonen, Jari: OPERAATIOTAIDOLLINEN KATSAUS VENÄLÄISEEN INFORMAATIOSODANKÄYNTIIN.
- Tiittanen, Tommi; Tirkkonen Tomi: VENÄJÄN VIRANOMAISYHTEISTYÖ VENÄJÄN FEDERAATION RAJAVARTIOPALVELUN NÄKÖKULMASTA.
- Uotinen, Marko; Alesmaa, Kimmo; Hartikainen, Riku; Kajava, Riku; Ruotsalainen, Kimmo, Sirniö, Kimmo; Takamaa, Taru: VENÄLÄISESTÄ SOTILASJOHTAMISESTA - JOHTOSUHTEET JA ORGANISAATIOMUUTOKSET 2000-LUVULLA.

Tämä usean kirjoittajan teos on järjestetty luetteloon aakkosjärjestyksessä ensimmäisenä Anttila ym. (2016) mukaan.

Bourdieu (1986), (1990), (1996) Bourdieu, Pierre (1986): The Forms of Capital, artikkeli teoksessa Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education. Greenwood Press. New York, Westport Connecticut, London, 1986.

Bourdieu, Pierre (1990): The logic of practice. Standfrod University Press. Stanford California 1990.

Bourdieu, Pierre (1996): On Television. The New Press. New York 1996.

Bourdieu ja Wacquant (1992) Bourdieu, Pierre; Wacquant Loic J.D.: An Invitation to Reflexive Sociology (1992). Polity Press, Cambridge 1992.

Hyrkkänen (2002) Hyrkkänen, Markku: Aatehistorian mieli. Vastapaino, Tampere 2002.

Rodney (2005) Benson, Rodney; Neveu Erik (toim.): Bourdieu and the Journalistic Field. Polity Press, Cambridge 2005.

Tamminen (2015) Tamminen Tapio: Kansankodin pimeämpi puoli, Atena, Jyväskylä 2015.

Viranomaisasiakirjat

Göteborgs Tingsrätt	Göteborgs Tingsrätt: Målnro B 618-17, aktibil 207. Antopäivä 9.6.2017.
Tingsrätt	Göteborgs Tingsrätt: Målnro B 618-17, aktibil 208. Antopäivä 9.6.2017. Göteborgs Tingsrätt: Målnro B 618-17, aktibil 209. Antopäivä 9.6.2017. Göteborgs Tingsrätt: Målnro B 618-17, aktibil 274. Antopäivä 26.6.2017.
Euroopan parlamentin mietintö A8-0290/2016	Euroopan parlamentin mietintö A8-0290/2016. EU:n strategisesta viestinnästä kolmansien osapuolten levittämän EU:n vastaisen propagandan torjumiseksi (2016/2030(INI)).
Euroopan unionin virallinen lehti	Euroopan unionin virallinen lehti. NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2015/240, annettu 9 päivänä helmikuuta 2015, Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 täytäntöönpanosta.
Hyvä elämä - turvallinen arki	Hyvä elämä - turvallinen arki, Valtioneuvoston periaatepäätös sisäisen turvallisuuden strategiasta 5.10.2017. Sisäministeriön julkaisu 15/2017. Julkaistu sähköisenä: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80782/sisaisen-turvallisuuden-strategia-verkko.pdf ,
Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus	Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/2017. SISÄMINISTERIÖN JULKAISU 3/2017. Sisäministeriö, Helsinki 2017. Väkivaltaisen ekstremismin tilannekatsaus 1/2018. SISÄMINISTERIÖN JULKAISU 13/2018. Sisäministeriö, Helsinki 2018.

Säkerhets-
polisen

Ruotsin turvallisuuspoliisin julkisia asiakirjoja:
Säkerhetspolisens, Årsbok 2015
Säkerhetspolisens, Årsbok 2017
Säkerhetspolisens, Bedömning av terrorhotet mot Sverige 2016
Säkerhetspolisens, Bedömning av terrorhotet mot Sverige 2017
Säkerhetspolisens, Bedömning av terrorhotet mot Sverige 2018
www.sakerhetspolisens.se

Turun hovioikeus Turun hovioikeus, tuomio nro 777, diaarinumero S 18/17, antopäivä 28.9.2018.

Tutkimukset ja artikkelit

- Caiani (2017) Caiani, Manuela: Radical right-wing movements: Who, when, how and why? Sociopedia.isa, 2017.
<http://www.sagepub.net/isa/resources/pdf/RadicalRightMovements.pdf>
- Colliver ym. (2018) Colliver, Chloe; Pomerantsev, Peter; Applebaum, Anne; Birdwell Jonathan: Smearing Sweden International Influence Campaigns in the 2018 Swedish Election. Institute of Global Affairs. London 2018.
- Hybridisodan-
käynnin
käsitteestä. Hybridisodankäynnin käsitteestä. Puolustusvoimien tutkimuslaitos, Tutkimuskatsaus 01 - 2015. Julkaistu sähköisenä:
https://puolustusvoimat.fi/documents/1951253/2815786/PVTUTKL_TUTKIMUSKATSAUS_2015_1.pdf/a3742642-42ff-4644-ab8f-6eba7cd56a6e/PVTUTKL_TUTKIMUSKATSAUS_2015_1.pdf.pdf
- Laine (2015) Laine, Veera: MANAGED NATIONALISM, Contemporary Russian Nationalistic Movements (2015). Ulkopoliittinen Instituutti, Fii Working Paper Augusta 2015, Helsinki 2015.
- Martikainen ym. (2016) Martikainen, Toivo; Pynnöniemi, Katri; Saari Sinikukka: NEIGHBOURING AN UNPREDICTABLE RUSSIA, Implications for Finland. Finnish Foreign Policy Papers, Ulkopoliittinen instituutti, Helsinki 2016
- Mikkola ym. (2018) Mikkola, Harri; Aaltola, Mika; Wigell, Mikael; Juntunen, Tapio; Vihma, Antto: HYBRIDIVAIKUTTAMINEN JA DEMOKRATIAN RESILIENTSI, ULKOISEN HÄIRINNÄN MAHDOLLISUUDET JA TORJUNTAKYKY LIBERAALISSA DEMOKRATIOISSA. FIIA Report, toukokuu 2018/55. Ulkopoliittinen instituutti, Helsinki 2018.

- Renz ja Smith (2016) Renz, Bettina; Smith Hanna: Russia and Hybrid warfare - Going beyond the label. Helsingin yliopisto, Aleksanteri Instituutti, Kikimora Publications. Helsinki 2016.
- Sallamaa (2018) Sallamaa, Daniel: Ulkoparlamentaarin äärioikeistoliikkeitä ja maahanmuuttovastaisuus 2010-luvun Suomessa. Äärioikeisto 2010-luvun Suomessa (SFÄÄRI) -tutkimusprojektin raportti. Valtiotieteellisen tiedekunnan julkaisuja 97 (2018), Helsinki 2018.
- Orttung ym. (2018) Orttung, Robert W.; Nelson Elizabeth: Russia Today's strategy and effectiveness on YouTube. <https://doi.org/10.1080/1060586X.2018.1531650>. Routledge, Online 2018.
- Pynnönniemi ja Racz (2016) Pynnönniemi Katri; Racz Andras: Fog of Falsehood. Russian Strategy of Deception and the Conflict in Ukraine. Ulkopoliittisen instituutin julkaisu, Helsinki 2016.
- Wood (2016) Wood Allen: Propaganda and Democracy, artikkeli teoksessa Theoria. University of the Basque Country and the Center for Analysis, Logic, and Legal Informatics. Madrid, 2016.
- Yudina ja Alperovich (2016) Yudina, Natalia; Alperovich, Vera (2016): The Ultra-Right Movement under Pressure: Xenophobia and Radical Nationalism in Russia, and Efforts to Counteract Them in 2015. Sova Center, Moscow 2016. <https://www.sova-center.ru/en/xenophobia/reports-analyses/2016/04/d34247/>

Internetlähteet

- BBC BBC, hakusivusto, <https://www.bbc.co.uk/search?q=sova+center>.
Tallennettu 21.2.2019.
- Britannica Käsite: propaganda, 21.10.2020
- Academic <https://academic-eb-com.ezproxy.utu.fi/levels/collegiate/article/propaganda/109443>. Tallennettu 21.10.2020.
- Aftonbladet Erik Nilsen - mest aktive naziledaren, 30.11.1999
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/9911/30/nazi/nazi6.html>

Säpo-råd mot nazister, 26.11.2003,
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/xRgVdR/sapo-rad-mot-nazister>
Kaikki sivut tallennettu 21.2.2019.
- Atena kustannus Atena kustannus, 7.5.2019, <https://atena.fi/atena>. Tallennettu 7.5.2019.
- Daily News Hungary Prosecutor's office presses charges against Hungarian National Front, 12.3.2018,
<https://dailynewshungary.com/prosecutors-office-presses-charges-hungarian-national-front/>.
Tallennettu 21.2.2019.
- Expressen Här är mördaren Rami Joukanen mitt i Almedalen, 8.7.2018,
<https://www.expressen.se/nyheter/almedalen/har-ar-mordaren-rami-joukanen-mitt-i-almedalen/>

Razzia mot nazi-armé, 26.11.2003, <https://www.expressen.se/nyheter/razzia-mot-nazi-arme/>

Kaikki sivut tallennettu 21.2.2019.

Google

Haettu kuva-aineistoa Pohjoismaisen vastarintaliikkeen varustautumisesta mielenilmauksiin google.se-sivustolta mm. hakusanalla *motståndsrörelsen demonstration site:svt.se*

Haettu tietoja SOVA-keskuksen julkaisujen käytöstä: google.com site-hakukomento *sova center site:europarl.europa.eu* ja *sova center site:theguardian.com*.

Kaikki sivut tallennettu 21.2.2019.

Hovrätten för

Hovrätten för Västra Sverige

Västra Sverige

Tuomion lehdistötiedote liittyen pommi-iskuihin, 22.9.2017, <http://www.vastrahovratten.domstol.se/Om-hovratten-/Nyheter-och-pressmeddelanden/Hovratten-meddelar-dom-i-malet-angaende-tre-bombattentat-i-Goteborg-under-vintern-201617>

Tallennettu 21.2.2019.

Iltalehti

Uusnatseja Venäjältä kutsutaan Suomeen: ”Joulukuun 6. päivä, kaikki kansallismieliset, tervetuloa!”, 16.11.2017,

<https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/201711162200539315>

Tallennettu 21.2.2019.

Iltasanomat

Onko tässä Venäjän todellinen suunnitelma? He ovat Putinin salaiset kaverit Euroopassa, 12.12.2014, <https://www.is.fi/ulkomaat/art-2000000848379.html>.

Tallennettu 22.2.2019.

- Index Russian diplomats exercised with Hungarian cop killer's far-right gang,
28.10.2016,
https://index.hu/english/2016/10/28/russian_diplomats_exercised_with_hungarian_cop_killer_s_far-right_gang/.
Tallennettu 21.2.2019.
- Kielitoimisto Kielitoimisto, -mielinen, 20.10.2020,
<https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/-mielinen?source=suggestion>.
Tallennettu 20.10.2020
- Korkein oikeus Korkein oikeus, 22.9.2020,
<https://korkeinoikeus.fi/fi/index/ajankohtaista/tiedotteet/2020/pohjoismaainenvastarintaliike-yhdistyslakkautettava.html>. Tallennettu 16.10.2020
- MTV MTV, Venäjä tukee Euroopan ääriliikkeitä oikealta ja vasemmalta, 17.3.2015,
<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/venaja-tukee-euroopan-aariliikkeitä-oikealta-ja-vasemmalta/4914244>. Tallennettu 22.2.2019.
- NRK Nå marsjerer de i gatene igjen, 27.2.2017, <https://www.nrk.no/dokumentar/xl/na-marsjerer-de-i-gatene-igjen-1.13394305>.
Tallennettu 21.2.2019.
- Nordisk Styrka Om Nordisk Styrka, <https://nordiskstyrka.org/om-nordisk-styrka/>. Tallennettu 26.1.2021.
- Oxford Bibliographies <http://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199756384/obo-9780199756384-0083.xml>.

Tallennettu 22.2.2019.

Russian Institute <https://en.riss.ru/>.

for Strategic Tallennettu 19.3.2019.

Studies

Sisäministeriö Sisäministeriö, Sisäisen turvallisuuden portaali,

<https://sisainturvallisuus.fi/yhteiskuntarauha-ja-vakaus>. Tallennettu 19.3.2019.

Pohjoismainen AfD:s toppkandidat: Lesbisk och f.d. Goldman Sachs-anställd, 11.5.2017,

Vastarintaliike <https://www.nordfront.se/afds-toppkandidat-lesbisk-och-f-d-goldman-sachs-anstalld.smr>.

Norjan osasto,

frihetskamp.net Ännu en homosexmarsch får avslag i Ryssland, 6.7.2012,

Ruotsin osasto, <https://www.nordfront.se/annu-en-homosexmarsch-far-avslag-i-ryssland.smr>.

nordfront.se

Aktivistipäivät 2018, 11.6.2018, <https://www.nordfront.dk/aktivistdagene-2018>.

Suomen osasto, Antti Niemen Helsingissä pitämä puhe, 24.10.2018,

vastarinta.com <https://www.vastarinta.com/antti-niemen-helsingissa-pitama-puhe>.

Tanskan osasto, Artikkeleita kamppailusta,

nordfront.dk <https://www.nordfront.se/page/1?s=Kampsportstr%C3%A4ning>.

Artikkeleita kamppailusta,

<https://www.vastarinta.com/Vastarintaliike/taisteluraportit>.

Efter den lyckade badhusaktionen: ”Näste 2 kommer genomföra flera liknande aktioner!”, 15.2.2016, <https://www.nordfront.se/efter-den-lyckade-badhusaktionen-naste-2-kommer-genomfora-fler-liknande-aktioner.smr>.

Folkets Marsch 2006, 6.6.2006, <https://www.nordfront.se/folkets-marsch-2006.smr>.

Frost i Budapest, 19.2.2012, <https://www.nordfront.se/frost-i-budapest.smr>.

George Soros hetsar till krig mot Ryssland, 26.10.2014, <https://nordfront.se/george-soros-hetsar-till-krig-mot-ryssland.smr>

Henrik Pihlström och Robert Eklund får diplom från Ryssland, 17.9.2012, <https://www.nordfront.se/henrik-pihstrom-och-robert-eklund-far-diplom-fran-ryssland.smr>.

International Conservative Forum, 25.3.2015, <https://www.nordfront.se/international-conservative-forum.smr>.

Intervju med ungerska MNA, 28.1.2012, <https://www.nordfront.se/intervju-med-ungerska-mna.smr>.

Intervju med en ukrainsk revolutionär, 26.1.2014, <https://www.nordfront.se/intervju-med-en-ukrainsk-revolutionar.smr>.

Judisk mediemogul: ”Judar flyr Ryssland på grund av Putin”, 6.7.2015, <https://nordfront.se/judisk-mediemogul-judar-flyr-ryssland-pa-grund-av-putin.smr>.

Klas Lund, <https://www.nordfront.se/author/klas-lund>.

Kiev kan lära mycket av Israel, 7.6.2014, <https://www.nordfront.se/kiev-kan-lara-mycket-av-israel.smr>.

Med MNA i Ungern, 21.8.2013, <https://www.nordfront.se/sommarovning-i-ungern.smr>.

Miksi Vastarintaliike eikä Perussuomalaiset? 16.5.2014,
<https://www.vastarinta.com/miksi-Vastarintaliike-eika-perussuomalaiset>.

Motståndsrörelsen i Ryssland, 22.3.2015,
<https://www.nordfront.se/motstandsrorelsen-ryssland.smr>.

Möt Roman Abramovich - juden som tillsatte Putin 24.2.2014,
<https://www.nordfront.se/putin- visar- fortsatt- stod- for- den- ukrainska- befolkningen.smr>.

Möte om asylboende i Dalarna, 14.10.2013, <https://www.nordfront.se/mote-om-asylboende-i-dalarna.smr>.

Myten Vladimir Putin 8.2.2012, <https://www.nordfront.se/myten-vladimir-putin.smr>.

Nordendagarna, 7.9.2015, <https://www.nordfront.se/nordendagarna-2015.smr>.

Nya anti-nazistiska lagar undertecknade av Putin, 1.7.2014,
<https://www.nordfront.se/nya-anti-nazistiska-lagar-undertecknade-av-putin.smr>.

Nytt veckorekord för Nordfront!, 29.1.2018, <https://www.nordfront.se/nytt-veckorekord-nordfront.smr>.

Pohjoismainen Vastarintaliike, Kapinallisia vaan kenen asialla?, 22.10.2014,
<https://www.vastarinta.com/kapinallisia-vaan-kenen-asialla>.

Pohjoismaisen vastarintaliikkeen internetsivujen uutiset ja poliittiset artikkelit -
luvun internetsivujen käytön tarkennus: Tätä lukua varten on käyty läpi 102
artikkelia ja uutista <https://www.vastarinta.com/artikkelit/>;
<https://www.vastarinta.com/uutiset/>;
<https://www.frihetskamp.net/category/nyheter/>;
<https://www.frihetskamp.net/category/motstandsbevegelsen/>;
<https://www.nordfront.se/category/nyheter/nordfront.se> sivuilta. Aikaväli on
ollut sivustojen julkaisujen alusta 1.12.2018 saakka ja tarkastelun pääpaino
Suomen ja Ruotsin osastojen sivuilla. Yleiskuvan saamiseksi myös uutisten ja
artikkeleiden otsikoita on luettu useita satoja, joiden perusteella on muodostunut
yleiskäsitys julkaisujen kehityksestä. Lisäksi tutkimuksen muihin lukuihin
liittyen on käyty läpi satoja uutisia ja artikkeleja, mikä on myös edesauttanut
tämän luvun aiheen tutkimista. Kaikki käsitellyt sivut on tallennettu 14.12.2018
tai 21.2.2019.

Pohjoismainen Vastarintaliike, Vastarintaliikkeen poliittinen manifesti,
[https://www.vastarinta.com/Vastarintaliike/Vastarintaliikkeen-poliittinen-
manifesti](https://www.vastarinta.com/Vastarintaliike/Vastarintaliikkeen-poliittinen-manifesti).

Putin erkänner att judar var överrepresenterade i Sovjetregimen, 20.6.2013,
<https://www.nordfront.se/putin-erkanner-att-judar-var-overrepresenterade-i-sovjetregimen.smr>.

Putin kräver hårdare tag mot internetextremism, 27.10.2017,
<https://www.nordfront.se/putin-kraver-hardare-tag-mot-internetextremism.smr>.

Putin kritiserar västvärldens invandringspolitik, 2.11.2016,
<https://www.nordfront.se/putin-kritiserar-vastvarldens-invandringspolitik.smr>.

Putin: "USA är inte ett vitt land längre – vi européer måste bevara var kultur",
19.10.2017, <https://www.nordfront.se/putin-usa-ar-inte-ett-vitt-land-langre-vi-europeer-maste-bevara-var-kultur.smr>.

Putin visar fortsatt stöd för den ukrainska befolkningen, 28.1.2014,
<https://www.nordfront.se/putin-visar-fortsatt-stod-for-den-ukrainska-befolkningen.smr>.

Rysk aktivist begär asyl i Norge, 31.10.2010, <https://www.nordfront.se/rysk-aktivist-begar-asyl-i-norge.smr>.

Ryska nationalisterna: "Vladimir Putin måste bort!", 8.2.2012,
<https://www.nordfront.se/ryska-nationalister-vladimir-putin-maste-bort.smr>.

Ryska "Sputnik" ska utmana väst-media, 10.11.2014,
<https://www.nordfront.se/ryska-sputnik-ska-utmana-vast-media.smr>.

Saksan AfD perusti järjestön juutalaisille - seuraavaksi myös muslimeille, 10.10.2018, <https://www.vastarinta.com/saksan-afd-perusti-jarjeston-juutalaisille-seuraavaksi-mynos-muslimeille>.

Simon Lindbergin uudenvuodenpuhe, 7.1.2018, <https://www.vastarinta.com/simon-lindbergin-uudenvuodenpuhe-2/>.

Simon Lindbergin uudenvuodenpuhe, 11.1.2017, <https://www.vastarinta.com/simon-lindbergin-uudenvuodenpuhe>.

Sverigedemokraterna eller Nordiska motståndsrörelsen?, 12.2.2018, <https://www.nordfront.se/sverigedemokraterna-eller-nordiska-motstandsrörelsen.smr>.

Syrien: USA förstör allt utom IS, 12.10.2017, <https://www.nordfront.se/syrien-usa-forstor-allt-utom.smr>.

Toinen näkemys Ukrainan konfliktiin, 5.2.2014, <https://www.vastarinta.com/toinen-nakemys-ukrainan-konfliktiin>.

Vastarintaliikkeen tulevaisuuspäivät 2018, 4.7.2018, <https://www.vastarinta.com/Vastarintaliikkeen-tulevaisuuspaiivat-2018>.

Veckans fråga: Vilka stödjer du i Ukrainakonflikten, 26.5.2014, <https://www.nordfront.se/veckans-fraga-vilka-stodjer-du-ukrainakonflikten.smr>.

Yan Petrovskiy gripen - skall utvisas från Norge, 19.10.2016, <https://www.nordfront.se/yan-petrovskiy-gripen-skall-utvisas-fran-norge.smr>.

Yksi järjestö - Pohjoismainen Vastarintaliike, 6.6.2016,
<https://www.vastarinta.com/yksi-jarjesto-pohjoismainen-Vastarintaliike>.
Kaikki sivustot tallennettu 14.12.2018 tai 21.2.2019.

- Rianfan -sivusto Kuva Russian Conservative Forum tapahtumasta, 22.3.2015,
<https://riafan.ru/227964-komandir-gruppyi-rusich-milchakov-ya-ne-politik-ya-voin>.
Tallennettu 14.12.2018
- RT RT, yleistietoa, <https://www.rt.com/about-us/>.
Tallennettu 21.2.2019.
- Ruptly Ruptlyn Pohjoismaista vastarintaliikettä koskevat jaot 1.12.2018 mennessä,
<https://www.youtube.com/user/RuptlyTV/search?query=nordic+resistance+movement>.

Yleiskuvaus <https://www.youtube.com/user/RuptlyTV/about>
Kaikki sivut tallennettu 1.12.2018.
- Slavic Unification and Revival Slavic Unification and Revival, kotisivu, <https://rusov.org/>.
Tallennettu 21.2.2019.
- SOVA-Center Racism and Xenophobia in June 2018, <https://www.sova-center.ru/en/xenophobia/news-releases/2018/07/d39671/>
SOVA-center tutkimuksista tiedonhaku sanoilla slavic union:
<https://www.sova-center.ru/en/search/?q=Slavic+Union>

Yleistä tietoa järjestöstä, <https://www.sova-center.ru/en/about-us/>

Kaikki sivut tallennettu 21.2.2019

- Sveriges Radio NMR kartlagt: Var fjärde dömd för våldsbrott, 22.2.2018,
<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6890955>.
- Oroande kontakter mellan svenska och ryska högerextremister, 26.3.2015,
<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3993&artikel=6125701>.
- Vad är public service?, 15.11.2018,
<https://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=3113&grupp=20752&artikel=5790860>.
- Kaikki sivut tallennettu 1.10.2018.
- SVT 25 personer frihetsberövade under nazistdemonstration, 12.11.2016,
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/flera-gripna-for-valdsamt-motstand-under-nazistdemonstration>.
- Högerextremt stånd på marknad, 7.7.2010,
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasterbotten/hogerextremt-stand-pa-marknad>.
- Nazister möts i Sundsvall, 28.6.2013,
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/nazister-mots-i-sundsvall>.
- NMR tillverkar egna illegala vapen, 10.8.2018,
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasternorrland/nmr-tillverkar-systematiskt-illegala-vapen>.

Polisen: Lugn nazistdemonstration, 7.6.2009,
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasterbotten/polisen-lugn-nazistdemonstration>.

Polisen: Vi kunde inte skydda demonstranterna, 15.12.2013,
<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/tumult-vid-antirasistisk-demonstration>.

Sammanfattning: Så gick demonstrationerna på 1 maj i Boden, 1.5.2018,
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrbotten/sammanfattning-sa-gick-demonstrationerna-pa-1-maj-i-boden>.

Tidigare polis kritisk: ”En legitimering av nazismen”, 17.4.2018,
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrbotten/tidigare-polis-kritisk-en-legitimering-av-nazismen>.

Kaikki sivut tallennettu 21.2.2019

The Financial Times
Shootout raises fears over Russian ties to Hungary’s far right,
<https://www.ft.com/content/66d3993a-b0b8-11e6-9c37-5787335499a0>.
Tallennettu 29.3.2019

The Fund for Peace
Data 2016, <http://fundforpeace.org/fsi/data/>
Indeksit, <http://fundforpeace.org/fsi/category/analysis/fragile-states-index-2018-analysis/>

Tutkimustapa, <http://fundforpeace.org/fsi/methodology/>

Usein kysytyt kysymykset, <http://fundforpeace.org/fsi/frequently-asked-questions/what-does-state-fragility-mean/>

Kaikki sivut tallennettu 21.2.2019.

- The International Russian Conservative Forum Loppulausumat ja allekirjoitukset, <http://realpatriot.ru/resolution/>
Ohjelma, <http://realpatriot.ru/en/reports/>
Osallistujat <http://realpatriot.ru/participants/>
Tapahtuman kotisivut, <http://realpatriot.ru/en/>
Kaikki sivut tallennettu 21.2.2019
- Tilastokeskus Suomi maailman kärjessä,
<https://www.stat.fi/ajk/satavuotiassuomi/suomimaailmankarjessa.html>.
Tallennettu 21.2.2019.
- Twitter RT-median toimittajan tili, joka uutisoanut PVL:stä.
Maria Finoshina, https://twitter.com/MFinoshina_RT.
Tallennettu 21.2.2019.
- Uppsala universitet Stora historiepriset till Heléne Lööw <http://www.uu.se/nyheter-press/nyheter/artikel/?id=5594&typ=artikel>. Tallennettu 7.5.2019.
- VK Profiilit, jotka tutkimuksessa on yhdistetty Slavic Unification and Revival -järjestöön:
<https://vk.com/albums-49804789>
<https://vk.com/dvizhenie.rusov>.
Kaikki sivut tallennettu 24.2.2019
- YLE 22 saa syytteen uusnatsien mellakasta Jyväskylässä, 20.10.2016,
<https://yle.fi/uutiset/3-9242007>

Analyysi: Euroopan puoluerakenne rytisee - Saksa takertuu vaihtoehtottomuuteen, Italiasta tulee populismin koekenttä, 10.3.2018, <https://yle.fi/uutiset/3-10109952>.

Entinen natsijohtaja avoimena Ylen haastattelussa: ”Minun täytyy määritellä nyt elämäni uudestaan”, 15.5.2016, <https://yle.fi/uutiset/3-8882095>.

Euroopan äärioikeisto Pietarissa: tukea Putinin Ukraina-politiikalle, 22.3.2015, <https://yle.fi/uutiset/3-7882879>.

Pohjoismaisen Vastarintaliikkeen kannattajat ja vastamielenosoitus kohtasivat Kaisaniemessä, 6.12.2016, <https://yle.fi/uutiset/3-9337157>.

Populisteja tulee, mutta myös menee - Yhden asian liikkeestä on harvoin pysyväksi poliittiseksi voimaksi, 13.6.2017, <https://yle.fi/uutiset/3-9667635>.

Putinin suuri peli, 14.2.2016, <https://yle.fi/uutiset/3-8669346>.

"Suomen syöjänäkin" tunnettu Žirinovski pyrkii Venäjän johtajaksi, 20.12.2017, <https://yle.fi/uutiset/3-9987344>.

Uusnatsien mielenosoitus ja vastamielenosoitukset työllistävät poliisia Tampereella viikonloppuna, 17.10.2017, <https://yle.fi/uutiset/3-9886610>.

Uusnatsiliikkeen jäsenen epäillään suunnitelleen salamurhia Ruotsissa - kotoa löytyi asesalkku ja tietoja kahdesta toimittajasta, 11.8.2018, <https://yle.fi/uutiset/3-10348704>.

Kaikki sivut tallennettu 7.11.2018, 21.2.2019, 22.9.2019 ja 20.10.2020.

Youtube Pohjoismainen Vastarintaliike, Vuosikokoontuminen 2008,
<https://www.youtube.com/watch?v=y1-RYQ8QLpI>. Tallennettu 1.11.2018.

Muut

Ahrefs - Lisätietoja: <https://ahrefs.com/>.

ohjelmisto

Kuvauksia ohjelman toiminnallisuuksista:

<https://help.ahrefs.com/site-explorer/terminology/what-is-301-redirected-in-lost-backlinks-report>;

<https://help.ahrefs.com/site-explorer/tutorials/how-the-link-type-filter-in-site-explorer-works>.

Tallennettu 21.2.2019.

Ahrefs-ohjelmiston tulokset:

Ahrefs-ohjelmiston tulokset sijaan 50. saakka. Tulokset perustuvat ohjelmiston järjestykseen, jossa hakukonekelpoisten linkkien määrät on laitettu enimmäisjärjestykseen. Huomioitavaa on, että linkkeihin tulleet muutokset, kuten http-muodon muuttuminen https-muodoksi, ovat lisänneet linkkien määrää todellisesta fyysisestä määrästä. Tästä johtuen linkkimäärät ovat huomattavan suuria. Tutkimuksen tarkastelu on tehty ohjelmiston 20:n eniten esiintyvän **uutissivuston** perusteella www.nordfront.se-sivuston omaa hakupalvelua käyttäen. Sosiaalinen media ja Pohjoismaisen vastarintaliikkeen omat sivut on poistettu käsittelystä. Tummennettuna ovat mukaan otetut sivustot.

#	Linked Domains	Dofollow Links Count (desc)
1	vk.com	256792
2	nordiska-motstandsrorelsen.se	212117
3	nordfront.dk	129216
4	vastarinta.com	126643
5	youtube.com	66310
6	frihetskamp.net	65723
7	nordfront.net	65223
8	nordurvigi.is	64599
9	instagram.com	50461
10	greenpilled.com	49100
11	d.tube	49081
12	twitter.com	17490
13	svt.se	3598
14	expressen.se	3381

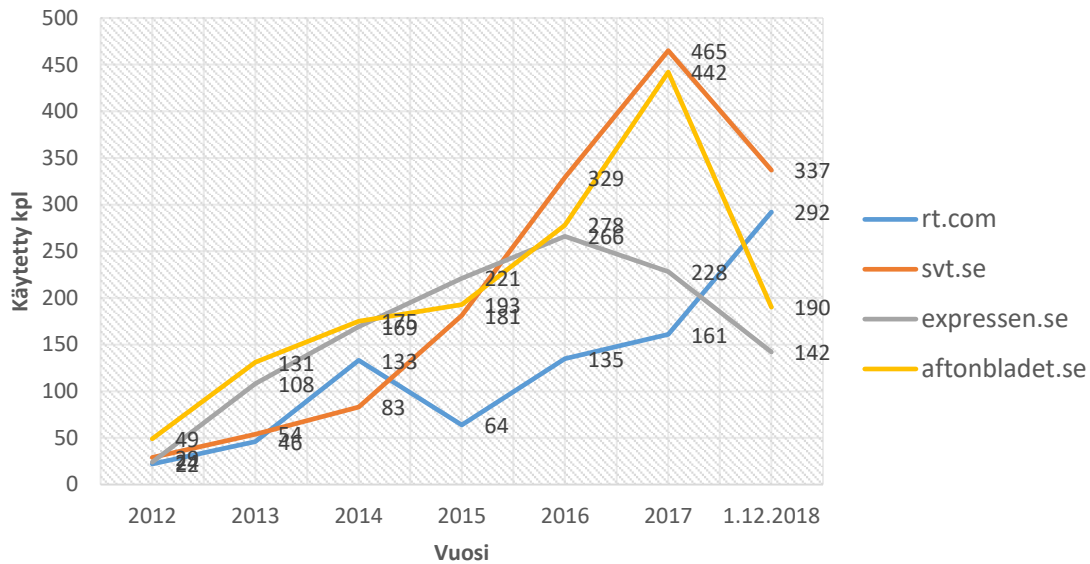

15	aftonbladet.se	2936
16	plus.google.com	2811
17	spreaker.com	2278
18	rt.com	1998
19	svd.se	1784
20	sverigesradio.se	1742
21	metro.se	1479
22	dn.se	1039
23	patriot.nu	978
24	facebook.com	864
25	dt.se	808
26	gp.se	782
27	fjällsjö.nu	761
28	t.co	748
29	friatider.se	742
30	sydsvenskan.se	605
31	breitbart.com	574
32	en.wikipedia.org	516
33	anonym.to	471
34	helahalsingland.se	457
35	dailymail.co.uk	444
36	norran.se	443
37	midgaardshop.com	433
38	yle.fi	431
39	sv.wikipedia.org	414
40	unv.is	399
41	bbc.com	389
42	nationell.nu	388

43 unvis.it	383
44 polisen.se	371
45 nyheter24.se	345
46 hd.se	335
47 vg.no	319
48 paypal.com	318
49 sputniknews.com	293
50 dailystormer.com	292

Taulukot 2 ja 3 arvopisteetsikoilla.

Taulukko 2. Nordfront.se -sivuston kolmen eniten käytetyn lähdesivuston vertailu RT-mediaan

Taulukko 3. Julkaisujen kokonaismäärä nordfront.se sivustolla

